

Εμίλ ντε Λασάνκ- Η αυτοθυσία

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην
Ποιότητα Ζωής Κωφού και Ανήκοου Πληθυσμού

1821-2021

Θεματικό Αφιέρωμα στην Ελληνική Επανάσταση του **1821**

Ιστορική Ανασκόπηση σε 9 πόλεις

2021

επιμέλεια σύνταξης: Ελένη Η. Καβαζίδου

Στα πλαίσια της τήρησης των μέτρων προστασίας κατά της νόσου Covid-19 οι συναθροίσεις έγιναν χωρίς την παρουσία κοινού σε απευθείας μετάδοση μέσω της σελίδας στο facebook, όπως έγινε και τα δύο προηγούμενα έτη.

υπό την Αιγίδα

Υπουργείο Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας - Θράκης

Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

Υπουργείο Τουρισμού

Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Υπουργείο Εξωτερικών, Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας

ΕΚΔΟΤΕΣ

«Εσαεί εν Ροή», Ερατοσθένους 4-6, Ανθόκηποι Πολίχνης, 56429 Θεσσαλονίκη, www.esaienroi.org

Λέσχη για τη Διάδοση της Νοηματικής Γλώσσας, Βενιζέλου 37Α, 73 132- ΧΑΝΙΑ

Επιμέλεια Κειμένων

Ελένη Καβαζίδου, Msc, PhD, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Ιστοσελίδα του φεστιβάλ: www.dhias.org

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους επιστήμονες, ερευνητές, εργαζόμενους στον τομέα της Υγείας και Πρόνοιας και της Εκπαίδευσης, καθώς και καλλιτέχνες που προσέφεραν τις υπηρεσίες τους εθελοντικά για την υλοποίηση του φεστιβάλ και του συμποσίου μας.

Το συγκεκριμένο τεύχος είναι **συλλεκτικό**, όπως και αυτά των ετών 2019 και 2020 καθώς, λόγω της μειωμένης ερευνητικής δράσης στο πεδίο του συμποσίου, εμπλουτίστηκε το περιεχόμενο με συνοπτικό θεματικό αφιέρωμα σχετικά με το Επετειακό Έτος της Ελληνικής Επανάστασης (1821-2021) προς ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.

Table Of Contents

Χαιρετισμός Δημάρχου Δίου Ολύμπου	5
Χανιά - 1821	6
Χίος - 1821	11
Μαρώνεια - 1821	22
Θάσος - 1821	32
Θεσσαλονίκη - 1821	36
Όλυμπος - 1821	42
Πρέβεζα - 1821	48
Ναύπλιο - 1821	55
Αθήνα - 1821	62
Πρακτικά	69
Χίος 24-26 Σεπτεμβρίου 2021	71
Χανιά 23 Σεπτεμβρίου 2021	82
Μαρώνεια 27 Σεπτεμβρίου 2021	84
Θάσος 28 Σεπτεμβρίου 2021	94
Θεσσαλονίκη 29 Σεπτεμβρίου 2021	96
Δίον - Όλυμπος 30 Σεπτεμβρίου 2021	98
Πρέβεζα 01 Οκτωβρίου 2021	100
Ναύπλιο 02 Οκτωβρίου 2021	102
Αθήνα 03 Οκτωβρίου 2021	104
Πολιτιστικοί Χάρτες για την Ελευθερία	113
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Κυδωνία"	114

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη Κέως"	115
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Μαρώνεια"	116
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη της Θάσου"	117
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη Θεσσαλονίκης"	118
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Ολυμπία"	122
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Νικόπολις"	123
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη Ναπλιδίων"	124
Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Αθήνα"	125
Διαφημιστικά Σποτ	129
Έντυπα	130

Θεόδωρος Βρυζάκης- Η Ελλάς ευγνωμονούσα

Χαιρετισμός Δημάρχου Δίου Ολύμπου

Υποδεχόμαστε και φέτος στον Δήμο μας το Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας «Κωφοί και Ακούοντες εν δράσει». Την πανελλαδική δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, που στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη μείωση των κοινωνικών διακρίσεων και την ενίσχυση της αλληλεγγύης.

Στο πλαίσιο αυτό, συμβάλλουμε κι εμείς, μαζί με ακόμη 8 δήμους στην Ελλάδα, στη μεταλαμπάδευση των αξιών του θεσμού, όπως αυτή της κοινωνικής ενδυνάμωσης και καταπολέμησης του κοινωνικού ρατσισμού και αποκλεισμού, με την σύμπραξη κωφών και ακουόντων. Παράλληλα, καθώς η φετινή διοργάνωση είναι αφιερωμένη στον εορτασμό των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, η πολυήμερη αυτή εκδήλωση δίνει τη δυνατότητα στις νέες και τους νέους να παρουσιάσουν τη δική τους οπτική για την Επανάσταση.

Εκφράζω θερμά συγχαρητήρια στους διοργανωτές και τους εθελοντές για το σημαντικό τους έργο και εύχομαι καλή δύναμη και επιτυχία στις δράσεις σας.

Χανιά - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας
szygouras@sch.gr

Χydacobe, Σφαγές από τους Τούρκους στους δρόμους των Χανίων

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Μέσω Κρήτης έχουμε το παλιότερο -γνωστό- στοιχείο που συνδέει το ελληνικό όραμα από την πτώση της Βασιλεύουσας με την δυτική αναγέννηση και την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης στο Ιάσιο. Στα 1620 τυπώνεται στη Βενετία η tragicomedia pastorale, "L' amorosa fede" (Ερωτική Πίστη) από τον Ηρακλειώτη Αντώνιο Πάνδημο. Είναι ένα θεατρικό έργο σε ιταλική γλώσσα που φέρει αδιάψευστα τα στοιχεία του (άγνωστου εν πολλοίς) 1821: ο Δίας πάνω σ' έναν αετό να ύπταται γύρω από τον Ψηλορείτη, ο δικέφαλος αετός, η επιγραφή «εν τούτω νικά», ο υπό τις ακτίνες του Αγίου Πνεύματος αναγεννώμενος φοίνικας, η ονομασία «Αναγέννησις Ελληνικού θεάτρου». Ο Πάνδημος το εξέδωσε όταν σπούδαζε στο Πανεπιστήμιο της Padova με αφορμή τον γάμο του ευγενή Francesco Querini με την Καλλέργα Καλλέργη. Μετά από προφανείς επεμβάσεις, αναγκάστηκε να το ξανατυπώσει χωρίς τον αναγεννώμενο Φοίνικα και την επιγραφή «αναγέννησις ελληνικού θεάτρου». Όμως, τόσο ο Φοίνικας, όσο και η επιγραφή «Τούτω Νικά» είναι παρούσες τόσο στην κήρυξη της Επανάστασης

από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, όσο και κατά την επαναφορά του Φοίνικα ως εθνικού συμβόλου το 1829 από τον Καποδίστρια. Κεντρικά πρόσωπα της Επανάστασης του 21 (όπως και της άγνωστης προσπάθειας του 1805-1807 μέσω της Επτανήσου Πολιτείας) είναι όσοι έχουν ως μητρική γλώσσα την ιταλική, ορατό άξονα την αναγέννηση του ελληνικού πνεύματος, σύμβολα χριστιανικά και στόχο την αναβίωση της ελληνικής πολιτείας των χριστιανών (της Νέας Ρώμης) και την ένωσή της με την Παλαιά Ρώμη - με άλλα λόγια την αναδημιουργία μιας Ευρώπης του Μ. Κωνσταντίνου και του Ιουστινιανού.

Όταν η βενετοκρατούμενη Κρήτη κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς (1669), ο ρόλος της (πύλη επικοινωνίας με τη χριστιανική Ευρώπη) μεταφέρθηκε στα Επτάνησα. Η επαναστατική ιστορία της Κρήτης είναι τεράστια από την εποχή των ορλωφικών (1770) με την καθοδήγηση του Αλ. Ι. Υψηλάντη (παππού του Αλ. Υψηλάντη του 1821).

Το 1859 εκδόθηκε από τον Χανιώτη **Καλλίνικο Κριτοβουλίδη** ένα σημαντικό απομνημόνευμα που αφορά στα γεγονότα της Κρήτης. Ο Κριτοβουλίδης (1792-1868, άνθρωπος του διαφωτισμού και της Επανάστασης) εξιστορεί πολεμικά και πολιτικά γεγονότα, παραθέτει έγγραφα, αντικρούει τον Σπ. Τρικούπη και τονίζει τον ρόλο της Κρήτης στην Επανάσταση, την δυσκολία ενός γενικού συντονισμού, τον ρόλο που έπαιξαν οι εξισλαμισμένοι πληθυσμοί, την διάκριση μεταξύ της βάρβαρης και της ανθρωπιστικής μουσουλμανικής στάσης, την σπουδαία και μοναδική οικονομική συνδρομή του Βαρβάκη προς τους Κρήτες.

Ένα χρόνο μετά θα δημοσιεύσει το «Παράρτημα εις τα Απομνημονεύματα» με έγγραφα των Κρητών της περιόδου 1829-1832. Στον πρόλογο λέει ότι τα έγγραφα του τα έδωσε ένας φιλόπατρις Κρητικός, ο οποίος τον εξόρκισε να τα δημοσιεύσει, ώστε να μη σιωπηθεί «η πικροτάτη αποτυχία του διωκομένου σκοπού, ύστερον από τόσους αγώνας και ύστερον από τόσας δεινάς παραστάσεις

και δεήσεις προς την χριστιανοσύνην». Παραλήπτες των εγγράφων είναι οι Καποδίστριας, Λαφαγιέτ, Στρ. Κάνινγκ, Πάλμερστον, Λεοπόλδος Α', Φίλιππος Α', Λουδοβίκος Α', το Φιλελληνικό Κομιτάτο της Γαλλίας και άλλοι ευρωπαϊκοί παράγοντες της Ελληνικής Επανάστασης. Στα έγγραφα αυτά κυριαρχεί η εξήγηση του συνθήματος «Ελευθερία ή Θάνατος». Η «Ελευθερία» ορίζεται κατά Χριστόν και η δικαιοσύνη των σεβαστών χριστιανικών συμμάχων ηγεμόνων της Ευρώπης οφείλει να αναγνωρίσει την ένταξη της Κρήτης στο ελληνικό κράτος μέσα από το *άπειρο χριστιανικό αίμα που εχόχλασε*. Ο Κριτοβουλίδης δηλώνει ότι αποσιωπά το όνομα εκείνου που του έδωσε τα έγγραφα *«δια τον φόβον των Ιουδαίων, εωσού*

παρέλθῃ ἡ ὁρμὴ καὶ τῶν σημερινῶν καταδιώξεων τῶν Κρητῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς τιν καὶ ἐξηγεί Πλήθος χριστιανῶν Κρητῶν καταδιωχθέντες καὶ σήμερον ἐκ τῆς πατρίδος τιν, περιφέρονται ἐλεεινοὶ εἰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ αὐτὰ τα ἐπιζώντα λείψανα τοῦ ἡρωισμοῦ τῶν Σφακιῶν, ἴτοι ὁ ἐβδομηκοντούτης στρατηγὸς **Μανουσογιαννάκης** καὶ ὁ ἐπίσης γέρον **Χιονουδάκης**, δια νὰ ἀσφαλίσωσιν ἐνταύθα τὰς κεφαλὰς τιν ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τοῦ χριστιανομάχου Χουσνὴ». Ἀπὸ το 1893 τὰ Απομνημονεύματα τοῦ Κριτοβουλίδου ἐπαναδημοσιεύονται ὡς μέρος τοῦ βιβλίου «Ἱστορία τιν Ἐπαναστάσεων τῆς Κρήτης». Τὴν προγενέστερη τοῦ 1770 ἱστορία συμπληρώνουν ὁ Σπυρίδων Ζαμπέλιος καὶ ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης.

Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 21 ἐγένε ἀφορμὴ νὰ φανερωθοῦν πολλοὶ τουρκοκρήτες κρυπτοχριστιανοί. Αὐτοὶ προσχώρησαν ἄμεσα στὴν ἐγερση, δηλώνοντας ὅτι ἐπὶ χρόνια ἡ γενεὴς ἦταν φαινομενικὰ μουσουλμάνοι, οὐσιαστικὰ ἐξισλαμισθέντες χριστιανοί που οὐδέποτε ἐπάψαν νὰ πιστεύουν ἀσκοῦν κρυφὰ τὴν πίστη τιν. Χαρακτηριστικὴ περίπτωση ἦταν ὁ **Μιχαὴλ Κουρμούλης**, μνημένος στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία, ὁ ὁποῖος ὡς το 1821 ἦταν ὁ Ὀθωμανὸς ἀρχοντας Χουσέν-μπεης. Ἡ οἰκογένειά τιν εἶχε ἐξισλαμισθεῖ ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κατάκτηση τοῦ 1669. Πολλὲς νίκες κατόρθωσε νὰ κάνει ἀπὸ τὸν Ἰούνιο τοῦ 21 ὁ ἐπαναστατικὸς ἀτάκτος στρατὸς στὰ Χανιά που ἦταν καὶ αὐτοχρηματοδοτούμενος καὶ αὐτοεξοπλιζόμενος ὕστερα ἀπὸ κάθε νίκη. Πρωτοστάτησαν οἱ Βουρδουμπάς, Πρωτοπαπαδάκης, Μανουσογιαννάκης, Δασκαλάκης, Δεληγιαννάκης, Πωλογεωργάκης, Χατζηδάκης, Ἀνδρουλακάκης, Μανουσέλης, παπα-Γιάννης Σκορδιλῆς, Νεόφυτος Σιναῖτης, Χάλης, Σήφακας. Δυο μῆνες μετὰ ἡ κατάσταση στὴν ἐυρύτερη περιοχὴ τιν Χανίων εἶχε γίνε ἀπελπιστικὴ. Βοήθεια ζητήθηκε ἀπὸ τιν Σπέτσες. Ἐκκαθαρίζοντας σταδιακὰ τὴν κοιλάδα τοῦ Αποκορώνου, οἱ Τούρκοι προχώρησαν καὶ κατέλαβαν τὰ Σφακιά χωρὶς ὅμως νὰ διαλύσουν τιν ἐπαναστάτες που εἶχαν διαφύγει. Ἡ ἐνοποιημένη κρητικὴ δράση ἦταν ἀναγκαία. Ὅμως, ὁ διχασμὸς τῆς Ἐπανάστασης δὲν ἐξαιρούσε τὴν Κρήτη. Ἄλλοι ἀναγνώριζαν ὡς ἀρχηγὸ τὸν Δ. Ὑψηλάντη καὶ ἄλλοι ὄχι. Ἄλλοι ἤθελαν Ἐπανάσταση τιν χριστιανῶν καὶ ἄλλοι τιν Γραικῶν. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Μιχαὴλ Κομνηνοῦ Ἀφεντούλιεφ ἀπὸ τὸν Δ. Ὑψηλάντη δὲν στάθηκε ικανὴ γιὰ νὰ ἐδραιώσει στὴν Κρήτη τὴν Ἐπανάσταση τοῦ Φοίνικα.

Ἡ Κρήτη παραλίγο νὰ ἐνταχθεῖ (μαζὶ με τὴ Σάμο) στὰ ἀρχικὰ σύνορα τοῦ 1829-32. Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ἡ ἐνταξὴ τῆς θα καθυστερήσει ἕναν αἰῶνα σχεδόν, εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Μ. Βρετανίας. Τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1828 ὁ λόρδος τοῦ Aberdeen (ΥπΕξ τῆς κυβέρνησης Wellington) ἔγραφε στὸν Stratford Canning: *Le gouvernement britannique ne permettra jamais que cette île importante passe sous la domination du comte Capodistrias ou de quelque autre puissance que ce soit* (ἡ βρετανικὴ κυβέρνηση **δὲν θὰ ἐπιτρέψει ποτὲ νὰ περιέλθῃ αὐτὴ ἡ νήσος στὴν κυριαρχία τοῦ κόμη Καποδίστρια ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης δυνάμεως**) [Κ. Παπαρρηγόπουλος, Ἱστορία, τ. Ε']. Ἔτσι, φαίνεται νὰ χύθηκε ἀνώφελα τόσο τὸ αἷμα τοῦ **Γιάννη Βλάχου** ἢ **Δασκαλάκη** (Δασκαλογιάννη) το 1771, ὅσο καὶ τὸ αἷμα τοῦ Γιάννη Ζυμβρακάκη στὰ 1866. Δὲν εἶναι ὅμως ἔτσι. Τὰ Σφακιά ἦταν τὸ τρίτο κάστρο τιν Ρωμηῶν μετὰ τὸ Σούλι καὶ τὴν Μάνη. Ἡ μαντινάδα συνδέει τὴν κινητοποίηση τιν Σφακιῶν με τὸν κακὸ συντονισμό τῆς Μάνης στὸ τραγικὸ 1770.

Στὰ χίλια ἐφτακόσια ὅ τὰ ἐξήντα ἐννέα
ἔπαναστατοῦν οἱ Σφακιανοί, πράγματα ἔναι γραμμένα
Ὁ Ὑψηλάντης τὴν Βλαχιάς καὶ ὁ Μαυρομιχάλης
Συνωμοσία ἔκανε με τὸ Δασκαλογιάννη

Ἀν θες νὰ μάθης τιν Σφακιῶν ὁ τόπος ἵντα βγάνει
πες τιν Μαδάρες νὰ σου πουν γιὰ τὸ Δασκαλογιάννη

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

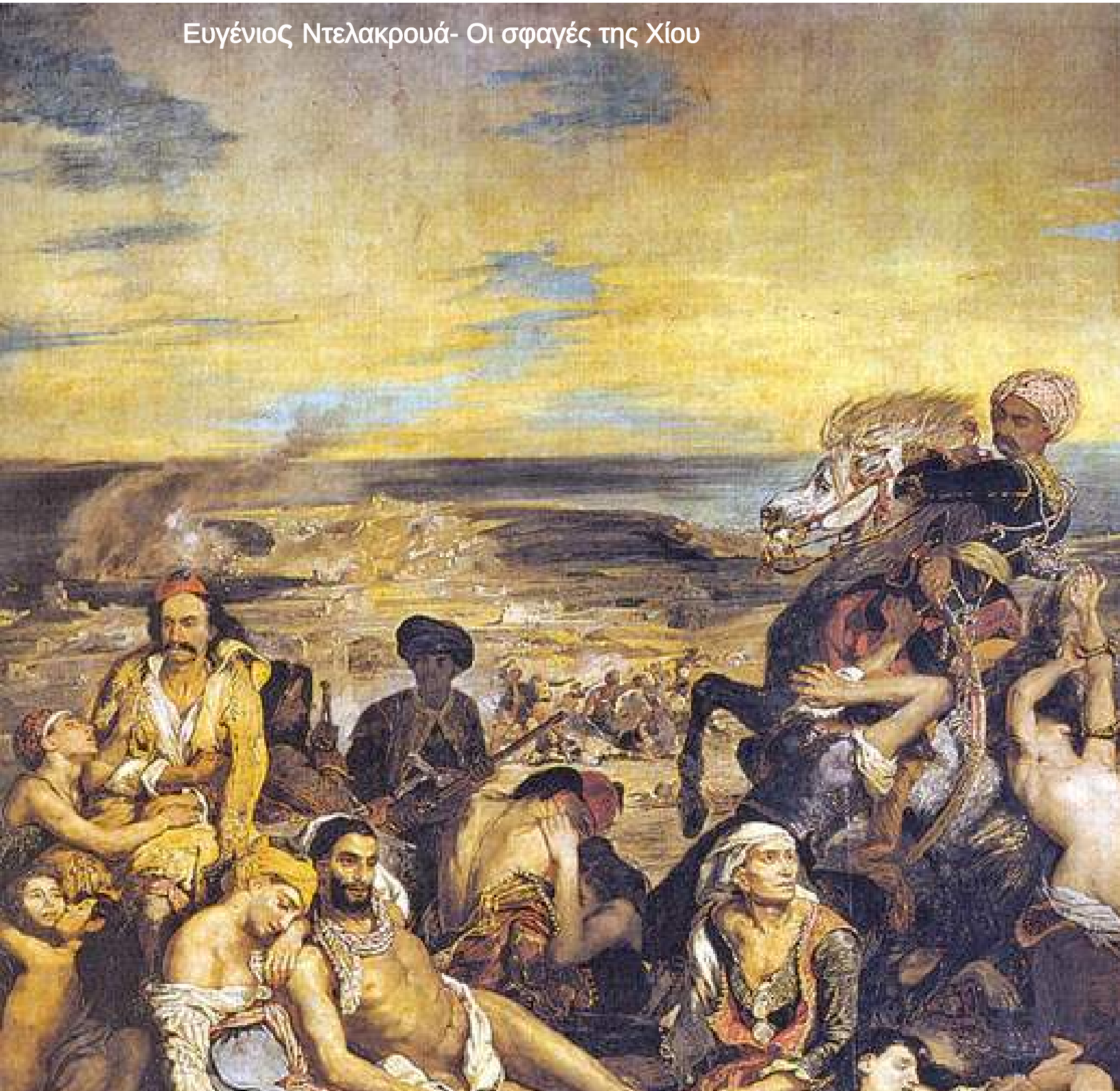
Νικόλαος Γύζης- Μετά την καταστροφή των Ψαρών

Χίος - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας
szygouras@sch.gr

Ευγένιος Ντελακρουά- Οι σφαγές της Χίου

Η ΧΙΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Αν και η Χίος εντάχθηκε στο ελληνικό κράτος το 1912, υπήρξε **πρωτοπόρος** στο θέμα της Επανάστασης. Πολύ γνωστό είναι το δράμα του 1822. Αρκετά άγνωστος είναι ο ρόλος που έπαιξε στην προετοιμασία της Επανάστασης μέσω του εμπορίου και του διαφωτισμού. Οι οικογένειες Αργέντη, Σκαραμαγκά, Ροδοκανάκη, Πετροκόκκινου, Μαυροκορδάτου, Ράλλη είναι μεταξύ εκείνων που θα έπρεπε να μνημονεύονται και να διερευνώνται ως προς το ρόλο που έπαιξαν μέσα από το εταιρικό παρασκήνιο στην οργάνωση της Επανάστασης. Ο Βάμβας και ο Κοντόσταυλος είχαν ειδικούς ρόλους. Ο Κοραής μνημονεύεται μεν, αλλά ανεπαρκώς.

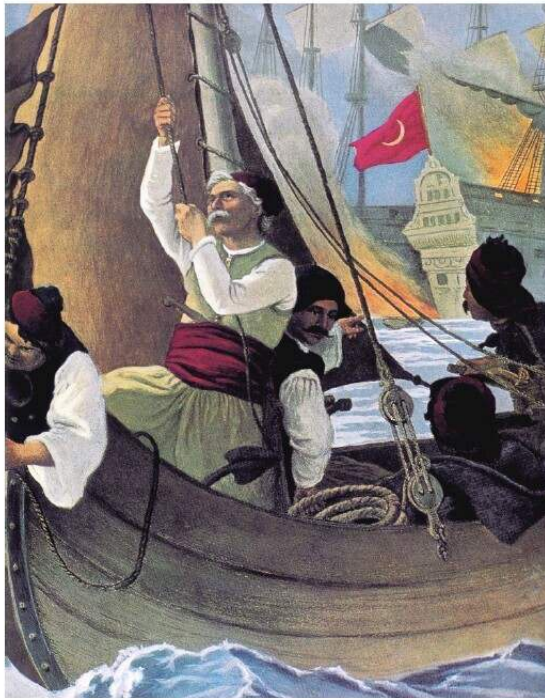
Η επανάσταση στη Χίο δεν ξέσπασε την άνοιξη του 1821. Το ζήτημα ανέλαβε να χειριστεί ο Δημ. Υψηλάντης μέσω των Ιω. Ράλλη, Νικ. Μυλωνά και σε συνεργασία με τον λόγιο Νεόφυτο Βάμβα που βρισκόταν κοντά στον Υψηλάντη από τον Ιούλιο του 21. Η ιδέα εγκαταλείφθηκε όταν ο υπό αίρεση αρχηγός βεβαιώθηκε ότι οι συνθήκες ήταν ακατάλληλες. Στις αρχές του 22 η κατάσταση στη Χίο είχε αντιστοιχίες με την κατάσταση της Πελοποννήσου ένα χρόνο πριν. Εκτός από τους προκρίτους-αρχιερείς που κρατούσαν ομήρους οι Τούρκοι στο κάστρο της Χίου, ζητήθηκαν επιπλέον εγγυήσεις από την Κωνσταντινούπολη, όταν έγινε γνωστή η προετοιμασία του Λογοθέτη στη Σάμο. Ως όμηροι πήγαν οι Παντελής Ροδοκανάκης, Θεόδωρος Ράλλης και Μιχαήλ Σκυλίτης. Στις 10/3/1822 αποβιβάστηκαν στη Χίο 2.500 Σάμιοι υπό τον **Λυκούργο Λογοθέτη** και τον Χιώτη **Αντώνη Μπουρνιά**. Κήρυξαν την Επανάσταση και πολιορκήσαν το κάστρο της Χίου. Οι όμηροι στην Πόλη θανατώθηκαν· η αντίδραση του Σουλτάνου ήταν άμεση. Στη Χίο εφαρμόσε όσα δεν κατάφερε να εφαρμόσει πλήρως στην Κωνσταντινούπολη το 1821. Τον ολικό αφανισμό, δηλαδή, τη γενική σφαγή των κατοίκων που συνοδεύτηκε από βασανιστήρια διαρκείας και πώληση στα σκλαβοπάζαρα όσων επέζησαν. Την απειλή αυτή υπέστη η Πελοπόννησος το 1805 και η ίδια πρακτική επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί το 1826.

Τέλη Μαρτίου αποβιβάστηκαν στη Χίο 15.000 Τούρκοι. Οι μάχες ήταν υποτυπώδεις. Γρήγορα διαλύθηκε κάθε οργανωμένη αντίσταση. Στις 2 Απριλίου (ανήμερα του Πάσχα) άρχισαν οι σφαγές όλων των κατοίκων χωρίς διάκριση. Ο πληθυσμός σκορπίστηκε σε βουνά και σπηλιές. Λίγοι κατάφεραν να διαφύγουν από τη δυτική ακτή όπου έσπευσαν πλοία από τα Ψαρά. Οι περισσότεροι πίστεψαν στην υπόσχεση αμνηστίας του **Καρά Αλή** και επέστρεψαν στα σπίτια τους. Οι σφαγές και οι λεηλασίες κράτησαν ένα μήνα. Πάνω από το 60% ενός πληθυσμού 120.000 κατοίκων δολοφονήθηκε, εξανδραποδίστηκε, υπέκυψε στα βασανιστήρια και στις κακουχίες. Τα πλοία από τις Σπέτσες πρόσφεραν μικρή βοήθεια κι ακόμα λιγότερο της Ύδρας, καθώς έφτασαν καθυστερημένα. Ο Μιαούλης, επικεφαλής των Υδραίων, απέτυχε να προσβάλλει τον οθωμανικό στόλο στη Χίο. Τα πράγματα χειροτέρεψαν στα τέλη Μαΐου, όταν η Σπετσιώτικη μοίρα αποχώρησε και λίγο μετά κατευθύνθηκε στην Κρήτη. Στις 6/6/1822 ο Κανάρης ανατίναξε με πυρπολικό την τουρκική ναυαρχίδα, σκοτώνοντας τον Καρά Αλή και επιφέροντας καίριο πλήγμα στο ηθικό του τουρκικού ναυτικού. Οι Τούρκοι απάντησαν με σφαγές στα Μαστιχοχώρια που ως τότε είχαν γλυτώσει την καταστροφή.

Το δράμα της Χίου αντικατοπτρίζει πλήρως την απουσία ισχυρής και καθολικά αναγνωρισμένης **επαναστατικής ηγεσίας**, με δεδομένη την «αποτυχία» του **Αλέξανδρου Υψηλάντη** και τις «ανεξήγητες συνθήκες» υπό τις οποίες κινήθηκε σε χρόνο και τόπο. Το θέμα αυτό παραμένει ανερμήνευτο στο βάθος του (όπως και το Μεσολόγγι), επειδή η ιστορία επέβαλε νωρίς τη γενική σιγή περί των οργανωτών της Επανάστασης που μόλις και μετά βίας φαινόταν ενωμένη υπό τον Υψηλάντη, προσπαθώντας να κρύψει τις δυο αντίπαλες τάσεις οι οποίες είχαν συγκρουστεί το 1818 στην Κων/πολη. Το ειδικό θέμα της Χίου μας δίνει αφορμή να δούμε ορισμένα στοιχεία.

Η καταστροφή της Χίου (Eugène Delacroix)

Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας
από τον Κωνσταντίνο Κανάρη (Peter von Hess)

Η ιστορία που αποδίδει το έναυσμα του 21 στην ανωνυμία της Οδησσού έχει προ πολλού φτάσει σε αδιέξοδο.¹ Μια σειρά από γεγονότα πριν και μετά την έναρξη της Επανάστασης οδήγησαν την εξιστόρηση σε ένα **μύθο κοινής αποδοχής** ως προς το στόχο της. Κάποια ίχνη ήταν ορατά στους μελετητές του 20^{ου} αιώνα μέσω των αντιφάσεων και της διαμάχης προσώπων στο παρασκήνιο του 19^{ου} αιώνα. Η διαμάχη αφορούσε σε δυο ελαφρώς διαφορετικές εκδοχές «της Οδησσού» οι οποίες τερματίστηκαν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Μέσω της εκατέρωθεν σιωπής, αποσυνδέθηκαν από την οργάνωση της Επανάστασης δυο πρόσωπα υψίστης σημασίας: ο **Καποδίστριας** και ο **Κοραΐς**. Ο **Αδαμάντιος Ιω. Κοραΐς** γεννήθηκε στη Σμύρνη, αλλά λόγω καταγωγής του πατρός του, θεωρούσε τον εαυτό του Χιώτη. Στις 23/12/1829 έγραφε:

Ένας από τους συμπολίτες μου Χίους φίλους, νέος χρηστός (ο Ευστράτιος Ράλλης, αν δεν με πλανά η μνήμη), μ' ερωτούσε μίαν των ημερών ευρισκόμενος εις τους Παρίσιους, αν εφρόντισα να γράψω τον βίον μου. Η ερώτησις μ' εφάνη παράξενος· πιθανόν ότι παράξενον έκρινε κ' εκείνος την απόκρισίν μου. Όστις ιστορεί τον ίδιον βίον, χρεωστέϊ να σημειώσῃ και τα κατορθώματα και τα αμαρτήματα της ζωής του, με τόσην ακρίβειαν, ώστε μήτε τα πρώτα να μεγαλύνῃ, μήτε τα δεύτερα να σμικρύνῃ, ἢ να σιωπά παντάπασι· πράγμα δυσκολώτατον, δια την ἐμφυτον εις όλους μας φιλαυτίαν. Όστις αμφιβάλλει περί τούτου, ας κάμῃ την πείραν να χαράξῃ δύο μόνους στίχους της βιογραφίας του, και θέλει καταλάβειν την δυσκολίαν. Κατορθώματα του βίου μου, ἄξια λόγου, δεν ἔχω να απαριθμίσω· τα αμαρτήματά μου ἤθελα μετὰ χαράς δημοσιεύσειν αν ἔκρινα, ὅτι ἐμελλε να διορθώσῃ κανένα η δημοσίευσίς. Γράφω λοιπόν απλά τινά της ζωῆς μου συμβάματα· και τούτο ὅχι δι' ἄλλο (μαρτύρομαι την ιερὰν ἀλήθειαν), πλὴν δια να επανορθώσω τινὰ σφάλματα ἐκείνων, οἱ οποίοι και ζώντα ἀκόμη (δεν ἐξεύρω δια ποίαν αἰτίαν) ἠθέλησαν να με βιογραφήσωσιν.

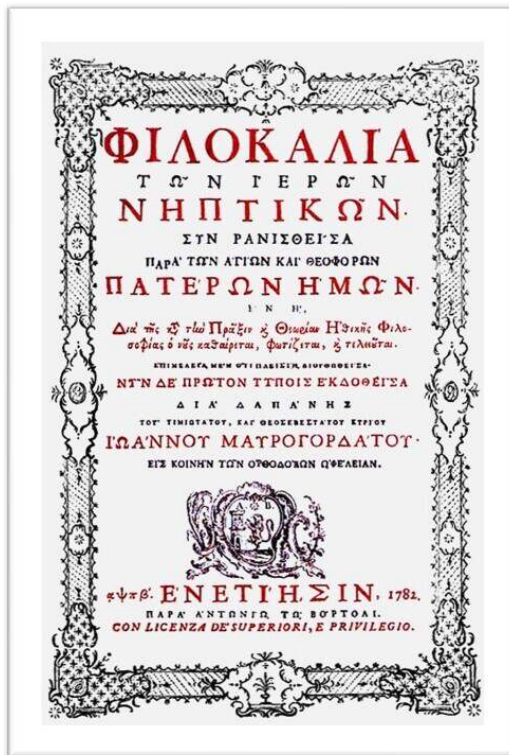
Σε αντίθεση με τον Καποδίστρια², ο Κοραΐς προσπάθησε, λίγο πριν κορυφωθεί η επίθεσή του στον «πρώτο κυβερνήτη», να σκιαγραφήσει **προς το ευρύ κοινό** τον εαυτό του και μέσω αυτής την **αιτιοκρατική ιστορία της Επανάστασης**. Σύμφωνα με την κοινή αφήγηση, ο Κοραΐς «επιφυλασσόταν» ως προς την Επανάσταση και «απουσίαζε» από την οργάνωσή της. Τα κεντρικά σημεία της βιογραφίας του είναι ότι η παιδεία εξευγενίζει και απελευθερώνει τον άνθρωπο, ο Τούρκος είναι μισητός γιατί πολεμά την παιδεία, η Δύση προσφέρει την παιδεία που ελευθερώνει τον άνθρωπο και τη γνώση που κληρονόμησε από την αρχαία Ελλάδα. Την αρχαία Ελλάδα κατέστρεψαν οι Μακεδόνες και ιδιαίτερα ο Αλέξανδρος, άρα, ανασταίνοντας πολιτικά την προ των Μακεδόνων Ελλάδα, αποκαθίσταται η **ελευθερία των Ελλήνων**.

ΒΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ,	Η αυτοβιογραφία του Α. Κοραΐ γράφτηκε το 1829 και εκδόθηκε το 1833 στο Παρίσι Επικαλούμενος την ιστορία, ο Κοραΐς γίνεται ο κεντρικός και ο πλέον ένθερμος υποστηρικτής της δημοκρατίας. Δείχνει το δρόμο προς την ανθρώπινη «ελευθερία» πάνω στην εξίσωση «δημοκρατία=ελευθερία». Εκείνο που ξεχωρίζει τον Κοραΐ από τους ομοϊδεάτες του είναι η υπέρμετρη προσπάθεια να κρύψει την αντιχριστιανική του στάση και να ομολογήσει ότι ο
---	---

¹ Βλ. Ζυγούρας, *Η θεωρία των ιδρυτών-αρχηγών της Φιλικής Εταιρείας* στο διαδικτυο και *Πεποιθήσεις και αντιφάσεις στη σχέση Ι. Καποδίστρια - Φιλικής Εταιρείας* στον συλλογικό τόμο *Ιω. Καποδίστριας, Διεθνείς, θεσμικές και πολιτικές προσεγγίσεις 1800-1831*, Κασταλία, 2021.

² Ο Καποδίστριας ουδέποτε έγραψε «αυτοβιογραφία», όπως σκόπιμα επιγράφεται από το 1940 ένα υπόμνημα υψηλής πολιτικής σκοπιμότητας του 1826, απευθυνόμενο στις πολιτικές ηγεσίες της εποχής που θα έκριναν σε μεγάλο βαθμό το επαναστατικό αποτέλεσμα.

διαφωτισμός είναι εκείνο το κίνημα που διέδιδε την κοσμική γνώση μέσω του κλήρου κυρίως· σταδιακά όμως, μια μερίδα των διαφωτιστών διαμόρφωσε τη θέση ότι οι χριστιανοί εμποδίζουν τη γνώση για να μην καταρρεύσει η πίστη στο Χριστό, η οποία είναι αντίθετη στη λογική. Η ιδιαιτερότητα του Κοραή έγκειται στην εμφατική υποστήριξη του Χριστού, με τρόπο που ακυρώνει πλήρως τη διδασκαλία του. Ο τρόπος που το κάνει στηρίζεται σε προτεσταντικά στοιχεία. Προσπαθεί να πείσει ότι κάθε «νεωτερισμός» που προτείνει σε θέματα νηστείας, κλήρου, μοναστικής ζωής, μυστηρίων, θαυμάτων, ιερών λειψάνων ... είναι σύμφωνος με τη διδασκαλία του Χριστού. Η πλήρης ρήξη του με την ορθόδοξη πίστη συνοψίζεται στην αναγωγή της σε «θρησκεία». Ο Κοραής έρχεται σε απόλυτη σύγκρουση με τον Καποδίστρια και τον Υψηλάντη. Αναβιώνει τη «θεολογική» μάχη του 14^{ου} αιώνα που στηρίζεται σε παλιότερες δυτικές θέσεις: **Ανακαλύπτεται ή αποκαλύπτεται ο Θεός;** «Ανακαλύπτεται» έλεγε ο Βαρλαάμ μέσω της λογικής εξήγησης. «Αποκαλύπτεται» έλεγε ο Γρηγόριος Παλαμάς, μέσω μιας ανθρωπίνης πρακτικής που κορυφώνεται στον ασκητικό μοναχισμό.

Από τους Κολλυβάδες στους Φαναριώτες με την άδεια των Ρωμαιοκαθολικών. Το κείμενο επιμέλειας των Νικόδημου Αγιορείτη και Μακάριου Κορίνθου πέρασε ανώνυμα στον πρίγκιπα Ιω. Μαυρογορδάτο και τυπώθηκε στην Βενετία το 1782. Φθάνοντας στη Μόσχα ο Αλέξανδρος Κ. Υψηλάντης και παίρνοντας επίσημα το χρίσμα του μελλοντικού ηγέτη των Ελλήνων (15/6/1820) αναγγέλλει πανηγυρικά την επανέκδοση της Φιλοκαλίας και την αποστολή της στις Εφορίες που συγκροτούσαν το νέο Εταιρικό Ταμείο. Οι κοραϊστές που απέρριπταν τον Υψηλάντη, επιθυμώντας -υποκριτικά- τον Καποδίστρια στη θέση του, σιώπησαν ως προς τη Φιλοκαλία που ο Υψηλάντης πρόβαλε ως συμβολικό μανιφέστο και ενωτικό πλαίσιο της Επανάστασης. Η ιστορία έκτοτε αποφεύγει να εξετάσει αν οι Φίλοι του Καλού, οι Φίλοι του Γένους, οι Φίλοι των Μουσών και οι εσχάτως ονομασθέντες «Φιλικοί» ήταν αυτοί που -σε ενιαία, κοινή γραμμή- ακατάπαυστα προωθούσαν την ελληνική έγερση και τη χριστιανική αναμόρφωση της Ευρώπης και του κόσμου.

Αποφασισμένη να προφυλάξει την προωθούμενη ενότητα των χριστιανών στον 18^ο αιώνα, η πολιτική της ορθόδοξης Επανάστασης χαράσσει την κόκκινη γραμμή που λέγεται «Φιλοκαλία των ιερών νηπτικών». Είναι ένα έργο που τυπώνεται μετά από άδεια της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Μέσα από την εξιστόρηση του ασκητικού μοναχισμού, η ορθοδοξία επιμένει πως ο χριστιανισμός είναι πράξη όχι μόνον δόγμα· ο Θεός αποκαλύπτεται σε όποιον ακολουθήσει τους ιερούς κανόνες και δεν περιορίζεται από την λογική εξέταση (δηλ. την «φιλοσοφία») όπως διακήρυσε η Δύση πριν το Βαρλαάμ και μέχρι τον Βολταίρο. Ο Κοραής δεν παίρνει ευθέως θέση σ' αυτό, όμως η στάση του γίνεται σταδιακά ξεκάθαρη υπέρ της φιλοσοφίας, ενώ τα εκατέρωθεν σωζόμενα κείμενα δείχνουν ότι τυπικά ανήκε στην ομάδα των διαφωτιστών που αναγνώριζε ως πηγή φωτός τον Τριαδικό Θεό. Τι έλεγε ο Κοραής την εποχή της «Φιλοκαλίας»;

Ἡ λατρεία τῶν χριστιανῶν ὀνομάζεται λογική (80)· καὶ τὸ γάλα τῆς πίστεως λογικὸν (81): τὸ ὅποιον σημαίνει, ὅτι ἡ θρησκεία τῶν χριστιανῶν ἔχει λόγον, καὶ ἐπομένως ἔρευναν καὶ ἀπόδειξιν· καὶ ὅτι δὲν εἶναι τεθεμελιωμένη εἰς μύθους σεσοφισμένους (82) ἐναντίως εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, καθὼς αἱ ψευδοθρησκεῖαι. Καὶ ἐπειδὴ τοιαύτη εἶναι ἡ ἡμετέρα θρησκεία: διὰ τί νὰ φοβώμεθα νὰ τὴν ἐρευνήσωμεν εἰ ἔχει ταῦτα ἔτι; Τὸ νὰ λέγη τις, ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν χωρὶς ἐρεύνης εἶναι μία αἵρεσις, καθὼς λέγει ὁ μέγας Ἀθανάσιος (83), μεγαλύτερα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας αἵρέσεις. Αὐτὸ εἶναι ἴδιον τῶν ψευδοθρησκείων τὸ νὰ φοβῶνται τὴν ἐρευναν: διότι μὲ τὴν ἐρευναν ἐλέγχεται ἡ σαθρότης τῶν. Τῶν χριστιανῶν ἡ θρησκεία δὲν φοβεῖται τὴν ἐρευναν, δὲν τρέμει τὴν ἐξέτασιν. Μεταχειρίσθητι λοιπὸν ὡς χριστιανὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς λογικῆς φωτός· γενεῖ κριτὴς αὐτῆς τῆς θρησκείας σε· μὴ φοβηθῇς νὰ τὴν παραστήσης εἰς τὸ κριτήριον τῆς ὀρθῆς λόγου, καὶ νὰ τὴν παραβάλλῃς μὲ τὰς ἄλλας θρησκείας·

Το 1782 ο Κοραῆς εἶναι 34 ετῶν και καταγράφει τις βολταιρικές του απόψεις ως πρόλογο στο ἔργο *Ορθόδοξος διδασκαλία*, εἰτουν σύννοπης της Χριστιανικῆς Θεολογίας του μητροπ. Μόσχας Πλάτωνος. Χρησιμοποιώντας ἐντεχνα τις λέξεις «πίστη, λατρεία, θρησκεία» μετατρέπει τὴν χριστιανική πίστη ἀπὸ **βίωμα - ἐμπειρία** σε ἀνθρώπινη δοξασία περὶ τοῦ Θεοῦ, δηλ. σε **θρησκεία**. Αὐτὸ θα τοῦ δώσει τὴ δυνατότητα ριζικῆς μεταβολῆς τοῦ λόγου ἐπὶ κλήσης τοῦ Θεοῦ στη διαμόρφωση τῆς κεντρικῆς νομοθεσίας τοῦ κράτους. Ο Κοραῆς παραπέμπει διαρκῶς στη Βίβλο, ἐπανερμηνεύοντάς τὴν και καταργώντας τὴν Πατερική Θεολογία, συνεπῶς ἡ ρήξη τοῦ με τὴν Φιλοκαλία βρίσκεται στο 100%. Ἰδιαίτερη

σημασία ἔχει ὁ ορισμὸς τοῦ φωτός: Τὸ «Φως» εἶναι κατὰ τὸν Κοραῆ **ἡ ἀνθρώπινη λογική**. Συνεπῶς, ὁ Κοραῆς ψεύδεται τὸ 1803 και τὸ 1810 ὅταν θα γράφει πρὸς τοὺς Συμρναίους:

Ἡ μεγάλη Ἐκκλησία ἐπληροφορήθη τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ φωτισθῇ τὸ ἔθνος, και προσπαθεῖ νὰ συστήσῃ Σχολεῖον γενικόν. ... ὁ διδάσκαλος ἐνός Σχολείου ... βρέχει τὴν σοφίαν ὡς δρόσον ἀπ' Οὐρανοῦ, κατὰ μίμησιν τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων ... [1803]

*... οἱ Συμρναῖοι ἐμελλον νὰ δεχθῶσι τὸν Κούμαν ὡς ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν σταλμένον δῶρον εἰς αὐτοὺς ... ἀλλὰ τῶρα ἀκούω ὅτι κατεφρόνησαν τρόπον τινὰ τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ και ἀφῆκαν τὸν Διδάσκαλον χωρὶς τὴν ἀναγκαίαν χορηγίαν. ... συμπεραίνω ὅτι εἶναι ἔργον τινὸν ὄχι πονηρόν, ἀλλὰ ἀπλουστάτων ἀνδρῶν, τοὺς οὗσι κινεῖ ὁ Διάβολος νὰ διώξωσιν ἀπὸ τὴν ταλαίπωρον πόλιν τῶν **τα πεμπόμενα ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν φῶτα**. ... ὁ **Διάβολος εἶναι πατὴρ τοῦ σκότους**. [1810]*

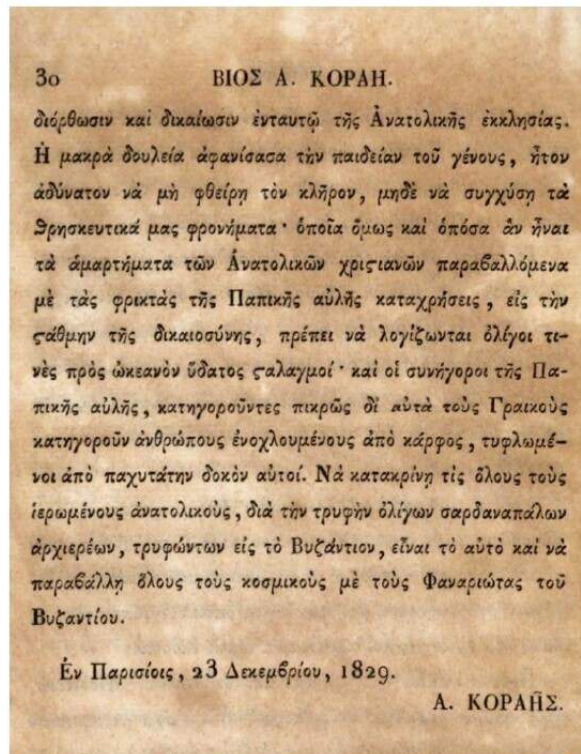
Ο Κοραῆς συμφωνεῖ πλήρως με τὸν Beccaria (*Dei delitti e delle pene*, 1764) και τὸν Bentham (*An Introduction to the Principles of Morals and Legislation*, 1780) και ἡ πολιτικὴ τοῦ στόχευση γίνεται φανερὴ ὅταν **θα σχολιάσει τὰ προσωρινὰ πολιτεύματα Ἐπιδάουρου και Ἀστρους** (1823):

Ἡ Πολιτεία εἶναι συνθήκη ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπους και οἱ πολιτικοὶ νόμοι ἀποβλέπουν εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων· ἡ θρησκεία εἶναι ἀπλὴ δόξα και ὑπόληψις τοῦ νοῦ περὶ Θεοῦ και τῶν θείων πραγμάτων.

Ο Κοραῆς προδιαγράφει τὴ μορφή τοῦ ἐπιδιωκόμενου ἐθνικοῦ κράτους τῶν Γραικῶν: μέσα στο κράτος που ἡ χριστιανική τοῦ Ἐκκλησία ἀποκόπτεται ἀπὸ τὴν οἰκουμένη διάσταση τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης και τίθεται ὑπὸ τὴν κρατικὴ κηδεμονία, ἡ Πολιτεία νομοθετεῖ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ νόμο. Δύναται συνεπῶς, νὰ νομοθετεῖ **και** ἐναντίον στο χριστιανικὸ νόμο. Αὐτὸ μπορούσε νὰ γίνεῖ εὐκόλα ἐκτός *ἐλέω Θεοῦ Βασιλείας*, ἀπὸ ἓνα σῶμα συλλογικὸ που θα «λογοδοτούσε» στο λαὸ και ὄχι στο Θεό. Μέχρι τὴν ἀναγνώριση τῆς Ἐπανάστασης ἀπὸ τὴ Μ. Βρετανία οἱ καποδιστριακοὶ βρισκόντουσαν σε δυσμενὴ θέση.

Αξιοσημείωτο είναι ότι επί δυο αιώνες οι ιστορικοί όλων των τάσεων δεν εντοπίζουν την κατά μέτωπο επίθεση του Κοραή στη σχέση του κράτους με τη χριστιανική πίστη. Το θεμελιώδες πολιτειακό ζήτημα που περιγράψαμε, συνοδεύεται στο ίδιο κείμενο:

- με τη δυσανασχέτηση του Κοραή επειδή το Σύνταγμα ξεκινά επικαλούμενο την Αγία και αδιαίρετο Τριάδα
- με πρόταση να καταργηθούν οι καμπάνες στις Εκκλησίες και να προσεύχονται κρυφά (ιδιωτικά) οι χριστιανοί επειδή «έτσι παραγγέλλει ο Χριστός»

Α. Κοραΐς: ο «υπερασπιστής της ορθής ανατολικής πίστης», ο αυτόκλητος ηγέτης της ορθόδοξης «κάθαρσης». Χρησιμοποίησε συχνά φράσεις του Ευαγγελίου για να φανεί αξιόπιστος. Δυσφημούσε έντονα το «Βυζάντιο», τους Φαναριώτες και το Πατριαρχείο, πρωτοστατώντας στη μάχη κατά της χριστιανικής ενότητας και της αντίστοιχης πολιτικής αναμόρφωσης Ευρώπης & Αμερικής στην οποία εντασσόταν η ελληνική έγερση. Παραδεχόταν τη στενή του σχέση με το Ναπολέοντα, κατακρίνοντας τον - υποκριτικά- ως καταχραστή εξουσίας. Όταν ο Κοραΐς έγραφε μ' αυτό το πάθος επώνυμα, μπορεί κάποιος να φανταστεί με ποια ένταση έγραφε στα πολυάριθμα ανώνυμα κείμενά του.

Η τελευταία σελίδα της «αυτοβιογραφίας» του Κοραΐ. Σε αντίθεση με το «αντίστοιχο» κείμενο του Καποδίστρια (1826), ουδέποτε σκέφτηκε η ομάδα του Κ. Δημαρά να το κυκλοφορήσει σχολιασμένο και να συγκρίνει τα λόγια με τα έργα.

Ενώ λοιπόν ο Κοραΐς ήδη το 1823 είναι απροκάλυπτος, ενώ θα πει πολλά περισσότερα στη συνέχεια από τα οποία και ένα μόνον τον τοποθετεί εκτός της ορθοδοξίας, σύσσωμη η ιστορία θα υποκριθεί ότι δεν είδε και δεν άκουσε παρά μόνο τις φράσεις του Κοραΐ ότι πιστεύει στο Χριστό και υπερασπίζεται την κάθαρση των θεσμών και των παραδόσεων της Εκκλησίας. Ο ένθερμος οπαδός του Μπένθαμ και του Βολταίρου βαφτίζεται «χριστιανός» για τις ανάγκες των ισορροπιών του 1821, του 1827, του 1831, αλλά και του 1843, του 1923 ..., παρότι σώζονται επιστολές του 1791 και κείμενα του 1798 των «Κολλυβάδων» της Φιλοκαλίας που κατατάσσουν τον Κοραΐ στους *γηνόφρονες-θηητόφρονες*, δείχνοντας και μ' αυτόν τον τρόπο ότι ο Αδαμάντιος αποστάτησε από τους *ουρανόφρονες* που πιστεύουν στην *αθανασία της ψυχής*, περιπλέοντας περαιτέρω την ήδη δύσκολη υπόθεση της Επανάστασης. Η ιστορία κρύβει επίσης τη σχέση του Κοραΐ με τον Καποδίστρια. Υποκρίνεται ότι πριν το 1830 δεν έχει καταγραφεί διάσταση απόψεων, αντίθεση ή επιθετικότητα του Κοραΐ. Δεν ασχολείται ούτε με τη σύντομη αυτοβιογραφία του Κοραΐ, μη τυχόν και ανιχνευτούν τα κενά, οι αντιφάσεις, η διάσταση μεταξύ λόγων και έργων. Δεν είναι βεβαίως άσχετο, ούτε τυχαίο, ότι η έναντι πλευρά τηρούσε σιγή ιχθύος ως προς τη στάση του Κοραΐ ήδη από την εποχή του Ρήγα και τα λίγα κείμενα που επιβεβαιώνουν την τεράστια ένταση ουδέποτε είδαν το φως της δημοσιότητας.

Χριστιανοί & Δημοκράτες / Ουρανόφρονες & Γηινόφρονες / Υπερεθνικοί & Εθνικοί /
Φιλέλληνες & Φιλογραικοί

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ

Ἐν ᾧ ἐξετάζεται πλατύτερον ἡ αἰτία δι' ἣν οἱ
νέοι αὐτοὶ Δημοκρατικοὶ ἀπέβαλον τὴν
Χριστιανικὴν Θρησκείαν, καὶ ἐπαρ-
ρήσιασθησαν ἄθιστοι.

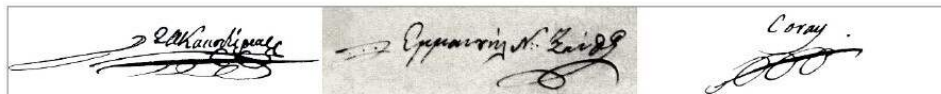
Αν και η διάσταση μεταξύ «χριστιανών» και «δημοκρατών» δεν εξετάζεται στο πλαίσιο της Επανάστασης, καταγράφεται, έστω και περιθωριακά η ύπαρξή της.

(Αθαν. Πάριος, *Απολογία Χριστιανική*, 1798)

Οι **δυο τάσεις** της Ελληνικής Επανάστασης ξεχωρίζουν ουσιαστικά μόνο στο πολιτειακό επίπεδο, αλλά η διαφοροποίηση δεν είναι πρωτογενής και το θέμα δεν ξεκαθαρίζει ολοκληρωτικά. Όλοι οι δημοκράτες συμφωνούν εξ αρχής στη λύση της συνταγματικής μοναρχίας και προτείνουν τη δική τους επιλογή μονάρχη από το 1818. Κάποιες στιγμές ζητούν το ανέφικτο (την αβασίλευτη δημοκρατία) μόνο για λόγους διαπραγμάτευσης. Η **διαφοροποίηση** έγκειται στην θέση που θα έχει η χριστιανική πίστη στο κράτος και αν αυτό θα είναι προσωρινά -μόνον- εθνικό. Η διαφοροποίηση ξεκαθαρίζει μόνον όταν γίνεται σαφές ότι η δημοκρατία επέχει θέση θρησκείας και η **ελευθερία** της είναι αντίθετη της **ελευθερίας** του Χριστού.

Στην *Προς τους εν διασπορά φίλους Χίους οδυρομένους οδυρόμενος κατασπάζομαι* επιστολή του Κοραή (29/6/1830), ο Αδαμάντιος αποκλείει τον «χριστιανισμό» από τις ιδρυτικές συνιστώσες της Ελληνικής Πολιτείας. Το ελληνικό **ΕΘΝΟΣ** ορίζεται από τη **γλώσσα**, τα **ήθη** και τα **έθη**. Στην «επιστολή» της 6/4/1819 από την Κέρκυρα ο Καποδίστριας λέει ακριβώς το αντίθετο. Η **ηθική της αγίας μας θρησκείας** είναι η **μόνη** πάνω στην οποία οφείλουμε οι Έλληνες να συγκροτήσουν ένα **έθνος** (**nation** - δηλαδή **κράτος** σύμφωνα με τη νοηματοδότηση της Γαλλικής Επανάστασης). Και πρέπει να θυμόμαστε ότι το 1821 ο Κοραής θα δανειστεί τη φράση του Charles Batteux *Un parfait Chrétien est un citoyen parfait* (*Τέλειος χριστιανός είναι ο τέλειος πολίτης*) για να εκφράσει καλυμμένα τον επαναστατικό στόχο (Πολιτικά Αριστοτέλους).

Οι δυο τάσεις της Επανάστασης ήταν σαφείς το 1750 και το 1770, όταν το «**ελληνικό ζήτημα**» είχε δρομολογηθεί προς επίλυση ως μέρος του «διεθνούς ζητήματος», παρότι αποτελούσε την κύρια παράμετρό του. Οι δυο αντίπαλες τάσεις διογκώθηκαν από το 1791 ως το 1814, όταν η Ευρώπη απέδειξε ότι δεν είχε κοινής αιτίας αντιναπολεόντεια δράση και αφού το «ελληνικό ζήτημα» εξαναγκαζόταν να παρουσιαστεί ως ένα «γραικικό ζήτημα» που στόχευε σε πολιτική ανεξαρτησία τοπικού ενδιαφέροντος. Τελικά, οι δυο τάσεις εξαφανίστηκαν από την εξιστόρηση και η περίοδος 1750-1814 υπέστη κατάλληλη κοπτοραπτική, ύστερα από την εντολή που είχε δοθεί από τις δυο τάσεις, όπως αυτές συμφώνησαν στη συνταγματική οθωνική περίοδο και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον του εθνικού ελληνικού κράτους.

Σύμφωνα με μαρξιστικές -κυρίως- θεωρήσεις, μόνον η μεσαία υπογραφή μπορεί να οδηγήσει σε Επανάσταση. Πρόκειται για την κορύφωση της εθελουφλίας που μεταφέρει τη θεωρία της λαϊκής επανάστασης και στο επίπεδο του τεκτονισμού.

Το τίμημα όλων αυτών θα είναι η διαστροφή της ιστορίας που ξεκινά από τον μύθο της Οδησσού με την **απροσδιοριστία** του επαναστατικού στόχου εντός του εταιρισμού, περνά από τη **μεταλλαγμένη παρουσίαση** όλης της ιστορίας των **πολιτικών συγκρούσεων** και καταλήγει στην απουσία εξήγησης της αέναης ταλάντωσης εκκρεμούς που διέπει το ελληνικό κράτος.

Μεταλλαγμένη παρουσίαση της πολιτικής σύγκρουσης του 1824 έχουμε ήδη στην πλήρη σιωπή του Κοραή περί των συνθηκών που έφεραν τον Γεώργιο Κουντουριώτη στη θέση του Πέτρου Μαυρομυχήλη λίγο πριν τη σύναψη του α' δανείου στο Λονδίνο:

*Με μεγάλην ευχαρίστησιν της ψυχής μου έμαθα τον **προβιβασμόν σου** εις την προεδρίαν του Νομοτελεστικού συνεδρίου. ... Έως τώρα, η πτωχεία του δημοσίου θησαυρού και η μέριμνα αναγκαιοτέρων άλλων πολέμων κατά του τυράννου ήσαν εύλογοι προφάσεις να αναβληθή η περί της Χίου φροντίς. Αλλά τώρα ο δημόσιος θησαυρός, εάν δεν επλούτησεν ακόμη, **δύναται καν να χορηγήση μικράν βοήθειαν**, ήτις ενωμένη με την συνεισφοράν των Χίων, θέλει αρκεί να αποσπάση από τον τύραννον την λαμπράν ταύτην νήσον. (Παρίσι, 29/5/1824)*

Μερικούς μήνες αργότερα γράφει και πάλι στον Κουντουριώτη, ενώ υπογράφεται το β' δάνειο στο Λονδίνο και ενώ ο Κοραής πιστεύει ότι πρόκειται να συναφθεί ένα δάνειο στο Παρίσι:

*Το δάνειον το γινόμενον από το Αγγλικόν έθνος, δεν πρέπει να το στοχάζεσθε πολλά μεγάλην ευεργεσίαν. ... Αλλά σεβάσμιε Πρόεδρε, και αι ευεργεσίαι, όσον μεγάλαι και αν ήναι, δίκαιον είναι να αντιπληρώνονται όσον αξίζουν, και όχι τι περισσότερον. Δίκαιον είναι να δείξετε την προς τους Άγγλους ευγνωμοσύνην του Ελληνικού γένους με αντευεργεσίας όσας δύναται να κάμη το Γένος προς αυτούς, χωρίς να βλάβη τα ίδια του πολιτικά συμφέροντα και δίκαια. ... Βάλετε τας ελπίδας εις την **Πρόνοιαν του Θεού**, της οποίας έργον είναι και ό,τι έως τώρα εκατορθώσατε, και η Πρόνοια δεν θέλει σας αφήσει. **Η Πρόνοια σας ήνοιξε και δεύτερον δάνειον, το δάνειον των Γάλλων**. Μεταχειρισθήτε το να σώσετε την Κρήτην, την Χίον και να κερδίσετε, αν ήναι δυνατόν, και αυτήν την Μυτιλήνην. (Παρίσι, 12/2/1825)*

Τα δάνεια δεν βοήθησαν στο παραμικρό τις πολεμικές εξελίξεις, άλλωστε, δεν δόθηκαν γι' αυτό το λόγο. Η Χίος ήταν δύσκολο να σωθεί και η βρετανική πολιτική μετά βίας και υπό προϋποθέσεις υποχώρησε στην Εύβοια και στη Στερεά Ελλάδα, ενώ επέμεινε μέχρι τέλους και απέκλεισε από «το κράτος του Καποδίστρια» τη Σάμο και την Κρήτη. Το Μάιο του **1827** το κλίμα ήταν άκρως τεταμένο. Οι *δημοκράτες* ήταν ανάστατοι από την επιτυχία των *χριστιανών* να ανακηρύξουν νόμιμα τον Καποδίστρια στη θέση του Υψηλάντη και έψαχναν τρόπους ακύρωσης της απόφασης. Χολωμένος ο Κοραής, θα γράψει τον Αύγουστο ότι ο «**κομητόπουλος**» απειλεί να φυλακίσει την **ελληνική ελευθερία**, επειδή επιθυμεί να αναστήσει την «**Γραικορωμαϊκή Αυτοκρατορία**». Το Νοέμβριο ζητά «καθαράν» (αβασίλευτη) και όχι «μικτήν δημοκρατίαν», παρότι επαναλαμβάνει «αγαπώ και σέβομαι τους νομίμους βασιλείς». Εμφανίζεται να κρατά ίσες αποστάσεις από τις ευρωπαϊκές δυνάμεις και θεωρεί την επανάσταση ως απόρροια των εξευγενισμένων-φωτισμένων Γραικοχριστιανών. Επίσης, χαιρετίζει και εξηγεί την εκστρατεία της Χίου ξεκινώντας με λόγια του Ευαγγελίου (όλα στον Διάλογο *Δημοχάρη-Φιλόλαου*):

*[καί εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς:] αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι ... [καί τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει] ... **Περὶ δε της Χίου! Κ' ἐγὼ Χίος εἰμαι. Μη τάχα κρίνης να την αφήσωσιν εις τον Σουλτάνον; Δικαιότατον, να τον αναγκάσωσι [οἱ προστάται μας, χριστιανοὶ ηγεμόνες] να την αποδώσῃ εις την λοιπὴν Ελλάδα. ... Ο ψηφισθεὶς καν Πρόεδρος της Ελληνικῆς κυβερνήσεως εχρεώσεται να το ενθυμίσῃ και εις τους ηγεμόνας ... η φρόνησις του προέδρου με θαρρύνει να ελπίζω την απολύτρωσιν της Χίου. Το ίδιον αὐτοῦ συμφέρον απαιτεῖ να κινήσῃ πάντα λίθον, να την αποσπάσῃ από τον άγριον τύραννον· δια να πληροφορήσῃ όλην την Ελλάδα, ότι δεν είναι οὔτε Γάλλος, οὔτε Ρώσος, οὔτ' Ἀγγλος, ἀλλά γνήσιος Ἕλλην ... Η ἀνάκτησις της Χίου όχι μόνον συμφέρει, ἀλλ' εἶναι και αναγκαία εις την ὑπαρξίν και ησυχίαν ὅλης της Ελλάδος.***

Με την Επιτροπή του Λονδίνου απούσα στο β' δάνειο (1825), ο ναύαρχος **Κόχραν** επιβλήθηκε από τους δανειστές Ricardo ως «εγγυητής της καλύτερης δυνατής αξιοποίησης των χρημάτων». Διαφημιζόταν ακατάπαυστα ως εκείνος που θα έκανε περίπατο στον Κεράτιο κόλπο και θα γινόταν αιτία να στηθεί ο Σταυρός στην Αγία Σοφία. Αφού συμμετείχε ενεργά στην πολύ

καθυστερημένη και περιορισμένη άφιξη των χρυσοπληρωμένων ατμόπλοιων που πληρώθηκαν από το β' δάνειο και αφού έκανε το παν για να διαλύσει το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη και να βοηθήσει τον Κιουταχή να καταλάβει την Ακρόπολη, ανέθεσε στον άλλοτε αξιωματικό του Βοναπάρτη **Φαβιέρο** (αντίπαλο επίσης του Καραϊσκάκη) να καταλάβει τη Χίο.

Το εγχείρημα της Χίου ξεκίνησε μετά τη ναυμαχία του Ναυαρίνου και φαινομενικά αποτελούσε πρωτοβουλία της Επιτροπής Χίων (Αμβρόσιος Σκαρμαγκάς, Λουκάς Ράλλης, Γεώργιος Ψύχας, Στέφανος Ζυγομαλάς). Οι ναύαρχοι Codrington, De Rigny, Heyden πίεζαν τον Φαβιέρο να εγκαταλείψει τη Χίο. Η εκστρατεία (1827-28) δείχνει τις δυο διαφορετικές Επαναστάσεις οι οποίες εξελίσσονταν από το 1821. Κάθε μια είχε τους δικούς της ανθρώπους, τη δική της ατζέντα, τη δική της στοχοθεσία, ενίοτε και το δικό της στρατό. Ο Φαβιέρος απέτυχε οριστικά τον Μάρτιο του 1828. Ο Καποδίστριας έδιωξε ευγενικά από την Ελλάδα τον Κόχραν και κράτησε σε απόσταση τον Φαβιέρο, ο οποίος γύρισε στη Γαλλία και μετείχε στην **Ιουλιανή εξέγερση του 1830**. Ήταν η εξέγερση που οργανώθηκε με βασικό στόχο την αλλαγή του βασιλιά της Γαλλίας, ώστε να μετατραπεί η γαλλική πολιτική έναντι του Καποδίστρια από φιλική σε εχθρική. Έκτοτε, η εγχώρια «αντιπολίτευση» κατά του Καποδίστρια εξελίχθηκε σε πλήρη υπονόμευση και σε άγρια ανταρσία, ο δε Κοραΐς ηγήθηκε όχι μόνο στην εξόντωση του «κυβερνήτη» αλλά και στην εξόντωση της θετικής μνήμης του.

Στέργιος Ζυγούρας

Αϊβαζόφσκι- Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας στη Χίο

Μαρώνεια - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας

szygouras@sch.gr

François-Auguste Vinson- Μετά τη σφαγή στη Σαμοθράκη

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

Η Θράκη είναι διαιρεμένη εδώ κι έναν αιώνα σε Ανατολική και Δυτική, με την πρώτη να ανήκει στο Τουρκικό εθνικό κράτος και τη δεύτερη να απειλείται διαρκώς, όχι μόνο από την πάγια τουρκική πολιτική, αλλά και από την πολιτική οικονομικής εγκατάλειψης την οποία παγίως ασκεί το ελλαδικό κράτος. Η ερμηνεία του φαινομένου είναι δύσκολη, επειδή απαιτεί όχι μόνο αναδρομή στην ταυτότητα της Επανάστασης του 21, αλλά και στους λόγους που η ένδοξη πορεία των λεγόμενων «Βαλκανικών πολέμων» ολοκληρώθηκε μετά τον Β΄ παγκ. Πόλεμο με την «Μικρασιατική καταστροφή». Αναγκαστικά, θα περιοριστούμε σε ορισμένες αναφορές ως προς το άγνωστο 1821, το οποίο παραμένει «άγνωστο», εξαιτίας κυρίως της σιωπής των δυο αντίθετων και αντιμαχόμενων πλευρών που συγκρότησαν την τελική επαναστατική πορεία στα 1813-15 και επισφράγισαν τη σιωπή τους με την διαφαινόμενη παρασκηνακή συμφωνία που διαμόρφωσε το 1843-44 την πολιτική της «Μεγάλης Ιδέας» και λίγα χρόνια αργότερα έφερε τη συμβιβαστική ιστορία του Κ. Παπαρρηγόπουλου ως επίσημο αφήγημα του ελληνικού κράτους.

Το έδαφος και η γεωγραφική θέση της Θράκης δεν προσφερόταν για επιχειρησιακά σχέδια στην έναρξη της Επανάστασης. Με δεδομένο ότι δεν πραγματοποιήθηκε ούτε η διάσχιση του Δούναβη από τον Αλ. Υψηλάντη, ούτε η εξέγερση στην Κωνσταντινούπολη, η Θράκη ήταν καταδικασμένη να παραμείνει ανενεργή και οι όποιες κινήσεις να καταπνιγούν άμεσα. Η μεγάλη **καταστροφή της Σαμοθράκης** -ένα ολοκαύτωμα αντίστοιχο με της Χίου- είναι το γεγονός που σφράγισε νωρίς τον παροπλισμό της Θράκης. Έγινε το Σεπτέμβριο του 1821 από τον τουρκικό στόλο που βγήκε από τα στενά: σφαγή, μαρτύρια, αιχμαλωσία και σκλαβοπάζαρα υπέστησαν όσοι αρνήθηκαν τον εξισλαμισμό. Η Σαμοθράκη έμεινε ακατοίκητη για χρόνια. Είχε προηγηθεί η σφαγή των προκρίτων και αρχιερέων με επίκεντρο την Αδριανούπολη. Μεταξύ των μαρτύρων υπήρξαν ο πρώην Οικουμενικός Πατριάρχης Κύριλλος Στ΄ και ο μητροπολίτης Αδριανουπόλεως Δωρόθεος Πρώτος, μέλη της Φιλικής Εταιρείας. Στην -άγνωστή μας- Εταιρεία ανήκε και ο **μητροπολίτης Μαρώνας Κωνστάντιος Δ΄** που αγωνίστηκε με τον Εμμανουήλ Παπά στην Κ. Μακεδονία, πληγώθηκε και εξέπνευσε στο Άγιο Όρος τον Οκτώβριο του 1821.

Αν και η τελευταία μάχη του 21 είναι η μάχη της Πέτρας στη Βοιωτία με τον Δ. Υψηλάντη, το αφανές 1821 με την αόρατη, διεθνή διάσταση τερματίζεται πολεμικά στο έδαφος της Θράκης. Ο ρωσικός στρατός μπαίνει τον Αύγουστο του 1829 στην Αδριανούπολη και ο ρωσικός στόλος καταλαμβάνει το λιμάνι της Αίνου στις εκβολές του Έβρου. Στις **14/9/1829** ο Σουλτάνος υπογράφει τη **Συνθήκη της Αδριανούπολης**, αναγνωρίζοντας για πρώτη φορά ότι εδάφη της Οθωμανικής επικράτειας θα αποτελέσουν αυτοδιοίκητες περιοχές Ελλήνων. Το θέμα που παραμένει άλυτο είναι ο **αδιαμφισβήτητος ορισμός του «Έλληνα»** που επαναστατεί το 1821. Ας δούμε το θέμα μέσα από πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν σε διάφορες φάσεις του 21 και προέρχονταν από την περιοχή της Θράκης.

Ξεκινάμε με τον Πολύκαρπο Παπαδόπουλο, επειδή μας δίνει τις σημαντικότερες αφορμές για την διασαφήνιση της Επανάστασης. Ο Κάρπος Παπαδόπουλος συνδυάζει την προσωπικότητα του μορφωμένου της εποχής που μάχεται στην πρώτη γραμμή από την αρχή του αγώνα. Γεννήθηκε στην Αδριανούπολη το 1785 και το 1801 μετοίκησε με την οικογένειά του στην Οδησό. Φοίτησε σε στρατιωτική σχολή, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και το 21 πούλησε τα υπάρχοντά του, ήρθε στον ελλαδικό χώρο και εντάχθηκε στο στρατό του Οδυσσέα Ανδρούτσου. Στα μέσα του πολυπάθου 1824, για λόγους που αγνοούμε (και ο ίδιος δεν εξηγεί), εγκατέλειψε τον Οδυσσέα και κατατάχθηκε στον τακτικό στρατό που ελεγχόταν από τον Κουντουριώτη και το Φαβιέρο. Με άλλα λόγια, φαίνεται ότι περνά από την παραδοσιακή πλευρά

στη νεωτερική. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια εγκαταστάθηκε στο Μεσολόγγι όπου και πέθανε το 1867. Από το 1837 έλαβε μέρος στον εκδοτικό αγώνα. Αγανακτισμένος με όσα διάβαζε από τον Σουρμελή και τον Τρικούπη, γράφει ανασκευές των ιστορουμένων που αφορούσαν κυρίως στην αποκατάσταση της αλήθειας ως προς τους συκοφαντημένους **Ανδρούτσο, Βαρνακιώτη και Καραϊσκάκη**. Ταυτόχρονα εκθειάζει τον Κολοκοτρώνη και τον Καποδίστρια, ενώ χαρακτηρίζει «σατανάδες» και «δολοφόνους» τους Μαυροκορδάτο, Νέγρη, Κωλέττη. Η προσέγγισή του βοηθάει στην κατανόηση του παρασκηνίου, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζει προβλήματα. Όσα λέει είναι βοηθητικά, αλλά ατελή. Δεν εξηγεί για παράδειγμα τι έκανε το Νέγρη να συμφιλιωθεί με τον Ανδρούτσο στον τελευταίο χρόνο της ζωής του. Όταν ο Παπαδόπουλος καλείται να εξηγήσει τι πραγματικά χωρίζει τις δυο παρατάξεις, το κάνει περιορισμένα, αφήνοντας κενά και ερωτηματικά. Οι αδιάκοπες δολοφονικές προσπάθειες δεν θα μπορούσαν να έχουν κίνητρα προσωπικά.

Σε γενικές γραμμές ο Κάρπος επαναλαμβάνει τα ίδια σημεία σε όλα του τα κείμενα. Το πιο ολοκληρωμένο, που αναγγέλθηκε το 1859, τυπώθηκε μόλις το 1976. Λέγεται «**Απάνθισμα του ιστορικού αγώνος των Ελλήνων**» και αποτελεί μια συνοπτική ιστορία, ή μάλλον, μια συνοπτική αντι-τρικουπική ιστορία που στοχεύει επικριτικά στο ένα και μοναδικό πρόσωπο που κατά τον Κάρπο αποτέλεσε διαρκές πρόβλημα το 1821: τον Μαυροκορδάτο. Το γεγονός αυτό, εκτός από χρήσιμη, την καθιστά προβληματική, ενώ τα σχόλια του κειμένου δυσχεραίνουν περαιτέρω την κατανόηση, καθώς εδράζονται σε αναπόδεικτα ερμηνευτικά σχήματα που στο μεταξύ επικράτησαν. Ο Κάρπος Παπαδόπουλος εξηγεί την Επανάσταση ως ένα κίνημα υπερεθνικό-χριστιανικό τα εθνικά στοιχεία του οποίου επικροτεί, χωρίς να εξηγεί αν και πώς αντιφάσκουν. Λέει ότι η Ελλάδα «**αναγεννήθηκε / αναστήθηκε εκ του τάφου**» χωρίς να αποδίδει την πρόθεση σε μια σαφή Φιλική Εταιρεία. Ενώ λέει ότι η Δύση ουδέποτε ευνόησε μια χριστιανική

Επανάσταση ενάντια στους βαρβάρους μουσουλμάνους, δεν εξηγεί και δεν εντάσσει τη δράση των Μαυροκορδάτου, Νέγρη, Κωλέττη, Τρικούπη σε μια αντίπαλη, τάση. Δυο παραδείγματα: Λέει ότι το 1821 «οι Νέγρης & Μαυροκορδάτος ήθελαν να ηγεμονεύσουν». Η φράση αυτή ούτε αποτελεί μομφή, ούτε εξηγεί το παρασκήνιο. Λέει ότι «χώρισαν τη Στερεά σε Ανατολική & Δυτική». Δεν την χώρισαν οι ίδιοι, αυτό αποτελούσε τμήμα του ομοσπονδιακού [αρχικού] σχεδίου για το ελληνικό κράτος που διαπραγματευόταν -ατυχώς- ο τσάρος με τους συμμάχους ακόμα και το 1824. Παρότι ο Παπαδόπουλος δίνει πολλές χρήσιμες πληροφορίες για τα στρατιωτικά γεγονότα, δεν μπορεί ή δεν θέλει να εξηγήσει γιατί ο Τρικούπης αναλαμβάνει να υπερασπιστεί ή να κατακρίνει συγκεκριμένα πρόσωπα. Μέσω του Παπαδόπουλου είναι αδύνατο να ανατραπούν οι ονομασίες που έχουν δοθεί ως εξήγηση των εμφυλίων και να φωτιστεί συνολικά το θέμα της Επανάστασης. Το 1824-25 (στον λεγόμενο «εμφύλιο») δεν συγκρούστηκαν **τάξεις**, ή **προσωπικότητες**, ή **ήθη γεωγραφικών περιοχών**. Δεν επενέβησαν «ξένες» δυνάμεις, αλλά τμήμα των διεθνών δυνάμεων που είχαν -υπό όρους- προσυπογράψει την Επανάσταση από το 1814-15. Το 1824 έγινε ορατή η υποβόσκουσα, υπόγεια σύγκρουση επειδή τερματίστηκε τόσο η προοπτική εδαφικής επέκτασης, όσο και η τριμερής ομοσπονδιακή προοπτική (1. Ήπειρος & Δ. Στερεά με αγγλική επιρροή, 2. Θεσσαλία & Αν. Στερεά με γαλλική επιρροή, 3. Πελοπόννησος με ρωσική επιρροή). Το 1823 καταργήθηκαν στο Άστρος οι τοπικές διοικήσεις, συνεπώς η σύγκρουση που ακολούθησε αφορούσε στην κατάληψη της μιας και μοναδικής εξουσίας που ως τότε ήταν απόλυτα μοιρασμένη μεταξύ Κυβέρνησης και Βουλής. Ο νικητής θα καθόριζε και την θεμελιώδη σχέση μεταξύ Εκκλησίας - Κράτους. Το (προσωρινό) δημοκρατικό πολίτευμα του 1822 ήταν μια υποχώρηση της παραδοσιακής πλευράς, προκειμένου η Μ. Βρετανία να αναγνωρίσει την Επανάσταση. Το πώς εννοούσε την δημοκρατία η δημοκρατική παράταξη φάνηκε αμέσως. Την επίθεση ξεκίνησε η νεωτερικότητα που κατείχε το **βουλευτικό σώμα** όταν στα τέλη του 1823 επιχείρησε να καταλάβει και το **εκτελεστικό σώμα**, δημιουργώντας -μέσω βουλευτικής αποστασίας- μια συνταγματική ανωμαλία, ένα δημοκρατικό πραξικόπημα. Με τη δημιουργία δυο κυβερνήσεων η ρήξη ήταν αναπόφευκτη. Έτσι, η συρρίκνωση του αγώνα που προκάλεσαν η παράδοση του Σουλίου, η ήττα στο Πέτα, η εγκατάλειψη της Κρήτης και η υπονόμηση κατάληψης της Εύβοιας επιδεινώθηκε περαιτέρω. Η Κάσος και τα Ψαρά ήταν τα πρώτα θύματα με το Μεσολόγγι και την Αθήνα να ακολουθούν.

Την σιωπή της παράδοσης ως προς τις ευθύνες δεν συμμερίστηκε η νεωτερικότητα, που με θράσος απέδιδε τις ήττες στους «αντάρτες» που «μάχονταν τη νομιμότητα» και καθυστέρουσαν τη δυτική χρηματοδότηση. Το 1824 επιχειρήθηκε η εκτροπή της Επανάστασης μέσω της εξαγοράς της με χρήματα του Λονδίνου. Τα χρήματα αυτά δόθηκαν στην εθνική πλευρά για να αντιμετωπίσει την υπερεθνική, κάτι που δέχεται ο Παπαδόπουλος, ονομάζοντας «νόμιμη» την **κυβέρνηση Μαυρομιχάλη στην Τρίπολη**, άρα, «παράνομη» την **κυβέρνηση του Κουντουριώτη στο Κρανίδι**. Την ορατή διάσταση του **Μαυρομιχάλη** αποτελούσε ο **Κολοκοτρώνης** και την αόρατη ο **Καποδίστριας**. Την ορατή διάσταση του **Κουντουριώτη** αποτελούσε ο **Μαυροκορδάτος** (προσωρινά και ο **Κωλέττης**) και την αόρατη ο **Κοραΐς**. Το **βρετανικό δάνειο δεν δινόταν στην Επανάσταση αλλά στο νεωτερικό της κλάδο**. Τα γεγονότα αυτά αποσιωπώνται -με κοινή συναίνεση- από το 1850 περίπου, οπότε, κάθε προσπάθεια νεότερης ερμηνείας του συνολικού σχήματος (από το 1950) περιέχει τα τεράστια κενά και τις αντιφάσεις που έγιναν αποδεκτές στον 19^ο αιώνα.

Συνεπώς, ενώ ο Παπαδόπουλος ανασκευάζει σκοπιμότητες και αντιπαράτίθεται στον «ιοβόλο κάλαμο» της πρώιμης νεωτερικής ιστορίας (Τρικούπη), χάνει μια τεράστια ευκαιρία να τις ομαδοποιήσει και να εξηγήσει ότι: Α) Στη Στερεά Ελλάδα εξελίχθηκε ως το 1828 μια Επανάσταση κατά των Οθωμανών και μια αντεπανάσταση κατά των επαναστατών (η

αντεπανástαση συνεχίστηκε με πολιτικά μέσα και επί Καποδίστρια). Β) Οι δυο τάσεις που φανερά συγκρούστηκαν μεταξύ 1824-25 (και δε σταμάτησαν έκτοτε καθ' όλη τη διάρκεια του ελληνικού κράτους), είχαν ήδη συγκρουστεί εντός της Φιλικής Εταιρείας με αποκορύφωμα την ίδρυση αντιεταρείας, τη σύγκρουση της Κωνσταντινούπολης (1818) με την δολοφονία του Σκουφά και την υπονόμηση του Υψηλάντη πριν αυτός ξεκινήσει την Επανάσταση. Η εξήγηση της ατελούς αφήγησης του Κάρπου είναι μεν ξεχωριστό θέμα, έχει όμως κάποια σημασία στην κατανόηση του αέναου προβλήματος. **Δεν θέλει ή δεν μπορεί ο Κάρπος;** Παρά την αμφιβολία, φαίνεται πιθανότερο το δεύτερο. Ο Κάρπος, ακόμα κι αν ήθελε, δεν θα μπορούσε. Όσα σωστά γράφει, μένουν ατελέσφορα. Όταν π.χ. καλείται να εξηγήσει ποιος συνέταξε την **Αίτηση αποκλειστικής προστασίας προς την Μ. Βρετανία**, το πάθος του τον οδηγεί στην λανθασμένη διατύπωση «εκ των χειρών του Μαυροκορδάτου και του Τρικούπη». Η αλήθεια είναι ότι το έγγραφο που αρνήθηκε να υπογράψει ο Μαυροκορδάτος, το συνέταξε η αντίθετη πλευρά, την οποία εκπροσωπεί ο Κάρπος και σε άλλο σημείο την εγκωμιάζει με τον όρο «ευπατρίδαι Επτανήσιοι». Η παραδοσιακή πλευρά του «Φοίνικα» αναγνώρισε με το έγγραφο αυτό συγκυριαρχία της νεωτερικής «Αθηνάς» στο επαναστατικό αποτέλεσμα, στοχεύοντας αρχικά στην ενεργοποίηση της ρωσικής πολιτικής που αναγκαστικά θα έφερνε την φάση των δυο ή τριών υπογραφών αναγνώρισης (Αγ. Πετρούπολη-1826, Λονδίνο-1827). Είναι επίσης φανερό ότι ισχύει και το αντίθετο. Ο Κάρπος φαίνεται να λέει λιγότερα από όσα κατανοούσε: π.χ. δεν εξηγεί γιατί η προσωρινή κυβέρνηση του Κουντουριώτη υπονομεύει την προσπάθεια του Φαβιέρου να καταλάβει την Εύβοια.

Το γενικό ερμηνευτικό κλειδί της Επανάστασης είναι οι **δυο προσχηματισμένες διεθνείς τάσεις** που διασκορπίζονται σε περισσότερες κρατικές πολιτικές των λεγόμενων «Μεγάλων Δυνάμεων». Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δυο τάσεις συγκρούστηκαν παρασκηνιακά και στα Ορλωφικά (1769-74), και στον πόλεμο των τριών αυτοκρατοριών (1787-1792 Ρωσία & Αυστρία κατά Οθωμανικού κράτους) και στη φάση του Ρήγα (1795-1797) και στην ναπολεόντεια διεκδίκηση των Επτανήσων (1797-1810), προκύπτουν ευρύτερα συμπεράσματα: η Ελληνική Επανάσταση του 21 ήταν ένα άριστα οργανωμένο σχέδιο που περιλάμβανε την εξέγερση όλων των ορθοδόξων, την εξέγερση του Αλή πασά, τις αμφίπλευρες δηλώσεις του Υψηλάντη και τη γενικευμένη κινητοποίηση από την Κ. Μακεδονία ως την Κύπρο. Ξέσπασε ενάντια στη θέληση της διεθνούς νεωτερικότητας η οποία αναγκάστηκε να το περιορίσει και να το ελέγξει εκ των υστέρων μέσω της εξαγοράς συνειδήσεων και της δημιουργίας αέναου χρέους. Η συνειδητοποίηση αυτής της πραγματικότητας υποβιβάζει τον οθωμανικό ρόλο από πρωταγωνιστή σε δευτεραγωνιστή. Πρωταγωνιστές της μάχης του 1821 είναι η **διεθνής παράδοση** στην οποία προΐσταται η **ορθόδοξη παράμετρος** που προσπαθεί να συνεννοηθεί με την ρωμαιοκαθολική Δύση & τα Γερμανικά κρατίδια και η **διεθνής νεωτερικότητα** στην οποία προΐσταται η **προτεσταντική αυτοκρατορία της Μ. Βρετανίας** που μόλις έχασε τις ΗΠΑ και σε αντιστάθμισμα κατακτά την Κεντρική, τη Ν. Αμερική και την Ελλάδα, κάτι που ολοκληρώνεται το 1864.

Κομβικό σημείο κατανόησης αυτής της προσέγγισης αποτελεί η απόφαση της Τροιζήνας (2/4/1827), η οποία εμφανίζει στο προσκήνιο τον **παρασκηνιακό Καποδίστρια**, τον αφανή ηγέτη της Φιλικής Εταιρείας, προκαλώντας πλήρη δυσανασχέτηση στην κοραϊκή πλευρά που τον προειδοποιεί και αναζητά στον Ξάνθο ένα μάρτυρα που θα βεβαιώνει ότι την λαϊκή Εταιρεία της Οδησσού απελάκτισε το 1820 ο κόμης Ιωάννης Καποδίστριας. Το 1827 ο Καποδίστριας παίρνει την ηγετική θέση του φυλακισμένου Υψηλάντη (στον οποίο ο Καποδίστριας είχε παραχωρήσει τη θέση του). Ενώ η Ρωσία δίνει στην Αυστρία εντολή αποφυλάκισης του Υψηλάντη, η νεωτερική παράταξη προσπαθεί να κάνει νέα Συνέλευση και

να ακυρώσει την απόφαση. Είναι η ίδια παράταξη που στο διάστημα 1819-21 αγανακτούσε με την υποψηφιότητα του Αλέξανδρου Υψηλάντη και μη έχοντας άλλη επιλογή μετά τον Ιωάννη Καρατζά, υποκρινόταν ότι προτιμούσε τον Ι. Καποδίστρια στη θέση του Αλ. Υψηλάντη.

Για τον μεγάλο αγωνιστή της Αίνου, τον πλοίαρχο **Χατζη-Αντώνη Βισβίζη** λίγα, αλλά σημαντικά στοιχεία είναι γνωστά. Συμπληρώνουν τις ελλείπουσες ιστορικές ψηφίδες. Προερχόμενοι από πλούσιες αινιτικές οικογένειες, ο Αντώνης με τη γυναίκα του Δόμνα, ναυπήγησαν πλοίο στη Ρωσία το 1817 και το μετέτρεψαν σε πολεμικό στην Επανάσταση. Μετά την αποτυχία του Εμμανουήλ Παππά στην Κ. Μακεδονία, ο Βισβίζης που πολέμησε μαζί του, κατέβηκε νοτιότερα. Στο μεγάλο μπρίκι του καπετάν Αντώνη φιλοξενείτο ο «Άρειος Πάγος» (η διοίκηση της Αν. Ελλάδας) την άνοιξη του 1822. Όταν ο Άρειος Πάγος εμπόδισε τους Ανδρούτσο-Υψηλάντη-Νικητάρη να πολεμήσουν τον κατερχόμενο Δράμαλη, ο Βισβίζης βοήθησε δια θαλάσσης τους πολιορκημένους από ξηράς οπλαρχηγούς να διαφύγουν από την Αγ. Μαρίνα της Στυλίδας. Τότε ο Άρειος Πάγος έπεισε τον Βισβίζη να σκοτώσει τον Ανδρούτσο μόλις αυτός επιβιβαστεί στο πλοίο. Ο καπετάν Αντώνης δεν εκτέλεσε το σχέδιο και λίγο αργότερα άφησε την τελευταία του πνοή υπό συνθήκες ανεξιχνίαστες. Τη σκυτάλη στον θαλάσσιο αγώνα πήρε η γυναίκα του **Δόμνα**.

Τον χαρακτήρα της Επανάστασης του 21 δείχνει έμμεσα μια ακόμα προσωπικότητα της Θράκης: ο **Θεόκλητος Πολυείδης** (~1700-1760) από την Αδριανούπολη, μοναχός, κληρικός, λόγιος, αντιπροσωπευτικό μέλος του διαφωτισμού που διαδιδόταν μέσω της Εκκλησίας. Ο πατέρας του ήταν έμπορος και φρόντισε για την μόρφωσή του πρώτα στη σχολή της Αδριανούπολης. Εκάρη μοναχός και χειροτονήθηκε διάκονος. Έγινε ηγούμενος στη Μονή Ιβήρων και αρχιμανδρίτης στην Πολυανή (Π. Δοϊράνη). Δραστηριοποιήθηκε στην Αυστροουγγαρία και στα Γερμανικά κρατίδια. Έδρασε κυρίως στο πλαίσιο παρότρυνσης και ενίσχυσης του γερμανικού φιλελληνισμού που υπήρξε και ο πολυπληθέστερος το 1821. Το σχέδιο αυτό προέκυψε στις αρχές του 18^{ου} αιώνα μετά την αποτυχία των Βενετοτουρκικών πολέμων, την επιτυχία του Ιερού Συνασπισμού του Linz (1684-1699: πρώτες νίκες Αυστριακών και Ρώσων κατά των Οθωμανών) και την σταθερή προσήλωση της αγγλικής πολιτικής στο δόγμα ακεραιότητας του Οθωμανικού κράτους.

Στο πρώτο μισό του 18^{ου} αιώνα ο Πολυείδης προσπάθησε να συσπειρώσει το χριστιανικό στοιχείο Κ. και Α. Ευρώπης σε μια σταυροφορία κατά των Οθωμανών. «Μεγαλύτερο εθνικό απόστολο» τον χαρακτηρίζει ο λόγιος μοναχός και κληρικός Ευλόγιος Κουρίλας ο Λαυριώτης, ο οποίος ανακάλυψε τον Πολυεΐδη στις βιβλιοθήκες των μονών του Αγίου Όρους. Το 1751 ο Πολυεΐδης έγραψε την Προφητεία του Αγαθάγγελου. Πρόκειται για ένα πολυσυζητημένο κείμενο που προφητεύει ότι έφτασε ο χρόνος της απελευθέρωσης των χριστιανών από την τουρκική δουλεία. Η Κωνσταντινούπολη θα ανακτηθεί, η ορθοδοξία θα λάμψει και αυτό θα επιτευχθεί με την σωτήρια παρέμβαση του «ξανθού γένους». Το 1790 τυπώθηκε στη Βιέννη η Προφητεία του μοναχού Αγαθαγγέλου στο τυπογραφείο του Baumeister. Αν και η σχέση του Ρήγα Βελεστινλή με την έκδοση αυτή είναι πολύ πιθανή, δεν έχει εξακριβωθεί πλήρως. Όμως, η περίπτωση του Πολυεΐδη μας καλεί να δούμε ότι το συμμαχικό υπόβαθρο Αικατερίνης Β' - Ιωσήφ Β' είναι παλιότερο. Η **αυστρο-ρωσική συμμαχία** που θα εκπλήρωνε στα 1787 το «ελληνικό σχέδιο» είχε γίνει προσπάθεια να χτιστεί πολύ νωρίτερα μεταξύ των αυτοκρατόρων Καρόλου Στ' - Πέτρου Α'. Αποφασιστική σημασία είχε η κατάληξη του μακρόχρονου πολέμου της Σιλεσίας μεταξύ Πρωσίας και Αυστρίας. Η Πρωσία νίκησε και προς στιγμή φάνηκε ότι η κατά των Οθωμανών σταυροφορία θα γινόταν από τον άξονα Γερμανίας-Ρωσίας, όχι Αυστρίας-Ρωσίας.

Προφήτᾳ τοῦ μακαρίτου ἱερομονάχ Ἀγαθάγγελου:
 γένεθις ἐν μοναστηρίῳ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ μεγάλου βασι-
 λεύου· γεννηθεὶς ἐν μεσσίᾳ τοῦ σπασίμου ἐν
 αἰῶνι τοῦ ἀπολυτρώσεως ἡμῶν 1279· καθὼς αὖ-
 τῷ ἐν τῷ ἀδελφότητι, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐν
 μεδιολάνῳ, ἀπὸ τοῦ 1555· ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ σπασίμου
 πατριάρχου πατρὸς καὶ ἱερομονάχου τοῦ ἀγίου Βενεδίκτου
 τάξεως Ἰακώβου τοῦ Παλαιολόγου. Νυν
 δε ἐρμηνεύεσθαι ἐν τῇ ἰταλικῇ διαλέκτῳ
 ἡμεῖς οὖν δεῖται, καὶ τοῦ σπασίμου
 πατριάρχου ἀρχιεπισκόπου, ἥτοι χωροεπισκόπου
 πολυανῆς καὶ βαρδάρων, ναὶ μην καὶ τοῦ ἐν λειψία ὀρθοδόξου
 ἐκκλησίας ἐπόπου καὶ συνηγόρου, Θεοκλήτου τοῦ καὶ πολυεῖδου.
 Περὶ τούτου:-

Προφητεία του μακαρίτου ἱερομονάχου Ἀγαθαγγέλου της μοναδικῆς
 πολιτείας του Μεγάλου Βασιλείου, γεννηθεῖσα ἐν Μεσσίᾳ της
 Σικελίας ἐν ἔτει της ἀπολυτρώσεως ἡμῶν 1279, καθὼς αὐτῷ ἐκ Θεοῦ
 ἀπεκαλύφθη, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐν Μεδιολάνῳ ἐν τῷ 1555 ἔτει ἐδόθη
 εἰς φῶς παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου πατρὸς καὶ ἱερομονάχου της τοῦ
 ἀγίου Βενεδίκτου τάξεως Ἰακώβου τοῦ Παλαιολόγου. Νυν δε
 ἐρμηνευθεῖσα ἐκ της ἰταλικῆς διαλέκτου εἰς πεζὴν φράσιν παρὰ τοῦ
 πανοσιωτάτου ταπεινοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἥτοι χωροεπισκόπου
 Πολυανῆς καὶ βαρδάρων, ναὶ μην καὶ της ἐν λειψία ὀρθοδόξου
 ἐκκλησίας ἐπόπου καὶ συνηγόρου, Θεοκλήτου τοῦ καὶ Πολυεῖδου.

Το σκηνικό αντιστράφηκε όταν ο γερμανορωσικός πόλεμος κατέληξε υπέρ της Ρωσίας και στο χρονικό αυτό σημείο έχουμε την περιέργη και θλιβερή εξέλιξη των Ορλωφικών με την παρασκηνακή ανάμειξη του Βολταίρου ο οποίος ενίοτε έγραφε με τρόπο αμφίσημο μεταξύ ενός ελληνικού ζητήματος που μεταπηδούσε από το υπερεθνικό επίπεδο στο εθνικό: «αν κυριαρχήση η Υμετέρα Μεγαλειότης [Αικατερίνη Β'] της Κωνσταντινουπόλεως, θα ιδρύσῃ τάχιστα ἐν αὐτῇ Ἀκαδημία ἐλληνικὴν. ... Ἡ πτώσις τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους θα ἐξυμνηθεῖ ἐλληνιστί. Αἱ Ἀθῆναι θα εἶναι μία των πρωτεύουσών του κράτους Ὑμῶν. Ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα θα

αποβή παγκόσμιος». Ουσιαστικά, ο Βολταίρος ήταν ο πιο ένθερμος οπαδός της εθνικής Ελλάδας λέγοντας στον Φρειδερίκο ότι «οι βάρβαροι Τούρκοι να διωχθώσιν όσον το δυνατόν ταχέως εκ της χώρας του Ξενοφώντος, του Σωκράτους, του Πλάτωνος, του Σοφοκλέους, του Ευριπίδου». Η διαφορά με τους υπερεθνικούς Έλληνες που προέβαλαν ως συμβολική φυσιογνωμία τον **Μ. Αλέξανδρο** δημιουργεί αγεφύρωτο χάσμα μεταξύ των δυο πλευρών. Ως προς το «ελληνικό ζήτημα», ο Φρειδερίκος της Πρωσίας έπαιξε σε μεγάλο βαθμό τον αρνητικό ρόλο που θα έπαιξε μετέπειτα ο Βοναπάρτης της «Γαλλίας» (υποδύθηκε τον ηγέτη της οριστικής κατάλυσης της Φραγκικής κυριαρχίας).

Αυτά είναι μεταξύ εκείνων που πρέπει να γνωρίζουμε, ώστε να κατανοήσουμε την φράση που επαναλαμβάνει και ο **Ξάνθος** για την μυθική συγκρότηση της Εταιρείας το 1814: η συγκρότηση θα γινόταν σε βάση «ελληνική» (δηλ. θα ξεσηκωνόντουσαν όσοι μιλούσαν ελληνικά), εξαιτίας της **αδιαφορίας που συνέχισαν να δείχνουν «οι χριστιανοί βασιλείς»** (δηλ. οι υπερεθνικοί Έλληνες) στο συνέδριο της Βιέννης. Η «**Ιερά Συμμαχία**» αποτελεί έναν επικαιροποιημένο Συνασπισμό του Linz. Δεν επιζητά μόνο την απονομιμοποίηση κάθε μελλοντικής εξουσίας που θα προέλθει από μη χριστιανική διαδοχή, αλλά και την νομιμοποίηση της Ελληνικής Επανάστασης, εφόσον αυτή γίνει σε βάση χριστιανική. Η **Μ. Βρετανία** που το 1814 είναι ήδη αναμειγμένη στο ελληνικό θέμα με την Φιλόμουσο Εταιρεία της Αθήνας **δεν θα την υπογράψει**. Παρόλα αυτά, ο φιλογραικός πολιτικός της φορέας που το 1823 συγκροτεί την «Επιτροπή του Λονδίνου» θα δηλώσει ότι ενεργοποιείται με βάση τη χριστιανική αλληλεγγύη. Τα στοιχεία αυτά αποκαλύπτουν και την παρεξηγημένη έννοια του «Φιλλελληνισμού» η οποία προβάλλεται ως η μετά το 1821 προκύψασα συμπάθεια προς έναν ελληνικό εθνικό αγώνα και -στην καλύτερη περίπτωση- στριμώχνει την χριστιανική συνιστώσα ως μια παράμετρο της κρατικής οργάνωσης που έχει προκύψει με διάκριση των όρων «ελευθερία» - «χριστιανισμός». Όσο για την Μ. Βρετανία που μετά το 1862 κατέστη η μοναδική κηδεμών του ελληνικού βασιλείου, απέκρυψε το γεγονός διαστρέφοντας ακόμα και την επωνυμία του: Η «**Ελληνική Επανάσταση**» που έγινε από τους όπισθεν του Σκουφά ευρισκόμενους, αντιτιθέμενη στη δική της θέληση (που έκανε το παν για μην ξεκινήσει και για να συρρικνωθεί), ονομάστηκε «**Πόλεμος της Γραικικής Ανεξαρτησίας**».

Θα κλείσουμε με μια μικρή αναφορά σε δυο Θρακιώτες έμπορους με καταγωγή από την Φιλιππούπολη: τον **Γρηγόριο Μαρασλή** και τον **Αντώνιο Κομιζόπουλο**. Ο πρώτος είναι περισσότερο γνωστός επειδή ο γιός του (επίσης Γρηγόριος) έγινε δήμαρχος της Οδησσού και επειδή το σπίτι του ήταν έδρα της **Γραικικής Φιλανθρωπικής Εταιρείας της Οδησσού**, ουσιαστικά της Εφορίας της Φιλικής στην Οδησσό που λειτούργησε στο β' εξάμηνο του 1821. Είτε σκόπιμα, είτε από άγνοια, το ίδιο σπίτι (Μουσείο σήμερα της Φιλικής Εταιρείας) θεωρήθηκε ως τόπος ίδρυσης της Φιλικής Εταιρείας. Παρόμοια σύγχυση, μεγαλύτερης έντασης διακρίνει και την περίπτωση του Κομιζόπουλου. Ο μεγαλέμπορος της Μόσχας ανήκει στον εταιρικό πυρήνα Νίζνας-Μόσχας ο οποίος κρύφτηκε από την αρχική εξιστόρηση. Η διαδικασία μύησης παρουσιάστηκε **αντίστροφα**: ο υπάλληλος μμούσε τον μεγαλέμπορο στον οποίο εργαζόταν (π.χ. ο **Παναγιώτης Αναγνώστοπουλος μμούσε τον Αθανάσιο Σέκερη**). Σύμφωνα με τον εταιρικό μύθο που αναγκαστικά υιοθέτησε ο Φιλήμων, τον Κομιζόπουλο μύησε ο Σκουφάς το 1817. Αλλά αυτό είναι το λιγότερο. Ο Ξάνθος αναγκάστηκε να αποσιωπήσει και να στρεβλώσει τον ρόλο του Κομιζόπουλου, θέλοντας να αναπτύξει το αφήγημα της άρνησης του Καποδίστρια να ηγηθεί της Εταιρείας. Η πλευρά του Κοραή ήταν υπεύθυνη για την στρέβλωση αυτή, θέλοντας να τιμωρήσει τον Καποδίστρια για την επιλογή του να μην οριστεί εξ αρχής αρχηγός του κράτους και να προτείνει τον Υψηλάντη στη θέση του. Πιθανότατα η οργή της νεωτερικής πλευράς οφειλόταν στο **είδος του πολιτεύματος** που θεμελιωνόταν μέσω του

Υψηλάντη, ενώ, βέβαιο φαίνεται ότι προδιέγραφε και τον **υπερεθνικό χαρακτήρα της Επανάστασης** στον οποίο είχαν εργαστεί τρεις τουλάχιστον γενιές Υψηλαντών πριν τον Αλέξανδρο. Τον ρόλο του Κομιζόπουλου δεν απέκρυψε τελείως ο Ξάνθος, εφόσον διατήρησε μεγάλο μέρος του Αρχείου του που τυπώθηκε μεταξύ 1997-2014. Από το Αρχείο αυτό φάνηκε τι περιέκοπτε σε όσα δημοσίευσε το 1845. Κυρίως λογόκρινε τον ηγετικό ρόλο του τσάρου και του Καποδίστρια στην Εταιρεία, τον ρόλο των μεγαλεμπόρων της Μόσχας (έναντι των οποίων ο κάθε Ξάνθος ήταν υφιστάμενος), την ενδοεταίρική ρήξη που κορυφώθηκε το 1818 στην Κωνσταντινούπολη (και υπέβρασε διαρκώς με στόχο να ακυρώσει τον Υψηλάντη) και τέλος, την συμμαχία με τον Αλή πασά που αποτελούσε την αναγκαία συνθήκη για τη στρατιωτική επιβίωση τους πρώτους μήνες της Επανάστασης.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

Θεόδωρος Βρυζάκης- Ο θρύλος της Αγίας Λαύρας

Θάσος - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας
szygouras@sch.gr

Νικόλαος Γύζης- Τα αρραβωνιάσματα

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

Τον Ιούνιο του 1821 κάποια από τα καράβια των Ψαριών που επιτηρούσαν τα παράλια της Θράκης & Μακεδονίας για να εμποδίσουν Τουρκικό στρατό και στόλο να σπεύσει σε βοήθεια των οθωμανικών δυνάμεων στη Νότια Ελλάδα πλησίασαν τη Θάσο και ξεσήκωσαν τους κατοίκους σε Επανάσταση. Επικεφαλής τέθηκαν οι μυημένοι στη Φιλική Εταιρεία: ο αρχιμανδρίτης Καλλίνικος Σταματιάδης και ο πρόκριτος του Θεολόγου Χατζηγιώργης Μεταξάς. Με τη λιτή αυτή εξιστόρηση περιγράφεται η συμμετοχή της Θάσου στην Ελληνική Επανάσταση από τον Απόστολο Βακαλόπουλο.

Η τουρκική φρουρά του νησιού εξουδετερώθηκε στον Ποτό. Οι επιζήσαντες έφτασαν στην Καβάλα. Εκεί οδηγήθηκε και ο αιχμαλωτισμένος αγάς της Θάσου. Το Σεπτέμβριο η Θάσος απειλήθηκε με εισβολή τουρκικού στρατού που είχε συγκεντρωθεί στην απέναντι ακτή. Τα ψαριανά καράβια του Αναγνώστη Καλημέρη και του Μανόλη Βαλαβάνου απέτρεψαν τον κίνδυνο με βομβαρδισμό των Οθωμανών στην Κεραμωτή. Ωστόσο, η εξέγερση δεν κράτησε πολύ. Στο τέλος του 1821 οι Τούρκοι επανήλθαν στο νησί με τη σύμφωνη γνώμη των κατοίκων. Κάποιοι Θασίτες έφυγαν από το νησί και στελέχωσαν τα σώματα του οπλαρχηγού Καρατάσου.

Η Θάσος απέφυγε την τύχη της Σαμοθράκης. Η μεγάλη καταστροφή της Σαμοθράκης -ένα ολοκαύτωμα αντίστοιχο με της Χίου- είναι το γεγονός που σφράγισε νωρίς τον παροπλισμό της Θράκης. Έγινε το Σεπτέμβριο του 1821 από τον τουρκικό στόλο που βγήκε από τα στενά: σφαγή, μαρτύρια, αιχμαλωσία και σκλαβοπάζαρα υπέστησαν όσοι αρνήθηκαν τον εξισλαμισμό. Η Σαμοθράκη έμεινε ακατοίκητη για χρόνια. Είχε προηγηθεί η σφαγή των προκρίτων και αρχιερέων με επίκεντρο την Αδριανούπολη. Μεταξύ των μαρτύρων υπήρξαν ο πρώην Οικουμενικός Πατριάρχης Κύριλλος Στ' και ο μητροπολίτης Αδριανουπόλεως Δωρόθεος Πρώιος, μέλη της Φιλικής Εταιρείας. Στην -άγνωστή μας- Εταιρεία ανήκε και ο **μητροπολίτης Μαρώνειας Κωνστάντιος Δ'** που αγωνίστηκε με τον Εμμανουήλ Παπά στην Κ. Μακεδονία, πληγώθηκε και εξέπνευσε στο Άγιο Όρος τον Οκτώβριο του 1821.

Την περίοδο αυτή οι Τούρκοι έστρεψαν την προσοχή τους στην Κ. Μακεδονία. Ο αγώνας στη Μακεδονία είναι μια άκρως αιματηρή ιστορία που συνεισέφερε καίρια στο «φιλί της ζωής» προς την Πελοπόννησο. Την Επανάσταση στην Κ. Μακεδονία ξεκινά ο μεγάλεμπορος και τραπεζίτης **Εμμανουήλ Παπάς**, αποβιβαζόμενος με το καράβι του Χατζή **Αντώνη Βισβίτη** στη

Μονή Εσφιγμένου. Ο διοικητής της Θεσσαλονίκης Γιουσούφ μπες αντιδρά με το γνωστό τρόπο: ζητά ως ομήρους τους πρόκριτους χριστιανούς. Αυτοί όμως που προσέρχονται στη θέση τους είναι κυρίως αγρότες. Τότε συλλαμβάνονται και βασανίζονται 400 όμηροι. Ανάμεσά τους και 100 μοναχοί. Η Επανάσταση κηρύσσεται επίσημα στο **Πρωτάτο των Καρυών στα τέλη Μαΐου**. Μέχρι τότε τα ένοπλα σώματα έχουν καταλάβει θέσεις στα ορεινά της Χαλκιδικής και της Θεσσαλονίκης, ενώ ψαριανά πλοία προστατεύουν τις ακτές της Χαλκιδικής και επιτίθενται σε οθωμανικά πλοία. Στις 14/6/1821 οι *Προϊστάμενοι της ιεράς συνάξεως της του Αγίου Όρους κοινότητας* γράφουν προς τους αδελφούς Κουντουριώτη στην Ύδρα: «Οι κάτοικοι της χερσονήσου Κασσάνδρας και οι της Συκιάς, κατοπισθέντες προχωρούν εις το μέρος της Θεσσαλονίκης νικηταί, ως εμάθομεν». Στην πραγματικότητα οι επαναστατικές δυνάμεις είχαν πολύ ενθουσιασμό αλλά ελάχιστο οπλισμό και συντονισμό. Οι δυνάμεις του Παπά δρούσαν στην περιοχή Ιερισσού-Φεντίνας. Οι δυνάμεις του **Στάμου Χάψα** προσπαθούσαν να καταλάβουν τη Θεσσαλονίκη από την Γαλάτιστα και τα βασιλικά, ενώ τα ψαριανά πλοία επιχειρούσαν να εισβάλουν στο Θερμαϊκό. Τα τουρκικά αντίποινα επεκτείνονται σε Ιερισσό και Πολύγυρο. Σε όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού το κέντρο της Θεσσαλονίκης γίνεται τόπος φρικτού μαρτυρίου των αμάχων. Οι βασανισθέντες-εκτελεσθέντες στη Θεσσαλονίκη φτάνουν τα ¼ του πληθυσμού των Ρωμηών. Τη στρατιωτική λύση θα δώσουν νέες οθωμανικές δυνάμεις υπό τον Μπεϊράν πασά που ήρθαν από τη Μ. Ασία. «Εξόντωσα και απήλειψα από προσώπου γης 42 πόλεις και χωριά» γράφει ο πασάς στον Σουλτάνο. Οι άμαχοι υποχωρούν προς τα παράλια της Χαλκιδικής και το Άγιο Όρος, του οποίου το άβατο παραβιάζεται για την περίθαλψη των γυναικόπαιδων. Οι ηγούμενοι των μοναστηριών ζητούν από τον Παπά να στείλει 500 Ολυμπιώτες σε Κασσάνδρα και Άγιο Όρος.

Στις 6/7/1821 ο Άνθιμος Γαζής γράφει από τη Σκόπελο προς τους αδελφούς Κουντουριώτη: «Πεντακόσιοι Ολυμπίοι υπήγαν προς την βοήθειαν της Κασσάνδρας». Στον Όλυμπο δρούσε η αρματολική ομάδα του Σπύρου Ζήρα, θείου του Ρήγα Βελεστινλή.

Η βοήθεια θα έρθει, όμως οι επαναστατικές δυνάμεις παραμένουν εγκλωβισμένες και καθώς η γενικευμένη Επανάσταση στην Κ. Μακεδονία καθυστερούσε, μόνη λύση αποτελούσε η φυγή με πλοία. Το Δεκέμβριο οι Οθωμανοί θα λάβουν αποζημίωση 2,5 εκατομ. γροσίων σε χρήμα και πολύτιμα σκεύη από το Αγ. Όρος και θα εγκαταστήσουν εκεί φρουρά 3.000 ανδρών. Η αντίσταση στην Κασσάνδρα και τη Σιθωνία θα διαλυθεί. Από τον Οκτώβριο του 21 ο απεσταλμένος των Ολυμπιωτών στον Δ. Υψηλάντη, ο Ν. Κασομούλης είχε υποδείξει στον Παπά να περάσει στον Όλυμπο. Στις αρχές του 1822 η επαναστατική εστία μεταφέρεται στο Βέρμιο και στον Όλυμπο. Το ολοκαύτωμα της Νάουσας τον Απρίλιο του 22 θα σημάνει το τέλος της Επανάστασης στην Κ. Μακεδονία. Οι Οθωμανοί κατέπνιξαν την έγερση με τη βοήθεια πολλών Εβραίων. Η Θεσσαλονίκη γίνεται και πάλι ο τόπος του αργού μαρτυρίου για όσους συλλαμβάνονται ζωντανοί. Ο Εμμ. Παπάς πέθανε υπό μυστηριώδεις συνθήκες στο πλοίο που τον μετέφερε στην Ύδρα. Η εξέγερση στη Μακεδονία έγινε με το σύνθημα «Εν τούτω νίκα» και το σύμβολο του αναγεννώμενου Φοίνικα. Ακολούθησε το «ελληνικό σχέδιο» του Αλέξανδρου Υψηλάντη, σε πείσμα της μεγάλης αντίρρησης των κοραϊστών που επιδίωκαν ένα εθνικό γραικικό κράτος και θεωρούσαν «Ελλάδα» την Πελοπόννησο και τη Στερεά.

Τονίζουμε για μια ακόμα φορά τη μεγάλη σημασία που είχε ο αγώνας στη Μακεδονία για την επιτυχία της εξέγερσης στην Πελοπόννησο και τις οδυνηρότατες και μακροχρόνιες συνέπειες για όσους επέζησαν. Το 1830 ο πρόξενος του Ρωσίας στη Θεσσαλονίκη Άγγελος Μουστοξύδης έστειλε στον Καποδίστρια κατάλογο «των ελευθερωθεισών αιχμαλώτων, των οποίων αι πλειότεραι είχαν βιασθή να δεχθώσι τον Ισλαμισμόν».

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

Peter von Hess- Ο Ρήγας Φεραίος ψάλλει το Θούριο

Θεσσαλονίκη - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας

szygouras@sch.gr

Νικόλαος Γύζης- Κρυφό σχολειό

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Είχαμεν μεγάλην ομόνοϊαν ... εάν η ομόνοϊα εδαστούσεν ακόμη δυο χρόνους, ηθέλαμε κυριεύσει και την Θεσσαλονίκην και την Μακεδονία, και ίσως εφθάναμεν έως την Κωνσταντινούπολιν ... Αυτά λέει ο Κολοκοτρώνης στα προφορικά του απομνημονεύματα και παρότι δεν είναι απολύτως ανακριβή, δεν είναι και αληθή. Ο Θ. Κολοκοτρώνης τήρησε στάση υψηλής πολιτικής ωριμότητας και απόλυτης εχεμύθειας πριν και μετά τον αγώνα του 21. Είχε πλήρη συνείδηση της παιδευτικής αξίας που έπρεπε να έχει το αφήγημά του, όχι της απόλυτης ιστορικής ακρίβειας.

Σήμερα έχουμε την πολυτέλεια και την ανάγκη να αναζητήσουμε ό,τι πιο κοντά στην αλήθεια. Τι είχε συμβεί λοιπόν στο 21; Γιατί μέχρι σήμερα δεν υπάρχει ομοφωνία ως προς τον στόχο της και τους φορείς της; Πέρα από την αμφισβητούμενη ταυτότητα της Επανάστασης, ας δούμε ποια ήταν τα επιδιωκόμενα γεωγραφικά της όρια.

Σύμφωνα με όσα δέχεται και ο ιστορικός Μέντελσον, στα Ορλωφικά (1770) η Θεσσαλονίκη ήταν το σημείο συνάντησης των στρατών του βορά και του νότου. Ελληνορωσικά στρατεύματα θα εισέβαλαν από τον Δούναβη στη Μακεδονία, ενώ οι δυνάμεις της Πελοποννήσου θα ενώνονταν με τον Κατάνη, ακολουθώντας πορεία προς το βορά. Αυτά αφορούσαν στην περίοδο όπου το «ελληνικό ζήτημα» θα εκδηλωνόταν φανερά με την υπερεθνική του διάσταση.

Τον Αύγουστο του 1823, ενώ η σύγκρουση μεταξύ των δυο τάσεων της Επανάστασης είναι προ των πυλών, διαδίδεται από τη Ζάκυνθο η εκτίμηση πως η απελευθέρωση των Ιωαννίνων, της Θεσσαλίας και της Θεσσαλονίκης πλησιάζει, αρκεί να αναχαιτιστεί ο βεζύρης της Σκόδρας. Η είδηση δεν ανήκει στα καλοήγη fake news του 1821 που διαδίδονταν προφορικά ή με χειρόγραφες εφημερίδες. Περιλαμβάνεται σε έκθεση με την οποία ενημερωνόταν ένα από τα βασικότερα πρόσωπα της Επανάστασης, ο - τότε εκτοπισμένος στην Ιταλία- Διονύσιος Ρώμας.

Τα σύνορα που διεκδικούσε η Επανάσταση του 1821 ήταν στα όρια του Ολύμπου, δηλαδή, βόρεια, μέχρι την Μακεδονία. Αυτό έχει αποτυπωθεί σε διάφορες πηγές της ρωσικής πολιτικής και της καποδιστριακής τάσης και αφορούσε τόσο στην αρχική φάση της τριμερούς Ομοσπονδίας, όσο και στο ενιαίο εθνικό κράτος. Ιδού τι απαντούσε τον Οκτώβριο του 1827 (τρεις μήνες πριν αφιχθεί στο Ναύπλιο) ο Καποδίστριας στον ερωτώντα υπουργό πολέμου της Μ. Βρετανίας:

«Η Ελλάς, εγκοπτομένη δια πολλών κόλπων και ακρωτηρίων, σχηματίζει πέντε χερσονήσους αλληπαλῆλους, ἐξ ὧν ἐκάστη περιέχει τὴν προηγουμένη. Καὶ πρώτη μὲν εἶναι ἡ Πελοπόννησος, Δευτέρα δὲ ἡ ἀπὸ γραμμῆς τῆς ἐκ Παγῶν (Μάξι) μέχρι Νισαίας (λιμένος Μεγάρων), τρίτη ἀπὸ τοῦ Κρῖσαιου κόλπου (τοῦ των Σαλῶνων) μέχρι Θερμοπυλῶν, τῆς γραμμῆς περιλαμβανούσης τὴν Βοιωτίαν (Λεβαδίαν), καὶ κοπτούσης λοξῶς τὴν Φωκίδα ἀπὸ τοὺς ἐπικνημιδίους Λοκρούς (Βουδουνίτσαν)· ἡ τέταρτη ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου (τῆς Ἄρτας) μέχρι τοῦ Μαλικακοῦ (τοῦ κόλπου Ζητουνίου) καὶ των Θερμοπυλῶν, ἐπὶ τῆς γραμμῆς περώσης [που περνᾷ] δια τοῦ ὄρους Οἰτῆς καὶ τῆς Τραχινίας· καὶ ἡ Πέμπτη πάλιν ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ **Θερμαϊκοῦ (τῆς Θεσσαλονίκης) ἐπὶ γραμμῆς διαπερώσης τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν.** Προστιθεμένων δὲ καὶ των νήσων τοῦ τε Αἰγαίου καὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, ἔχομεν ἤδη τὰ ὅρια τῆς κυρίως λεγομένης Ἑλλάδος.»

Καθόσον ἡ Επανάσταση ἐδραζόταν στὸν **αγγλορωσικὸ ἄξονα** ἀπὸ τὸ 1814-15 (με ὁρατὸ φορέα τὴν Εταιρεία των Φίλων των Μουσῶν), ἔχει ἐνδιαιφέρον νὰ δοῦμε τι ἐννοοῦσε ὡς γεωγραφικὰ ὅρια ἡ ἀγγλικὴ τάση ποὺ κεντρικὰ ἐκφραζόταν δια τοῦ Κοραΐ. **Ἡ ἀγγλικὴ τάση υποστήριζε** ὅτι τὸ Μακεδονικὸ ἔθνος κατέκτησε καὶ τερμάτισε τὸν ἱστορικὸ ἐλληνισμό, πράγμα ποὺ ἐρμηνευόταν ὡς ἐξῆς, ἀνάλογα με τὴν χρονικὴ φάση: **α)** καθόλου Επανάσταση, διακριτικὴ βοήθεια στους Οθωμανούς, πρόταση στους Οθωμανούς νὰ ἀναλάβει ἡ Βρετανία τὴν κατάνειξη τῆς Επανάστασης **β)** Ἡ Πελοπόννησος καὶ τὰ νησιά τοῦ Ἀργοσαρωνικοῦ θὰ ἀποτελοῦσαν τὸ κράτος των Γραικῶν. Ἡ **β'** φάση ἀφορούσε στὴν «βοήθεια» των δυο δανείων ποὺ στὴν πράξη ἐνίσχυναν ἔμμεσα ἢ ἄμεσα τὸν Ἰμπραήμ καὶ τὸν Κιουταχί. Μετὰ τὴν πτώση τοῦ Μεσολογγίου ποὺ προκλήθηκε ἀπὸ ἐντολὲς πρὸς τὸν Κουντουριώτη νὰ ἐγκαταλείψει τὴν υπεράσπιση, ἦρθε ἡ ὥρα τῆς Αθήνας. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ ἀντίποδας των καποδιστριακῶν ὁρίων, ὅπως ἀποτυπώνεται τὸ 1825 στὴν Γενικὴ Εφημερίδα (γὰ νὰ ἔχουμε ἓνα μέτρο σύγκρισης ὡς πρὸς τὴν κωμικοτραγικὴ διάσταση τῆς «φιλικῆς» Μ. Βρετανίας:

«Φοβούνται τὸν ἐμπρησμόν τῆς Σμύρνης, **Θεσσαλονίκης, Ἀλεξανδρείας** καὶ αὐτῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ μέρους τοῦ **Λορδ Κόχραν** ὅστις ὑπόσχεται νὰ κατορθώσῃ τοῦτο καὶ εἶναι ἱκανὸς τὴν ὑπόσχεσίν του νὰ φυλάξῃ» (17/10/1825). Αὐτὰ τὰ ἐγράψαν οἱ ἐκπρόσωποι των Ἀφῶν Ρικάρντο, οἱ ὁποῖοι εἶχαν δικαιοδοσίαν νὰ προσλάβουν ἄνευ σύμφωνης γνώμης τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας τὸν καταστροφέα τῆς Επανάστασης στὴν Ἀν. Στερεά, γὰ νὰ «προφυλάξουν» τὴν ἐπένδυσή τους: τὸ **β' δάνειο** τοῦ 1825. Ὁ ναύαρχος Κόχραν, διάσημος γὰ τὴν υπαλληλικὴν του σχέση με τὰ βρετανικὰ κεφάλαια (ἀκόμα καὶ ὁ Ι. Καρατζᾶς προσπάθησε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν κυβέρνησιν Κουντουριώτη γὰ τὸν κίνδυνον ποὺ διέτρεχε) διαφημιζόταν ὡς ὁ **Μεσσίας τῆς Επανάστασης** ἀπὸ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1825. Ἐφτάσε τελικὰ τὸ 1827, λίγο πρὶν τὴν ἀπόφασιν τῆς Τροιζήνας γὰ τὸν Καποδίστρια, τὴν ὁποία καὶ προσπάθησε νὰ ἀνατρέψει. Ἐφτάσε χωρὶς τὰ χρυσοπληρωμένα ατμόπλοια καὶ τὶς φρεγάτες ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν ὄχι μόνον «νὰ κάψῃ τὸν οθωμανικὸ στόλον τῆς Θεσσαλονίκης» ἀλλὰ νὰ εἰσέλθῃ δια περιπάτου στὴν Κωνσταντινουπόλιν». Πέτυχε ὁμῶς τὸ στόχον, ποὺ ἦταν ἡ ὑπονόμευσιν τοῦ Καραϊσκάκη καὶ ἡ καταστροφικὴ ἡττα στὸν Ἀνάτο, τὴν ὁποία ἀπέδωσε στους «δειλοὺς Ἕλληνας στρατιώτες».

Καὶ μόνον με αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καὶ τὶς προεκτάσεις τους, φαίνεται πόσον ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὁ υπερεθνικὸς στόχος τῆς Κων/πολῆς καὶ τὸ ἀδιαμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι τὸ δίδυμον Καποδίστρια-Υψηλάντη οὐδέποτε θὰ προσχωροῦσε τὸ 1814 στὸν συρρικνωμένο-ἐθνικὸν στόχον τοῦ Κοραΐ. Ἀντίθετα, τὸ «ἐλληνικὸ σχέδιον» ἦταν τμήμα ευρύτερου σχεδιασμοῦ υπερεθνικῆς ἀναδημιουργίας τῆς Ευρώπης, κάτι ποὺ ἄρχισε νὰ υλοποιεῖται τὸ 1957 (Συνθήκη τῆς Ρώμης), ἀλλὰ πρὸς κατεύθυνσιν ἀντίθετην ἀπὸ ἐκείνην ποὺ προωθοῦσε ὁ Καποδίστριας.

Ο αγώνας στη Μακεδονία είναι μια άκρως αιματηρή ιστορία που συνεισέφερε καίρια στο «φιλί της ζωής» προς την Πελοπόννησο. Την Επανάσταση στην Κ. Μακεδονία ξεκινά ο μεγαλέμπορος και τραπεζίτης **Εμμανουήλ Παπάς**, αποβιβαζόμενος με το καράβι του Χατζή **Αντώνη Βισβίζη** στη **Μονή Εσφιγμένου**. Ο διοικητής της Θεσσαλονίκης Γιουσούφ μπης αντιδρά με το γνωστό τρόπο: ζητά ως ομήρους τους πρόκριτους χριστιανούς. Αυτοί όμως που προσέρχονται στη θέση τους είναι κυρίως αγρότες. Τότε συλλαμβάνονται και βασανίζονται 400 όμηροι. Ανάμεσά τους και 100 μοναχοί. Η Επανάσταση κηρύσσεται επίσημα στο **Πρωτάτο των Καρυών στα τέλη Μαΐου**. Μέχρι τότε τα ένοπλα σώματα έχουν καταλάβει θέσεις στα ορεινά της Χαλκιδικής και της Θεσσαλονίκης, ενώ ψαριανά πλοία προστατεύουν τις ακτές της Χαλκιδικής και επιτίθενται σε οθωμανικά πλοία. Στις 14/6/1821 οι **Προϊστάμενοι της ιεράς συνάξεως της του Αγίου Όρους κοινότητος** γράφουν προς τους αδελφούς Κουντουριώτη στην Ύδρα: «Οι κάτοικοι της χερσονήσου **Κασσάνδρας** και οι της **Συκιάς**, κατοπλισθέντες προχωρούν εις το μέρος της Θεσσαλονίκης νικηταί, ως εμάθομεν». Στην πραγματικότητα οι επαναστατικές δυνάμεις είχαν πολύ ενθουσιασμό αλλά ελάχιστο οπλισμό και συντονισμό. Οι δυνάμεις του Παπά δρούσαν στην περιοχή Ιερισσού-Ρεντίνας. Οι δυνάμεις του **Στάμου Χάψα** προσπαθούσαν να καταλάβουν τη Θεσσαλονίκη από την Γαλάτιστα και τα Βασιλικά, ενώ τα ψαριανά πλοία επιχειρούσαν να εισβάλουν στο Θερμαϊκό. Τα τουρκικά αντίποινα επεκτείνονται σε Ιερισσό και Πολύγυρο. Σε όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού το κέντρο της Θεσσαλονίκης γίνεται τόπος φρικτού μαρτυρίου των αμάχων. Οι βασανισθέντες-εκτελεσθέντες στη Θεσσαλονίκη φτάνουν τα ¾ του πληθυσμού των Ρωμηών. Τη στρατιωτική λύση θα δώσουν νέες οθωμανικές δυνάμεις υπό τον Μπεϊράν πασά που ήρθαν από τη Μ. Ασία. «**Εξόντωσα και απήλειψα από προσώπου γης 42 πόλεις και χωριά**» γράφει ο πασάς στον Σουλτάνο. Οι άμαχοι υποχωρούν προς τα παράλια της Χαλκιδικής και το Άγιο Όρος, του οποίου το άβατο παραβιάζεται για την περίθαλψη των γυναικόπαιδων. Οι ηγούμενοι των μοναστηριών ζητούν από τον Παπά να στείλει 500 Ολυμπιώτες σε Κασσάνδρα και Άγιο Όρος.

Στις 6/7/1821 ο Άνθιμος Γαζής γράφει από τη Σκόπελο προς τους αδελφούς Κουντουριώτη: «Πεντακόσιοι Ολυμπίοι υπήγαν προς την βοήθειαν της Κασσάνδρας». Στον Όλυμπο δρούσε η αρματολική ομάδα του Σπύρου Ζήρα, θείου του Ρήγα Βελεστινλή.

Η βοήθεια θα έρθει, όμως οι επαναστατικές δυνάμεις παραμένουν εγκλωβισμένες και καθώς η γενικευμένη Επανάσταση στην Κ. Μακεδονία καθυστερούσε, μόνη λύση αποτελούσε η φυγή με πλοία. Το Δεκέμβριο οι Οθωμανοί θα λάβουν αποζημίωση 2,5 εκατομ. γροσίων σε χρήμα και πολύτιμα σκεύη από το Αγ. Όρος και θα εγκαταστήσουν εκεί φρουρά 3.000 ανδρών. Η αντίσταση στην Κασσάνδρα και τη Σιθωνία θα διαλυθεί. Από τον Οκτώβριο του 21 ο απεσταλμένος των Ολυμπιωτών στον Δ. Υψηλάντη, ο Ν. Κασομούλης είχε υποδίξει στον Παπά να περάσει στον Όλυμπο. Στις αρχές του 1822 η επαναστατική εστία μεταφέρεται στο Βέρμιο και στον Όλυμπο. Το

ολοκαύτωμα της Νάουσας τον Απρίλιο του 22 θα σημάνει το τέλος της Επανάστασης στην Κ. Μακεδονία. Οι Οθωμανοί κατέπνιξαν την έγερση με τη βοήθεια πολλών Εβραίων. Η Θεσσαλονίκη γίνεται και πάλι ο τόπος του αργού μαρτυρίου για όσους συλλαμβάνονται ζωντανοί. Ο Εμμ. Παπάς πέθανε υπό μυστηριώδεις συνθήκες στο πλοίο που τον μετέφερε στην Ύδρα. Η εξέγερση στη Μακεδονία έγινε με το σύνθημα «Εν τούτω νίκα» και το σύμβολο του αναγεννώμενου Φοίνικα. Ακολούθησε το «ελληνικό σχέδιο» του Αλέξανδρου Υψηλάντη, σε πείσμα της μεγάλης αντίρρησης των κοραϊστών που επιδίωκαν ένα εθνικό γραικικό κράτος και θεωρούσαν «Ελλάδα» την Πελοπόννησο και τη Στερεά.

Τονίζουμε για μια ακόμα φορά τη μεγάλη σημασία που είχε ο αγώνας στη Μακεδονία για την επιτυχία της εξέγερσης στην Πελοπόννησο και τις οδυνηρότατες και μακροχρόνιες συνέπειες για όσους επέζησαν. Το 1830 ο πρόξενος του Ρωσίας στη Θεσσαλονίκη Άγγελος Μουστοξύδης έστειλε στον Καποδίστρια κατάλογο «των ελευθερωθεισών αιχμαλώτων, των οποίων αι πλειότεραι είχαν βιασθή να δεχθώσι τον Ισλαμισμό».

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

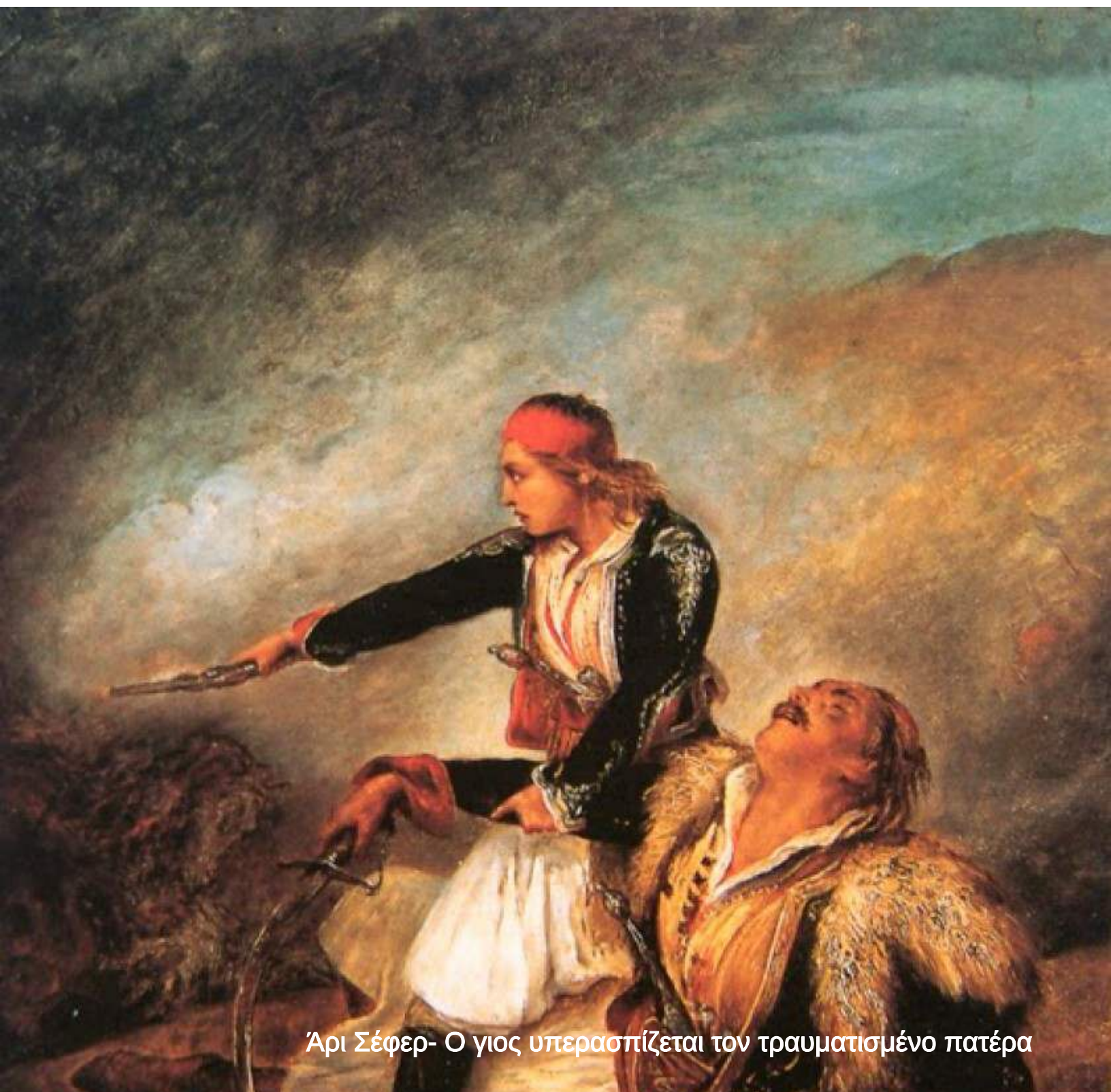

Ντονάτο Φραντσέσκο Ντε Βίβο- Ο θάνατος του Λάμπρου Τζαβέλλα

Όλυμπος - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας

szygouras@sch.gr

Άρι Σέφερ- Ο γιος υπερασπίζεται τον τραυματισμένο πατέρα

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

Σε ρηματική διακοίνωση του Ι. Καποδίστρια προς τις εγγυήτριες δυνάμεις της Ιουλιανής Συνθήκης του Λονδίνου έγραφε σχετικά με τα σύνορα της Ελλάδας: «Ἐστὶ δὲ ἡ οροθεσία, ἢ μάλλον ἡ διαχώρισις ἡ φυσικὴ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου, ἀπὸ Κατούνας μέχρι τῶν κορυφῶν τῆς Πίνδου, καὶ ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ τοῦ

Μετσόβου γραμμῇ, ἀπαντῶσα ὄχι μακρὰν τοῦ Κατρίνου τὸν ποταμὸν Ἀλιάκμονα καὶ παρακολουθοῦσα αὐτὸν δια Σερβίων καὶ Γρεβενῶν». Ἡ διακοίνωση ἐγένετο στὶς 18/30-10-1828, ἐνῶ ὁ Καποδίστριας κατεῖχε ἐπὶ μόλις 9 μῆνες τὴ θέση τοῦ κυβερνήτη.

Εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ ἡ ἐπιστολὴ που εἶχε στείλει ἕνα χρόνο πρὶν ὁ Καποδίστριας πρὸς τὸν **Wilmot Horton**, υφυπουργὸ Ἄμυνας καὶ Αποικίων, ὁ ὁποῖος με μεγάλη βιασύνῃ ζητοῦσε διαγνωστικὲς ἀπαντήσεις ἀπὸ τὸν νομιμοποιημένο πλέον, ἡγέτη τῆς ὑπὸ ἰδρυση Ἑλλάδας πρὶν ὁ ἴδιος φτάσει στὴν Ἑλλάδα. Τὸ 1827 ὁ Καποδίστριας εἶχε ἀπαντήσει με ἀνάλογη αὐστηρότητα, ἀλλὰ περισσότερο γενικόλογα, μιλώντας γιὰ ἑλληνικὰ δικαιώματα ἀπὸ τὴν Κύπρο ὡς τὴ Β. Ἡπειρο. Τὶ σημαίνει αὐτὴ ἡ ἀγνωστὴ θέση τοῦ Καποδίστρια «τὰ βόρεια σύνορα πρέπει νὰ τεθοῦν στὸ Ὀλυμπο»; καὶ ποῦ στηρίζει τὴν διεκδίκησή του αὐτή;

Τὸ πρόβλημα βρίσκεται στὸ ἀγνωστο ἐν πολλοῖς 1821, που γιὰ λόγους δομικοὺς, παραμένει ἀγνωστο ἀκόμα καὶ 2 αἰῶνες μετὰ. Ἡ Ἑλληνικὴ Επανάσταση εἶχε στόχο υπερεθνικὸ καὶ ἐγένετο ὕστερα ἀπὸ συμμαχικὴ «ἀδεια» νὰ ἐμφανιστεῖ ὡς «ἐθνικὴ», με τὴν βεβαιότητα ὅτι οὐδέποτε θὰ μπορούσε νὰ ἐκδηλωθεῖ· ἀλλὰ καὶ ἀκόμα τὰ κατάφερνε, δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐπιτύχει στρατιωτικὰ, παρὰ στὸ μέτρο που θὰ ἐπέτρεπε ἕνας ἀπὸ τοὺς συμμάχους. Ἀγνωστὴ παραμένει ἡ πολιτικὴ τῆς **Μ. Βρετανίας** τὴν ὁποία γνωρίζουμε ἐλάχιστα καὶ μόνο μὲς τῆς βιτρίνας τῆς: τοῦ αὐστριακοῦ **Μέτερνιχ**, ὁ ὁποῖος ὡς ἕνα βαθμὸ ἐξέφραζε τὸν ἀρνητισμὸ που ἐπρεπε νὰ κρύβει ἡ -ἀμέσως ἐμπλεκόμενη στὸ ἑλληνικὸ θέμα- Μ. Βρετανία. Ἀγνωστὴ παραμένει καὶ ἡ ταυτότητα τῆς **Φιλικῆς Εταιρείας** ἡ ὁποία θάφτηκε κάτω ἀπὸ μιὰ δυσανάγνωστὴ διαμάχη μετὰξὺ Ξάνθου καὶ Ἀναγνωστόπουλου. Ἀκόμα καὶ ἐκεῖ ὁμως, στὴν ἐξιστόρηση ἀμφοτέρων ὑπάρχει ἡ βεβαίωση ὅτι ἡ μυστικὴ ὁργάνωση τῆς Επανάστασης σχηματίστηκε με βάση τὶς ἀποφάσεις τοῦ **Συνεδρίου τῆς Βιέννης**. Καὶ ἀρκεῖ ἡ ἐλάχιστη γνῶση τῆς τότε κοινωνίας γιὰ νὰ γνωρίζει κάποιος ὅτι οὐδεὶς Μαυρομιχάλης ἢ Ζαΐμης ἀκολουθεῖ ἕναν Σκουφά ἢ ἕναν Τσακάλωφ, πολὺ δὲ περισσότερο, δὲν θὰ μπορούσαν οἱ δεῦτεροι νὰ ξεγελάσουν τοὺς πρῶτους ὅτι «τάχα» ἐκπροσωποῦσαν τὸν τσάρο Ἀλέξανδρο καὶ τὸν Ι. Καποδίστρια.

Ἡ Επανάσταση ξεκίνησε στρατιωτικὰ τὸ 1820 με τὴν ἀποστασία τοῦ Ἀλή πασά καὶ τὸ σχέδιο με βάση τὸ ὁποῖο πήραν θέσεις οἱ Μαυροκορδάτος καὶ Νέγρης τὸν Αὐγούστο τοῦ 21 προέβλεπε τὴν ἰδρυση ἐνός αὐτόνομου ὁμόσπονδου συστήματος, στὰ ὅρια τῆς Ὀθωμανικῆς Ἐπικράτειας. Θὰ ἀπαρτιζόταν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο (με ρωσικὴ ἐπιρροή) τὴ Δ. Στερεὰ καὶ τὴν Ἡπειρο (με ἀγγλικὴ ἐπιρροή) καὶ τὴν Ἀν. Στερεὰ καὶ τὴ Θεσσαλία, (με γαλλικὴ ἐπιρροή). Τὸ σχέδιο αὐτὸ που βάλτωσε καὶ ἐγκαταλείφθηκε τὸ 1823 μετὰ τὶς ἀποτυχίες τοῦ 1822 στὴν Ἡπειρο καὶ τὴν Ἀν.

Στερεά, συζητούσε επί ματαίω ο τσάρος Αλέξανδρος με τους συμμάχους στο πρώτο εξάμηνο του 1824, ενώ η βρετανική πολιτική είχε ήδη διεισδύσει και βρισκόταν σε εξέλιξη η εκστρατεία Αιγύπτου-Αλγερίας και το α' βρετανικό δάνειο. Η δρομολόγηση της πολιτικής λύσης έγινε μέσω της εισβολής του Ιμπραήμ και από το 1825 η Ρωσία έκανε αγώνα δρόμου για να καλύψει το χαμένο έδαφος από τη Μ. Βρετανία.

Ας δούμε κι ένα δεύτερο σημείο, ενδεικτικό για την κρυμμένη ταυτότητα της Επανάστασης:

Στα τέλη Αυγούστου του 1820 ο γνωστός και σημαντικός Φιλικός **Αριστείδης (Παπά)** στέλνει - μέσω του Πέτρου Ηπίτη (απεσταλμένου του Υψηλάντη σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες)- στον Ζακύνθιο έμπορο Ιωάννη Κακουλίδη που βρίσκεται στο Λονδίνο διάφορα έγγραφα. Μεταξύ αυτών ένα χριστιανικό εγκόλτιο και ένα που αναφέρεται στην **"Αδελφότητα των ορθοδόξων Χριστιανών"**: *"Η Αδελφότης συνίσταται από καθ' αυτό φιλοπάτριδας ομογενείς και ομοπίστους Αδελφούς και ονομάζεται Αδελφότης των ορθοδόξων Χριστιανών. Ο σκοπός της Αδελφότητος είναι η θελίτις του έθνους με οιονδήποτε έντιμον και ασφαλή μέσον. Ο υποσχεθείς και συγκατεριωμμένος Αδελφός ονομάζεται σύμβουλος και συνεργός των αληθών συμφερόντων."* Σε άλλη επιστολή του Αναστασίου Παπάζογλου (Παπουτζάλωφ) προς τον Κακουλίδη, ο Αριστείδης προσθέτει την συνθηματική φράση *"σας αναμένω εις τον Όλυμπον"*. *Τι σημαίνουν τα παραπάνω;*

Η λεγόμενη **«Φιλική Εταιρεία»** δεν ήταν τίποτε περισσότερο από την Εταιρεία στην οποία ανήκε ο Ρήγας. Αυτό το γνωρίζουμε από πλάγιες αναφορές, όπως πλάγιως γνωρίζουμε ότι η Φιλική Εταιρεία στόχο είχε να ενοποιήσει τις διαφορετικές τάσεις οι οποίες είχαν εμφανιστεί στο παρελθόν, κάτι στο οποίο απέτυχε, όταν **το 1818 απειλήθηκε με διάλυση**.

Την οροθετική γραμμή του Ολύμπου διεκδικούσε ο Καποδίστριας το 1828 πολεμώντας για να ανακτήσει τη χαμένη -λόγω βρετανικής πολιτικής Στερεά- και αναμένοντας τα αποτελέσματα του ρωσοτουρκικού πολέμου που ξεκίνησε την άνοιξη του 1828. Αν λοιπόν σήμερα αυτό φαντάζει κάπως περίεργο, θα πρέπει να αναρωτηθούμε γιατί στο σχολείο διδασκόμαστε ότι η Επανάσταση κρίθηκε στο Ναυαρίνο, γιατί διδασκόμαστε ότι ξεκίνησε κατά μίμηση της Γαλλικής Επανάστασης, γιατί διδασκόμαστε ότι η Αγγλία άλλαξε πολιτική το 1823 και πολλά παρόμοια. Τα σύνορα της Ελλάδας είχαν προδιαγραφεί εκπαιδευτικά από τον στόχο της συνολικής υποκατάστασης του Οθωμανικού κράτους. Ο Νικόλαος Υψηλάντης έγραψε ότι τα βόρεια σύνορα θα έφταναν στη Θεσσαλονίκη, ενώ ο Παπαφλέσσας έλεγε «θα ελευθερώσουμε τουλάχιστον την Πελοπόννησο». Η εθνική πλευρά, δηλαδή η **κοραϊκή παράταξη δεν ήθελε ούτε να ακούσει για «Μακεδονία»**. Ενώ ο Ρήγας είχε τυπώσει ως προμετωπίδα του αγώνα τον Μ. Αλέξανδρο με τους στρατηγούς του, ενώ το όνομα «Αλέξανδρος» είχε συμβολική σημασία τόσο στον Υψηλάντη, όσο και στον τσάρο Αλέξανδρο, η εθνική πλευρά (του «Δημοσθένη») διέδιδε ότι θα απελευθερωνόταν η Ελλάδα εκείνη την οποία είχαν κατακτήσει και καταστρέψει οι Μακεδόνες Φίλιππος Β' και Αλέξανδρος Γ'. Οι **«Μούσες»** που ήταν η άλλη πλευρά του νομίσματος «Φιλική Εταιρεία» αποτελούσαν σημείο αντίθεσης και όχι σύμπτωσης. Οι «Φίλοι των Μουσών» που αποτελούσαν τον πυρήνα των Φίλων που ονομάζονταν «Εταιρεία» ήταν εκείνοι που αγωνίζονταν **«να επαναφέρουν τις Μούσες στην Εστία τους»**· συμβολικά **στον Όλυμπο ή στον Ελικώνα**. Αυτό που τους χώριζε από τους «Φίλους του λαού» ήταν η πραγματική ταυτότητα των Φιλόμουσων που ήταν οι «Φίλοι του Γένους»: του χριστιανικού γένους. Έτσι, η επανάσταση των Ορθοδόξων που φιλοδοξούσε σε δεύτερο χρόνο να γίνει Επανάσταση των Χριστιανών, αντιμετώπιζε εσωτερικές αντιδράσεις που τις κρίσιμες στιγμές έφταναν σε κατάσταση πλήρους διάλυσης· σε κατάσταση επαναφοράς στο status quo ante.

Ο «Φοίνικας» που εκπροσωπούσε την **αναγέννηση του ελληνικού έθνους** και συμβολιζόταν από τις Μούσες ή το Δία, καταδιωκόταν ανηλεώς από την «Αθηνά» που εκπροσωπούσε την **γέννηση του ελληνικού έθνους** και συμβολιζόταν με την κουκουβάγια. Στο σημείο αυτό εδράζεται και η μεταγενέστερη προσπάθεια **να ταυτιστεί και εννοιολογικά το έθνος με το κράτος**. Σύμφωνα με την «άποψη» αυτή, όταν ιδρύεται «κράτος», ιδρύεται «έθνος» εφόσον το δεύτερο θα δημιουργήσει μέσω της εκπαίδευσης την επιθυμητή εθνική συνείδηση.

Το θέμα αυτό δεν εξηγείται σήμερα πραγματολογικά. Η τάση του Κοραή δείχνει ξεκάθαρα ότι θέλει να ταυτίσει τη νομική υπόσταση του νέου κράτους με τη νέα νομιμότητα. «Νέα» είναι αυτή που φαινομενικά θα στηρίζεται στην άνευ προϋποθέσεων βούληση του «κεντρικού κοινού» (Κοινοβούλιο), ενώ, στην πραγματικότητα, οι βουλευτές καλούνται να υπογράψουν σε Συντακτικό επίπεδο κάτι προ-σχηματισμένο. Τόσο ο Μπένθαμ, όσο ο Μπεκαρία και οι λουτοί διανοητές - νομικοί της νεωτερικότητας υποστηρίζουν ένα νομικό πνεύμα που ορίζει τον άνθρωπο σε πλήρη διάσταση από την χριστιανική πίστη. Σύμφωνα μ' αυτούς ο **άνθρωπος είναι εκείνο το πλάσμα που υπάρχει ανεξήγητα και καλείται στη ζωή του να επιλέξει μεταξύ δυο καταστάσεων: του πόνου και της απόλαυσης**. Στη συνέχεια προτείνεται ένας «**κοινωνικός ωφελμισμός**» που στην πράξη υλοποιείται συνήθως ως ατομικός ωφελμισμός. Το υλιστικό πνεύμα της νεωτερικότητας προαναγγέλλει την μαρξιστική - δαρβινική θεωρία, ορίζοντας

ουσιαστικά την ανθρώπινη «ελευθερία» με τρόπο που επιβεβαιώνει αυτό το πνεύμα.

Εκεί λοιπόν που ο ελληνικός διαφωτισμός τονίζει την «**αθανασία της ψυχής**» και προτείνει τους κανόνες ζωής που οδηγούν στην «**μετά θάνατον αντίδοση και την ελευθερία του ανθρώπου**» (Αθανάσιος Ψαλίδας, *Αληθής ευδαιμονία ήτοι βάσις πάσης θρησκείας*, Βιέννη, 1791), οι «**θητόψυχοι κοραϊστές**», που συγκροτούν τον μετέπειτα ονομασθέντα «**νεοελληνικό διαφωτισμό**», υποκρινόμενοι ότι παραμένουν πιστοί χριστιανοί, προωθούν την έννοια της «ελευθερίας» που οδηγεί στην αποδοχή της θνητοψυχίας στην ένσαρκη ζωή.

Αυτή είναι η μόνη ουσιώδης **διαφορά μεταξύ των δυο τάσεων της Ελληνικής επανάστασης**, η οποία καθοδήγησε (συνειδητά ή ασυνειδητά) όχι μόνο τον γνωστό «εμφύλιο» 1824-25, αλλά το **διαρκές (και διεθνές) συγκρουσιακό κλίμα** που υπονόμωσε τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, κλόνισε την «Φιλική Εταιρεία», την Επτάνησο Πολιτεία, την επαναστατική περίοδο του Ρήγα, την αυстро-ρωσική

συμμαχία του 1787, τα ορλωφικά, την καποδιστριακή / μετακαποδιστριακή περίοδο, την περίοδο της αντιβασιλείας & την οθωνική περίοδο, την περίοδο των «βαλκανικών πολέμων» ...

ΤΩ, Α'ΝΑΓΙΝΩΣΚΟΝΤΙ.

Αλλ' ἂν βέβαια ἀρχή, ὦ Φιλόμαστοι! δὲν ἔμπο-
ρεῖ ἢ ἐνεργῇ, ἔτι μὲν νῦν παρὰ ἐκείνη, ἥτις εἴ-
ναι ἐλευθέρᾳ ἔστι γυνὴ ἀπὸ κάθε ἀμφιβολίας ἔ-
στι διασπῶν· αὐτὴ λέγω ἢ βέβαιος ἀρχὴ ἔμπορεῖ
ἢ γυνὴ καὶ τῆς ἡμετέρας Εὐδαιμονίας ἔστι Συντη-
ρήσεως· ἔτι τὸ τοῦ βλέπομεν ἐν ἐαυτοῖς πάντο-
τε, οἷτινες ἔχοντες ἀρχὴν βέβαιον τὴν ὑπαρξί-
ναι ἐνεργῶν κατ' αὐτὴν ἔστι πράττομεν· τὸ ἐναν-
τίον δὲ ὄρῳμεν εἰς ὅλας ἐκείνας τὰς ἀρχάς, αἵτι-
νες κερῶνται τὸ τοιοῦτον βεβαίον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀναγκασίως ἀπαιτεῖται εἰς ἡ-
μᾶς ἀρχὴ βέβαιος εἰς τὸ νῦν ἐνεργῶμεν, διὰ τοῦ-
το εἰς τὸ παρὸν βιβλιαρίον ἠδελύσσω νῦν δεῖξω βέ-
βαιος ἐκείνας τὰς ἀρχάς, αἵτινες ὑπὸ πολλῶν ἀμ-
φιβάλλονται, ἔτι ὅτι ὡς δόξα ἔστι φαντασίαι πα-
ρομοίαι αὐτοῖς ἀνδράπων νομίζονται· αὗται δὲ αἱ
ἀρχαὶ εἶναι ἢ ὙΠΑΡΞΙΣ ΤΟΥΤ' ΘΕΟΥΤ', ἢ
Α'ΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗ'Σ ΨΥΧΗΣ, ἢ ΜΕΤΑ-
ΘΑΝΑΤΟΝ Α'ΝΤΙ'ΔΟΣΙΣ ἔτι τέλος ἢ Ε'-
ΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥΤ' Α'ΝΘΡΩΠΟΥΤ'.

Ελάχιστο σημείο επιβεβαίωσης αποτελεί η «εγκύκλιος επιστολή του Καποδίστρια» (Κέρκυρα, Απρίλιος 1819, ανήμερα του Πάσχα) που ουσιαστικά αποτελεί μια Επαναστατική Διακήρυξη - Δραματική Έκκληση προς τη φανερή ηγεσία της Επανάστασης να τηρήσει τον άξονα η πίστη στον Τριαδικό Θεό οδηγεί το χριστιανικό έθνος σε επαναστατική πορεία και θεμελιώνει τη νομική υπόσταση του κράτους' όχι ο αποκαλούμενος «φιλελευθερισμός». Την καθοριστική σημασία της «επιστολής» αυτής, καθώς και βασικά στοιχεία της Φιλικής Εταιρείας επιβεβαιώνει από την Πρέβεζα ο Βρετανός πρόξενος Meyer στις 3/3/1821 (βλ. το κείμενο για την Πρέβεζα. Επειδή η επαναστατική διάσταση του Ολύμπου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις εξελίξεις στην Κ. Μακεδονία, βλ. επίσης το κείμενο για τη Θεσσαλονίκη).

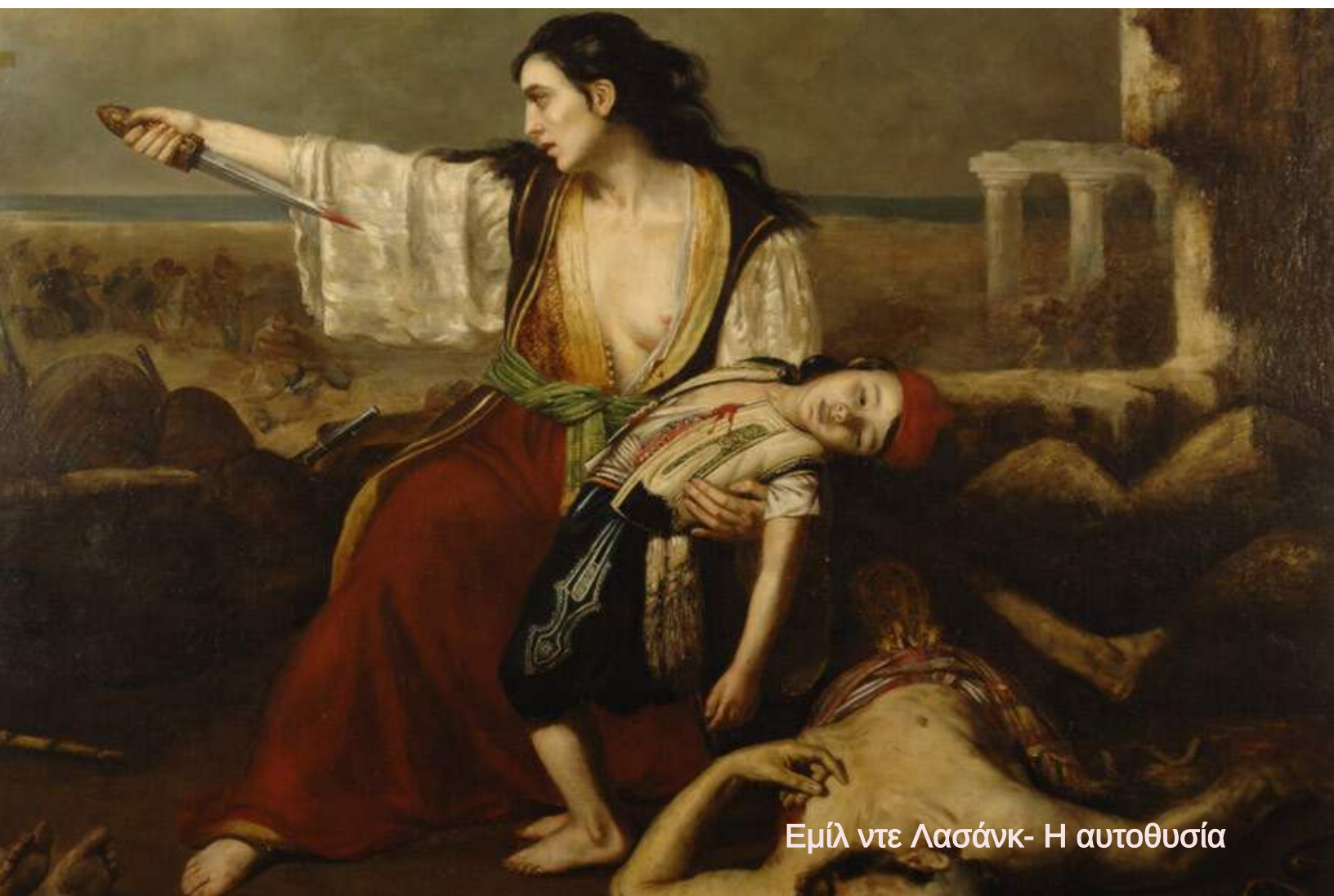
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

George Philip Reinagle- Ναυμαχία του Ναυαρίνου

Πρέβεζα - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας
szygouras@sch.gr

Εμίλ ντε Λασάνκ- Η αυτοθυσία

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Ριζάρης, Ζωσιμάς, Καπλάνης, Δομπόλης, Πατζιάδης, Τεκελής (Νικηφόρος Τσακάλωφ), Τοσίτσας, Αρσάκης, Σταύρου, Ζάπας, Σίνας ... Είναι κεντρικά ή περιφερειακά πρόσωπα της Επανάστασης; Το ζήτημα της Ηπείρου έχει τεράστια σημασία στο ευρύ ζήτημα της Ελληνικής Επανάστασης. Κάτι τέτοιο διαπιστώνεται κατ' αρχήν με μια ματιά, από το πλήθος των Ηπειρωτών που διασκορπίζονται στη «χριστιανική Ευρώπη όπου ακμάζει το εμπόριο» και μετέχουν συνειδητά στο σύστημα των μεγαλεμπόρων - χρηματοδοτών του «εθνικού project». Οι μεγιστάνες αυτοί και οι κληρονόμοι τους, όχι μόνο συνεχίζουν τη δράση τους μετά το 1832, αλλά αποδέχονται και τον αποσυσχετισμό της δράσης τους από τον ελληνικό στόχο. Κρατούν στο ημίφως το επαναστατικό αίτιο, δεχόμενοι να ονομαστούν «εθνικοί ευεργέτες».

Το ζήτημα αυτό δεν μπορεί να εξηγηθεί με λίγα λόγια. Περιγράφεται αδρά στα κείμενα του **Νικόλαου Παπαδόπουλου** που εκφράζουν τις προθέσεις των **Ελληνορωμαίων Εμπόρων** όπως αυτοί συγκροτούνται σε σώμα εθνικού στόχου περί το 1795 και το 1813 υπό τις ονομασίες «**Εντιμότατον Σύστημα Αδελφικής Συνενώσεως**» ή «**Τίμιον και Φιλογενές Εμπορικόν Σύστημα Κωνσταντινουπόλεως Η ΑΝΟΡΘΩΜΕΝΗ ΕΛΛΑΣ**». Είναι το σώμα που διακήρυξε ότι το εμπόριο είναι «**το μέσον το οποίον η θεία Πρόνοια μετεχειρίσθη δια να ανεγείρη το Γένος, προσκαλούσα τας Μούσας εις τον πατριον αυτών Ελικώνα**». Ειδικότερα, στον πρόλογο του Εμπορικού Κώδικα της Γαλλίας ο Παπαδόπουλος συνδέει το «τίμιο κέρδος» με τον χριστιανικό πυρήνα της αγάπης όπως αυτός εμφανίζεται στις επιστολές του **Αποστόλου Παύλου**: «**Η ενότης της θρησκείας ας ήναι το χαρακτηριστικόν της ενώσεώς Σας**

προσφώνημα. Τα συστηματικά σύμβολα της συναφείας των δύο χειρών ας σας βαστούν συνδεδεμένους εις την θεοδίδακτον αγάπην, καν όταν ήναι λόγος και σκέψις περί κοινών συστηματικών πραγμάτων, και αυτή μακροθυμεί, χρηστεύεται, ου ζητεί τα εαυτής, ου χαίρει επί τη αδικία, και τα λοιπά, όσα πανσόφως μας διδάσκει ο των εθνών διδάσκαλος πλέκων τον της αγάπης στέφανον».

Το θέμα αυτό παραμένει σκοτεινό επειδή αποτελεί τον πυρήνα του επαναστατικού μηχανισμού που συνηθίζουμε να αποτελούμε «**Φιλική Εταιρεία**». Οι «**Φίλοι**» είναι οι **Φίλοι των Μουσών** ή **Φίλοι του Γένους**. Για λόγους που έχουν να κάνουν με τις διεθνείς συμφωνίες της μεταναπολεόντειας Ευρώπης (1814-15) οι έμποροι Φιλογενείς και οι λόγιοι Φιλόμουσοι παρέμειναν αφανείς, προβάλλοντας στη θέση τους τους τεχνίτες, μικροεμπόρους και φοιτητές.

Αν και η Πρέβεζα εντάχθηκε στο ελληνικό κράτος το 1912, 112 χρόνια πριν είχε σχεδόν ενταχθεί στο βραχύβιο, πρώτο κράτος (1800-1807). Η Ήπειρος δεν συνδέεται μόνον οργανωτικά αλλά και εκτελεστικά με την Ελληνική Επανάσταση. Τα αρματολίκια της Πίνδου και τα χωριά του Σουλίου καθιστούν την Ήπειρο το κατάλληλο μέρος για την εκκίνηση της Επανάστασης μαζί με την Πελοπόννησο (Μάνη + Κλέφτες στους ορεινούς όγκους). Ένας ακόμα λόγος καθιστά την Ήπειρο ξεχωριστό τόπο: τέσσερα σημεία της ακτογραμμής της περιέρχονται στην **Βενετία** με τη συνθήκη του Passarowitz το 1718: η **Πρέβεζα**, η **Βόνιτσα**, η **Πάργα** και το **Βουθρωτό**. Η Πρέβεζα αποτελεί βάση υποστήριξης για τους αρματολούς της Ακαρνανίας και η Πάργα για τους Σουλιώτες. Όταν λοιπόν τα Επτάνησα θα γίνουν ογδόντα χρόνια αργότερα ο τόπος εκκίνησης μιας «εθνικής» επανάστασης (1797: Ναπολέων) και ο τόπος ίδρυσης του πρώτου ελληνικού κράτους (1800: Επτάνησος Πολιτεία) τα σημεία επαφής με τον ηπειρωτικό χώρο του Οθωμανικού κράτους θα γίνουν αντικείμενο σφοδρής σύγκρουσης ως προς τις δυο τάσεις της Ελληνικής Επανάστασης, οι οποίες κατανέμονται (όχι πάντα ομοιογενώς) στις αυτοκρατορίες Αυστρίας, Ρωσίας, Μ. Βρετανίας, Γαλλίας. Στο θέμα εμπλέκεται και η Οθωμανική αυτοκρατορία τόσο ως δύναμη που επιχειρεί να παρακολουθήσει τις τάσεις του διαφωτισμού, όσο και με τις αυτονομιστικές τάσεις διαφόρων ισχυρών πασάδων.

Πρώτη σημαντική εξέλιξη είναι η κατάληψη των Επτανήσων από τη δημοκρατική Γαλλία, στην οποία ο Ναπολέων παίζει ήδη έναν πολιτικό ρόλο, παρότι η εξουσία του θα επικυρωθεί το 1800 (πρώτος ύπατος) και το 1804: αυτοκράτωρ. Με τον τρόπο αυτό **επιχειρείται το 1797 η ταύτιση του «ελληνικού σχεδίου» με το κάψιμο του Libro d'Oro και το φύτεμα του δένδρου της ελευθερίας.**

Ένα χρόνο μετά την κατάληψη και ενώ ο Ρήγας έχει εξοντωθεί, οι δε ελπίδες των Ελλήνων προς το Ναπολέοντα ενισχύονται από τον Κοραή, ενεργοποιείται ο αντιγαλλικός συνασπισμός στον οποίο μετέχει η παραδοσιακή πλευρά του «ελληνικού σχεδίου». Η Μ. Βρετανία καλύπτει την πρωτόγνωρη ρωσο-τουρκική συμφωνία με βάση την οποία τα Επτάνησα θα περάσουν ουσιαστικά στη Ρωσία. Ταυτόχρονα, ο **Αλή πασάς** απειλεί τα 4 ηπειρωτικά λιμάνια.

Η Πρέβεζα καταλαμβάνεται το 1798 και ο ναύαρχος Nelson συγχαίρει τον Αλή πασά. Οι κάτοικοι της Πρέβεζας υφίστανται σφαγές, βασανισμούς, εξανδραποδισμό και η πόλη ερημώνεται. Ο Περραιβός δημόσια αποδίδει την ευθύνη σε δυο Γάλλους μηχανικούς, ταυτόχρονα όμως καταλογίζει «προδοσία» στον Σουλιώτη οπλαρχηγό Γεώργιο Μπότσαρη και ιδιαίτερα στον μητροπολίτη Άρτας Ιγνάτιο. Η μομφή δεν είναι σταθερή, ούτε τεκμηριωμένη. Αντίθετα, φαίνεται να εξυπηρετεί μακροπρόθεσμα τη δημιουργία παραπλανητικών εντυπώσεων στο προσκήνιο, προκειμένου να επιτευχθούν στόχοι του παρασκηνίου. Ο Περραιβός είναι από τους μακροβιότερους εταιριστές της «ελληνικής υπόθεσης» και τα έργα του πολλές φορές αντιφάσκουν προς το (νεωτερικό) δημόσιο λόγο του. Ο μ. Ιγνάτιος θα σχετισθεί με τον Καποδίστρια, θα γίνει ένας από τους ισχυρότερους πολιτικούς παράγοντες της Επανάστασης του 21 και ο διεθνής ρόλος του φαίνεται αντίστοιχα αντιφατικός. Το 1799 οι Γάλλοι έχουν εκδιωχθεί από τα Επτάνησα. Ο Ναπολέων επιστρέφει ταπεινωμένος από την Αίγυπτο, το «πολεμικό του σχέδιο εναντίον των Οθωμανών» ματαιώνεται, αλλά το πεδίο της πολιτικής εξουσίας ανοίγει γι' αυτόν, μαζί και η Ναπολεόντεια περίοδος της Ευρώπης (1800-1815).

Την 21^η Μαρτίου 1800 ιδρύεται η «Επτάνησος Πολιτεία» η οποία αναγνωρίζεται διεθνώς το 1802. Τα τέσσερα λιμάνια της Ηπείρου συγκροτούν την «Συμπολιτεία των Ηπειρωτικών Πόλεων» ή «Συμπολιτεία του Ακρωτηρίου» με πρωτεύουσα την Πρέβεζα. Υπό την επίβλεψη Οθωμανού Επιτρόπου συγκροτούν ένα αυτοδιοικούμενο πολιτειακό σύστημα παρόμοιο με το

επτανησιακό. Από τις λίγες πληροφορίες που διαθέτουμε, φαίνεται ότι αποτελούν ένα αυτοδιοικούμενο καθεστώς ειδικών προνομίων, με μεταβατικό χαρακτήρα. Ο Αλή πασάς αποχωρεί από την Πρέβεζα και η τύχη των Ηπειρωτικών πόλεων θα διεκδικείται τόσο από τα Επτάνησα, όσο και από τους Οθωμανούς. Το πρώτο ελληνικό κράτος έχει ιδρυθεί με την παρουσία του Αντωνομαρία Καποδίστρια και του Νικολάου Σιγούρου στην τελετή του 1800 στην Κων/πολη. Στην ίδρυσή του συμμετείχε η Πύλη, κατά την επιθυμία της παραδοσιακής πλευράς που θέλει το ελληνικό κράτος να δημιουργείται από την ακύρωση της οθωμανικής κατάκτησης, όχι από μηδενική βάση. Για το λόγο αυτό, η Επτάνησος Πολιτεία δεν θα γίνει αποδεκτή από τη Δύση και την πλευρά του Κοραή, η οποία θα προσπαθήσει να την μεταλλάξει ή να την ακυρώσει. Τελικά, η Ρωσία θα εκχωρήσει το δικαίωμα της στο Ναπολέοντα το 1807 και η υπόθεση της Επανάστασης θα παγώσει. Η Ηπειρωτική Συμπολιτεία τερματίζεται επίσης και το καθεστώς της παραμένει σε εκκρεμότητα. Το περίεργο παρασκήνιο του 1807 δεν ήρθε ξαφνικά. Από το 1802 έχουμε μια διαρκώς εντεινόμενη αντιπαράθεση μεταξύ των εμπλεκόμενων δυνάμεων που ανακλάται και στις συνεχείς θεσμικές τροποποιήσεις της Επτανήσου Πολιτείας. Ξεκινάει με την κατάκτηση του Σουλίου από τον Αλή πασά το 1803 και κορυφώνεται το 1805-06 με ανελέητους διωγμούς και δολοφονίες των Κλεφτών της Πελοποννήσου, με αφορισμό από το Πατριαρχείο, με τουρκική απειλή αλλαγής του πληθυσμού της Πελοποννήσου, κατάληψη της Πρέβεζας και απειλή της Λευκάδας από τον Αλή πασά.

Στο πλαίσιο αυτό, ενισχυτικά λειτουργούν τα κείμενα της ναπολεόντειας πολιτικής όπως η «Ελληνική Νομαρχία» και ο «Ρωσοαγγλογάλλος». Είναι κείμενα που δυσφημούν στο έπακρο τους παραδοσιακούς φορείς του έθνους και ζητούν την απεμπλοκή των «ξένων» (δηλ. των διεθνών δυνάμεων) ώστε να συγκροτηθεί απερίσπαστα η «εθνική επανάσταση» (δηλ. των ελληνόφωνων). Ενώ ο συντάκτης της Ελληνικής Νομαρχίας παρουσιάζεται ως συνεχιστής του Ρήγα, το υπερεθνικό σχέδιο του Ρήγα εξελίσσεται χωρίς αυτόν. Η Ρωσία κινητοποιεί και ενισχύει τους Σέρβους μέσω και των φαναριωτών πριγκίπων της Μολδοβλαχίας, όμως οι ναπολεόντειες νίκες (τις οποίες εκθειάζει ο Κοραής) σπάνε το μέτωπο Αυστρίας-Ρωσίας και η ναπολεόντεια πολιτική πείθει τον Σουλτάνο να αντικαταστήσει τους «ρωσόφιλους» Κωνσταντίνο Υψηλάντη και Αλέξανδρο Μουρούζη από τη Βλαχία και τη Μολδαβία αντίστοιχα. Το 1807 στο Τιλσίτ, η Ρωσία θα εκχωρήσει τα Επτάνησα μέσω μιας νέας συμφωνίας τσάρου-Ναπολέοντα που προβλέπει και τη διάλυση του Οθωμανικού κράτους, κάτι που δεν θα πραγματοποιηθεί ποτέ. Αντίθετα, μια νέα προοπτική θα ανατείλει μετά την ήττα του Βοναπάρτη από τη Ρωσία, αλλά και σ' αυτή την περίπτωση ο τσάρος θα φανεί άκρως διστακτικός. Το επιτελείο Καποδίστρια-Στούρτζα θα καταβάλλει τεράστιες προσπάθειες για να συμφωνήσει το 1814 ο τσάρος Αλέξανδρος Α' σ' ένα σχέδιο αγγλο-ρωσικής συνεργασίας.

Μωρέ Κωνσταντή, το φίλο μας το Παπαρρηγόπουλο λέγει, ότι εμείς πρώτα είναι καλά να γράψουμεν το φίλο μας Καποδίστρια, ότι χαιρόμεθα όπου ήλθε, και, αν θέλη τίποτε, να μας γράφη· από δε το φίλο μας το Παπαρρηγόπουλο θε να μάθη και ό,τι άλλα του είπα.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ προς ΜΑΡΙΝΟΓΛΟΥ, 1819 - Ιω. Φιλήμων, *Δοκίμιον Ιστορικών περί της Ελλ. Επαναστάσεως*, τ. Β', σ. 410

Συνεπώς: οι εξελίξεις του 1807 θα γίνουν αφορμή για να μεταβεί στη Ρωσία ο Καποδίστριας. Με την άριστη γνώση του παρασκήνιου και τις μεγάλες πολιτικές του ικανότητες θα αναρριχηθεί γρήγορα στη ρωσική πολιτική, θα εγκατασταθεί στη Βιέννη, θα παρακολουθήσει εκ των έδρων τον ρωσοτουρκικό πόλεμο 1806-12 και θα κατορθώσει να θεμελιώσει μεταξύ 1813-15 μια **υπερεθνική Ελληνική Επανάσταση** που εξωτερικά θα δείχνει εθνική.

Η *Συμπολιτεία των Ηπειρωτικών Πόλεων* θα υπονομευτεί στο διεθνές συνέδριο 1814-15 μαζί με την Επτανησιακή υπόθεση από την πολιτική της Αγγλίας. Η Αγγλία μετέχει τυπικά στην υπόθεση της Επανάστασης από το 1813 με την Φιλόμουσο Εταιρεία και ο επόμενος στόχος του Καποδίστρια είναι να εξουδετερώσει την αρνητική της στάση. Ενώ ο Καποδίστριας επισκέπτεται την Κέρκυρα το 1819, η Αγγλία επιλέγει εκείνη τη στιγμή να δώσει το πιο ισχυρό μήνυμα αντίθεσης, υλοποιώντας την εκχώρηση της Πάργας στον Αλή πασά. Η **Μ. Βρετανία** δεν επιτρέπει στην **Επανάσταση του Καποδίστρια** (που στοχεύει στην άμεση ανακατάληψη του Σουλίου) να χρησιμοποιεί ούτε την Ήπειρο, αλλά ούτε τα αγγλοκρατούμενα Επτάνησα. Τελικά ο Καποδίστριας θα φέρει το μόνο **μη μέλος** της Ιεράς Συμμαχίας σε **κατάσταση «υπόπτου»** στα μάτια του Σουλτάνου. Τον Φεβρουάριο του 21 η Πύλη δεν θα εμπιστεύεται πλήρως ούτε την Αγγλία. Θα πιθανολογεί ότι η στάση του Αλή πασά οδηγεί στην **αποστασία της Πελοποννήσου** ώστε να ενταχθεί κι αυτή στο **βρετανικό καθεστώς των Επτανήσων**. Ταυτόχρονα οι Πελοποννήσιοι θα απολογούνται (αρχές του 21) στην τουρκική διοίκηση ότι η φήμη της Επανάστασης είναι διαβολή του *αγγλοκινούμενου Αλή πασά* κι αυτό θα γίνεται πειστικότερο από την «προθυμία» των ειδοποιημένων Σουλιωτών και Ρουμελιωτών να ενισχύσουν τα σουλτανικά στρατεύματα εναντίον του Αλή πασά.

Το δίκτυο των Ελλήνων προξένων της Ρωσίας που ελέγχει ο Καποδίστριας και η συνεργασία του με τους Ηπειρώτες της διασποράς και της εντοπιότητας, με τον Κ. Υψηλάντη, με την ελληνική κοινότητα της Μόσχας, καθώς και με καίριους παράγοντες όπως ο μ. Ουγγροβλαχίας Ιγνάτιος, ο Χριστόφορος Περραιβός, ο Δημήτριος Μόστρας και ο Ιωάννης Παπαρρηγόπουλος, θα κάνουν πράξη τη «συμμαχία» με τον Αλή πασά κι έτσι, παρά τα εμπόδια της αγγλικής πολιτικής θα γίνει εφικτή η κήρυξη της Επανάστασης από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη υπό όρους επιτυχίας στην κυρίως Ελλάδα. Ο Ηπειρώτης με το προσωνύμιο **Σκουφάς** θα αποτελέσει την αναγκαία βιτρίνα μιας εθνικής Επανάστασης. Οι αντιτασσόμενοι στα καποδιστριακά σχέδια θα επιλέξουν αργότερα τον **Ξάνθο** ως μάρτυρα μιας Επανάστασης που δεν σχετίζεται μόνο με τον Σκουφά και ως μάρτυρα μιας Εταιρείας την οποία αποποιείται και λακτίζει ο Ιωάννης Καποδίστριας. Ο Ξάνθος δεν θα υποχωρήσει μέχρι το επιθυμητό σημείο. Τμήμα του Αρχείου του θα δημοσιευτεί μεταξύ 1997-2014, επιβεβαιώνοντας την πίεση που του ασκήθηκε και την κατεύθυνση των ψευδών προς την οποία είχε υποχρεωθεί.

Απόσπασμα Αναφοράς του προξένου της Μ. Βρετανίας στην Πρέβεζα προς τον Υπουργό Εξωτερικών λόρδο Castlereagh - 3/3/1821

MEYER (Πρέβεζα) προς CASTLEREAGH (F.O.)

1821 Mart. 3/15*

F.O. 78/103/79-86

Πρωτότυπο (γραφή Griffith)

Πώς λέγεται, πότε και από
δημοκρατική η
Επανάστασις Οργάνωση;
ΛΕΓΕΤΑΙ "ΕΤΑΙΡΕΙΑ",
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ ΣΤΗ
ΒΙΕΝΝΗ ΤΟ 1814, ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ

And here, my Lord, it may be proper for me to say a few words on the subject of the secret society whose object is the liberation of Greece from the Turkish yoke. This society is known by the name of the *Εταιρεία*. It has been in existence for many years. It appears to have been reorganized after the subversion of the late revolutionary Government in France in 1814. In that grand event the Greeks saw the disappointment of all the hopes, which they had so long cherished, of recovering their national independence. At the Congress of Vienna, where they made their real intentions and views known to their friends who were assembled there, they received the plan of the *Εταιρεία*, on which they have subsequently acted.¹

Τι κατάσταση
επικρατούσε πιο πριν;
ΔΙΧΑΣΜΟΣ

Previous to this scheme of a national association among the Greeks for ameliorating their political condition, they were a good deal divided in their opinion as to the best means for attaining this great object. They had been disappointed in the connexions which they had formed with some foreign powers. The *Εταιρεία*, however, which was planned after the most mature deliberation by a few of their countrymen, illustrious by their talents, rank and patriotism, and well known in Europe, gave a fixed and uniform direction to their common efforts.

Ποιοι καθοδηγούν την
Εταιρεία; ΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ
ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ & ΓΝΩΣΤΟΙ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

The machinery of the *Εταιρεία* is directed by a few powerful agents. The Greek clergy have hitherto been principally charged with the propagation* of the doctrines and views of this society. Its funds are said to be very considerable. Aly Pacha discovered some of the members of this society in the year 1819, and obtained a sufficient insight into the general objects to enable him to counteract them within the sphere of his influence. He latterly denounced it to the Ottoman Porte; but under circumstances which greatly lessened the merit of the communication and awakened strong suspicions of the sincerity with which the important disclosure was made.

Ποιοι προωθούν τις ιδέες
της Εταιρείας; ΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ

It is difficult to penetrate into the interior movements of this secret society. A member can make another member of the fraternity, with a reservation and reference to ulterior communications. But here the relation ends. The members may be thus individually kept insulated in the midst of the general society, till they receive farther instructions for their guidance. No visible external union exists. Yet in this country and in the Morea the members are calculated at two hundred thousand persons, all of whom are considered capable of forwarding the objects of the society by the property, talents, connexions or particular qualifications which they respectively possess.

Είναι εύκολο να διαδοθεί
κάποιος στην Εταιρεία; ΟΧΙ

Πόσα μέλη μπορεί να έχει
σήμερα (1821) η Εταιρεία;
200.000 ΣΤΗΝ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

1. Είναι φανερό ότι στο σημείο αυτό ο Meyer συγχέει τη Φιλική Εταιρεία με τη Φιλική Εταιρεία της Βιέννης.

Είναι φανερό ότι στο σημείο αυτό ο Ελευθέριος Βρεβιλιάνος αποφασίζει να προσποιηθεί ότι δεν προκρίνει, ούτε καν θέλει διακρίνωση της Φιλικής Εταιρείας, της επίσημης του Καποδίστριας στην Κίεσσα (1819) κ.α.α.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

Κωνσταντίνος Βολανάκης- Η πυρπόληση της τουρκικής φρεγάτας

Ναύπλιο - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας

szygouras@sch.gr

Θεόδωρος Βρυζάκης- Καραούλι

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Το 1933 στήθηκε στο Ναύπλιο ένα μέτριας αισθητικής άγαλμα του Ιωάννη Καποδίστρια. Στη βάση του διαβάζουμε: «Ανηγέρθη εις εκτέλεσιν του ΙΖ ψηφίσματος της Ε' Εθνικής Συνελεύσεως των Ελλήνων, Συνελεύσεως του έτους 1832 χορηγίας της Ελληνικής Κυβερνήσεως του Ελ. Βενιζέλου, ... εν έτει 1932 ...». Τι εμπόδισε κατά έναν αιώνα την υλοποίηση της απόφασης του 1832; Το 1931 στήθηκε άγαλμα του Καποδίστρια στα Προπύλαια του Πανεπιστημίου Αθηνών. Γιατί το άγαλμα του Κοραή προηγήθηκε κατά μισόν αιώνα τουλάχιστον στα Προπύλαια του «Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου»; Η απάντηση έχει συνειδητά παραμεριστεί από το 1834 και περισσότερο από την περίοδο 1843-53. Το ίχνος της όμως συνεχίζει να υπάρχει μέσα στη σημερινή ονομασία του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ερευνώντας την άγνωστη ιστορία του 21, βρίσκουμε τις δυο διαφορετικές Επαναστάσεις που εκπροσωπήθηκαν μόλις και μετά βίας μέσω του Αλ. Υψηλάντη· αντιπροσώπευαν δυο αντίθετες τάσεις: την εθνική ή της Αθηνάς (του Κοραή) και την υπερεθνική ή του Φοίνικα (του Καποδίστρια). Οι τάσεις αυτές δεν συγκρούστηκαν μόνο μέσα στην λεγόμενη «Φιλική Εταιρεία» το 1818. Είχαν συγκρουστεί και νωρίτερα: μέσα στο α' ελληνικό κράτος: την Επτάνησο Πολιτεία (1800-1807). Οι νίκες του Ναπολέοντα επί του τσάρου Αλέξανδρου ματαίωσαν την Επανάσταση, ενώ η εξόντωση του Ρήγα είχε γίνει για τον ίδιο λόγο, χωρίς όμως να επιφέρει πλήγμα στον επαναστατικό μηχανισμό. Συνεπώς, η δολοφονία του Καποδίστρια στο Ναύπλιο κρύβει το παρακάτω -μη διατυπωμένο- σκεπτικό: Ποιος είναι αυτός που δολοφονήθηκε το 31; Πώς επελέγη το 27 να αντικαταστήσει τον Υψηλάντη; Υπό ποιες συνθήκες πήρε ο Υψηλάντης το 1820 την θέση του Καποδίστρια στην ελληνική ηγεσία; Ήταν μόνο «κυβερνήτης» ο Καποδίστριας στην υπόθεση του 1821;

Αν το Ναύπλιο είναι γνωστό στο 21 ως η πρώτη πρωτεύουσα του ελλαδικού κράτους και η πόλη όπου δολοφονήθηκε ο Ι. Καποδίστριας, καλό είναι να το γνωρίσουμε ως το γήπεδο όπου διεξήχθη η πρώτη φάση της ανοιχτής σύγκρουσης: ο «εμφύλιος πόλεμος» του 1824.

Το Ναύπλιο καταλήφθηκε τον Δεκέμβριο του 1822. Ο Κολοκοτρώνης απέδωσε σε θαύμα την κατάληψη και είπε: *“υψώσαμεν τας νικητικάς του Σταυρού σημαίας με τρόπον ανήκοντα εις την δόξαν του Χριστού”*. Ο έλεγχός του πέρασε στην πλευρά του Κολοκοτρώνη, ο οποίος βρισκόταν σε αντίστοιχη θέση δίωξης με τους ρουμελιώτες Ανδρούτσο και Βαρνακιώτη, με περισσότερα όμως στηρίγματα απ’ αυτούς στον χώρο των προκρίτων. Στα τέλη του 22 η είδηση για την αλλαγή της βρετανικής πολιτικής είχε ήδη γίνει γνωστή, αλλά τα μεγάλα δεινά θα άρχιζαν -με την αφορμή αυτή- την επόμενη χρονιά, μετά την Εθνοσυνέλευση του Άστρους.

Τυπικά ο εμφύλιος άρχεται το 1824, αφού από τον Δεκέμβριο του 23 το βουλευτικό έχει αντικαταστήσει και τον Μαυρομιχάλη, πρόεδρο του εκτελεστικού με τον Κουντουριώτη. Ως «νόμιμος» πρόεδρος, ο Γ. Κουντουριώτης διεκδικεί το Ναύπλιο από τους «αντάρτες» Κολοκοτρωναίους. Στα μέσα του 24 ο Πάνος Κολοκοτρώνης παραδίδει το Ναύπλιο στον «ενδιάμεσο» Ζαΐμη, αναγνωρίζοντας εν μέρει την κυριαρχία του Γ. Κουντουριώτη. Στη συνέχεια, ο Ζαΐμης θα κηρυχθεί επίσης «αντάρτης», επειδή διαπραγματεύτηκε με τους Κολοκοτρωναίους και δεν τους συνέλαβε. Αυτή ήταν μια δικαιολογία της πίεσης που ασκούσε η εκ Λονδίνου «Αθηνά». Όμως, αιτία ήταν η βρετανική απόφαση να διαχωριστεί πλήρως η Στερεά από την Πελοπόννησο γι’ αυτό και ο β’ εμφύλιος θα εμφανιστεί ως «Ρουμελιώτες & Νησιώτες εναντίον Μωραητών». Η πλήρης εξήγηση δεν βρίσκεται στις αναγκαίες ιστορικές παραχαράξεις 1833-1853, αλλά σ’ ένα κυκεώνα ανειδίωτων καταστάσεων πολύ πριν το 1821. Από το 1823 η πρώτη δύναμη που αναγνωρίζει έμμεσα το δίκαιο του ελληνικού αγώνα είναι η Μ. Βρετανία, όμως αυτό που λείπει τελείως από την εξιστόρηση είναι ότι βρετανική πολιτική που μέχρι το 23 είναι φανερά αντίπαλη και τυπικά ουδέτερη, στη συνέχεια υλοποιεί το δόγμα *«ή εμείς ή κανείς»*. Δηλαδή, δεν πρόκειται για παρασκηνιακή συνύπαρξη της Μ. Βρετανίας με την Ρωσία, αλλά για τον ωμό και απόλυτο εκβιασμό «ή θα περιέλθει ένα περιορισμένο αποτέλεσμα της Επανάστασης στην Μ. Βρετανία, ή **το αποτέλεσμα της -μέσω Ρωσίας- Επανάστασης θα ακυρωθεί**». Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι στα μέσα του 1822 (μετά τα Δερβενάκια), η Επανάσταση λήγει. Μετά την **διαλυτική πολιτική Μαυροκορδάτου και Νέγρη στη Ρούμελη, μετά το Πέτα**, υπάρχει αδυναμία των επαναστατημένων να επεκταθούν στην Ήπειρο και στη Θεσσαλία (όπως ήταν το αρχικό σχέδιο), όμως υπάρχει ορατή επικράτηση στην Πελοπόννησο και ισχυρές προοπτικές σε Ρούμελη και Κρήτη. Την άνοιξη του 23 ακυρώνονται και οι τελευταίες κλασικές προσπάθειες των Οθωμανών να καταπνίξουν την Επανάσταση, οπότε αυτή ολοκληρώνεται ως προς το εδαφικό.

Τότε μπαίνει σε εφαρμογή το **αγγλικό δόγμα** με βοηθό την αντίστροφη παρουσίαση της πραγματικότητας. Η **εξωτερική παραπληροφόρηση** είναι διαρκής και ανελέητη και στηρίζεται στην **εσωτερική**. Ενώ ετοιμάζεται το βρετανικό δάνειο που θα διχάσει ορατά την Επανάσταση, οι εφημερίδες της Επιτροπής του Λονδίνου που ιδρύθηκαν σε Μεσολόγγι, Αθήνα, Ύδρα, εμφάνιζαν τον Κολοκοτρώνη ως καταχραστή του δημόσιου χρήματος με τεράστιες καταθέσεις σε Επτανησιακές τράπεζες, διέδιδαν ότι οι Κολοκοτρωναίοι σκόπευαν να πουλήσουν το Ναύπλιο στους Τούρκους, κατηγορούσαν τον Κολοκοτρώνη ως υπεύθυνο της μη κατάληψης του φρουρίου της Πάτρας, ως υπεύθυνο της καταστροφής σε Κάσο & Ψαρά, σύστηναν σε όλους *“να στοχάζονται ως εχθρό τον προδότη-επίβουλο της πατρίδος Καραϊσκάκη”*, χαρακτηρίζαν *“αχρείο και τουρκολάτρη”* τον Βαρνακιώτη. Οι **χαρακτηρισμοί** ήταν το πάγιο μέσο της συκοφάντησης, ώστε να αποκτήσουν απορριπτική ετικέτα οι υπέρμαχοι της υπερεθνικής Επανάστασης. Αντιγράφουμε: *“Ταραχοποιός, στασιαστής, αντάρτης, άνομος, παράνομος, αποστάτης, λυμεών, φθοροποιός, επάρατος, κακόφρων, ετερόφρων, κακεντρεχέστατος, κακόβουλος, καταχραστής, κακούργος, απατεώνας, σφετεριστής, αχόρταστος, αισχροκερδής, πλεονέκτης, ενοπλισμένος άρπαξ, δοξομανής, δημεγέρτης, φίλαρχος, φατριαστής*

μικροπρεπής, αντιπατριώτης, εχθρός του έθνους, ρωσσόφρων, προδότης ..." ήταν χαρακτηρισμοί που χρησιμοποιήθηκαν για να δηλώσουν την διαφοροποίηση από τους "τίμιους, μετρίοφρονες, φίλους της αληθούς ελευθερίας, ειλικρινείς πατριώτες και τα λαμπρά / σημαντικά υποκείμενα, δηλαδή τους επώνυμους ή ανώνυμους φιλέλληνες" που υποδεικνύει το Λονδίνο από το 1824 μέσω των απεσταλμένων «διαπραγματευτών» για τα δάνεια.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.
 Τμήμα Γραφείων, Διεύθυνση
 Ιστορικά & Λογικά
 Έκδοση 1824
 Αρ. 30.
 Τα πλάγια εγγραφή, τοίχοι πλάτος.
 Μαριόγγων 17' 13' Απριλίου 1824.
**Προκήρυξις των έγκλημάτων του Κα-
 ραϊσκάκη (Γ).άρ.29.)**
αρ. 1167) ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.
Πρός τους στρατιωτικούς, και πολιτικούς
αρχηγούς της Δυτικής Ελλάδος, και προς
πάντας τους Έλληνες.

Ένα από τα πλέον κεντρικά σημεία της αναποδογυρισμένης ιστορίας είναι η «**αυθόρμητη προτίμηση του Μπάυρον**» προς τη νεωτερικότητα. Ο Μπάυρον καθελώθηκε επί ένα εξάμηνο στην Κεφαλονιά, αρνούμενος ουσιαστικά να μετέχει ενός εμφυλίου. Με την αρχική του στάση δείχνει να παίρνει αποστάσεις (με βάση τα προσυμφωνημένα;). Όταν τελικά έφτασε στο Μεσολόγγι τον Ιανουάριο του 24, είδε από κοντά πρόσωπα και πράγματα και πήρε τις τελικές του αποφάσεις. Ήταν

άκρως δυσάρεστες για την London Greek Committee, καθώς κινήθηκε προς το δίδυμο Ανδρούτσου-Υψηλάντη. Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και ο έτερος επίσημος διαχειριστής του δανείου, ο συνταγματάρχης **Στάνχοπ**. Ο Μαυροκορδάτος, χολωμένος από τη στάση του Στάνχοπ, του γράφει τον Ιούνιο του 1824: "Δεν μπορώ, παρά να εγκωμιάσω τα αισθήματά σας υπέρ του Συντάγματος" αλλά μια και το πιστεύω, δεν θα διστάσω να σας πω Συνταγματάρχα, ότι, έχοντας απατηθεί από τα φαινόμενα, παρ' ολίγο να δώσετε τη χαριστική βολή σ' αυτό το Σύνταγμα, ορθώνοντας στα ερείπιά του έναν στρατιωτικό δεσποτισμό". Η απάντηση θα δοθεί δυο χρόνια αργότερα, όταν ο Stanhope θα διαβάσει το γράμμα αυτό -που δεν έφτασε ποτέ στα χέρια του- στο βιβλίο του Μπλακιέρ "Narrative of a second visit to Greece". Γράφει λοιπόν ο Στάνχοπ προς τον Μαυροκορδάτο: "Αυτό για το οποίο με κατηγορείτε, είναι απλώς ένας ισχυρισμός και αν σιωπήσετε στην πρόκλησή μου θα το αποδείξετε, ή αν δεν καταδεχθείτε να τεκμηριώσετε την κατηγορία, παραδέχεστε ότι είστε ένας συκοφάντης. Ο μόνος στρατιωτικός δεσποτισμός ή αναρχία που είδα στην Ελλάδα, ήταν στο Ναύπλιο και στο Μεσολόγγι και σ' αυτό το τελευταίο διοικήσατε εσείς". Όσο για τον λόρδο Μπάυρον, αν ζούσε, το δάνειο δεν θα κατέληγε στον Κουντουριώτη και η πραξικοπηματική του εμφάνιση δεν θα είχε καταγραφεί από την ιστορία. Το παράδειγμα **Byron-Stanhope** είναι χαρακτηριστικό. Διαχωρίζει τους υποκρινόμενους από τους αυθεντικούς υποστηρικτές των νεωτερικών θεσμών και θέτει προς διερεύνηση το κατά πόσο ήταν κεντρικά προσχεδιασμένη η επιλεκτικότητα εφαρμογής της δικαιοσύνης και η εικονική αντιπροσωπευτικότητα του νεωτερικού πολιτεύματος.

Η αντίστροφη ιστορία του 20^{ου} αιώνα είναι μια περαιτέρω αλλοίωση της συμφωνημένης «συμβιβαστικής ιστορίας» του 19^{ου}. Ισχυρίζεται ότι η Επανάσταση χρειαζόταν **έσοδα που δεν είχε**, κάτι απόλυτα ψευδές. Η αγγλική πολιτική χρειαζόταν ένα μέσο για να κυριαρχήσει η ίδια έναντι της Ρωσίας. Η Ρωσία, που αργά ή γρήγορα θα εμπλεκόταν φανερά, ανοήτως σπατάλησε το 1824 σε διεθνείς διαβουλεύσεις στην Αγ. Πετρούπολη. Την ίδια ώρα η Αγγλία κέρδιζε έδαφος. Το α' δάνειο δεν επρόκειτο να δοθεί στην Επανάσταση, αλλά στους ομόφρονες της

βρετανικής πολιτικής οι οποίοι μέσω χρηματισμού είχαν δημιουργήσει την κυβέρνηση του Κουντουριώτη. Γι' αυτό και όχι μόνο αρνήθηκαν τα χρήματα που ερχόντουσαν από την «Φιλική Εταιρεία», αλλά κατήγγειλαν και τον καποδιστριακό χρηματοδότη (Βαρβάκη) ως «προδότη». Οι μαυροκορδατικοί που βρισκόντουσαν στο Κρανίδι γράφουν την 1/1/1824 προς τους Κουντουριώτες: «Έφθασεν εις Ζάκυνθον ο απεσταλμένος παρά του Βαρβάκη αρχιμανδρίτης, φέρων μεθ' εαυτού 30 χιλ. ταλλήρων συνεισφοράν προς την Διοίκησιν. Το έμαθον οι εις Ναύπλιον εκτελεσται και με την φωνήν, ότι το καράβι αυτό διευθύνεται δια Καλαμάταν, αμέσως εξεκίνησαν προσαγής δια να το συλλάβουν. Το Βουλευτικόν ευθύς έγραψε, ομοίως και οι Ψαριανοί ιδιαιτέρως προς τον αρχιμανδρίτην, δια να μην υπακούση εις τους λόγους και θελήματα εκείνων των αντιπατριωτών, αλλά να έλθη κατ' ευθείαν ενταύθα. Οι εν Ναυπλίω άλλο δεν φρονούν, παρά τον τρόπον εις το να λάβουν χρήματα εις χείρας των, δια να εκτελέσουν τους κακούς σκοπούς των'...»

Ας πάρουμε μια καλύτερη γεύση από το κλίμα στο οποίο δρούσαν οι «εθνικοί»: Τον Μάιο του 1824 ο Πολυζωίδης γράφει προς τον Μαυροκορδάτο: ... «Ελπίζεται εντός ολίγων ημερών το Ναύπλιον να περάση εις χείρας της Διοικήσεως, επειδή οι εν αυτώ, απελπισμένοι πλέον να λάβωσι καμμίαν εξωτερικήν βοήθειαν από τους συμπατριαστάς των, αναγκάζονται να παραδοθώσι. Η είδησις του ερχομού των χρημάτων τους ενέκρωσεν όλους, και τώρα ζητούσι συμβίθασιν. Ο Κολοκοτρώνης έγραψεν ιδιαιτέρως προς τον Γ. Κουντουριώτην, ότι έρχεται με πολλά ολίγους ανθρώπους προς εντάμωσίν του και ότι είναι έτοιμος να κλίνη τον αυχένα του εις την Διοίκησιν' η συμπεθεριά του με τον Δεληγιάννην διελύθη πλέον.» Ο Πολυζωίδης είχε φτάσει με το καράβι που μετέφερε από το Λονδίνο την α' δόση του δανείου στη Ζάκυνθο και είχε επιφορτιστεί να μεταφέρει **προφορικά** στον Κουντουριώτη τους αυστηρά **απόρρητους όρους** υπό τους οποίους θα ξεκλείδωνε η μεταφορά των χρημάτων στο Ναύπλιο.

Στα μέσα του 1824 ο Π. Κολοκοτρώνης έμμεσα θα παραδώσει το Ναύπλιο στον Γ. Κουντουριώτη ο οποίος θα εγκατασταθεί εκεί ως «πρόεδρος της προσωρινής κυβέρνησης». Όμως, το μεγάλο πρόβλημα από την επικράτηση του Κουντουριώτη δεν είναι η **Κάσος** και τα **Ψαρά** που έχουν ήδη καταστραφεί. Τα χειρότερα ετοιμάζονται. Στις **2/9/1824** ο Γ. Κουντουριώτης γράφει από το Ναύπλιο προς τον αδελφό του Λάζαρο, τον αρχηγό της οικογένειας που βρίσκεται στην Ύδρα: «Σε εγκλείω μίαν επιστολήν την οποίαν έλαβον ταύτην την στιγμήν από Κορυφούς [Κέρκυρα] από τον Γερυστάθη, ωσαύτως και μίαν διακήρυξιν του μεγάλου Αρμοστού των Ιονικών νήσων, τα οποία αναγνούς πληροφορείσαι ποια μέτρα έλαβεν η αγγλική αυλή περί της διακηρύξεώς μας, και ότι εκπλέει με τας θαλασσίας δυνάμεις της αυτού Μεγαλειότητος ο μέγας Αρμοστής δια τα εντεύθεν δια να υποχρεώση την ελληνικήν Διοίκησιν να ανακαλέση την πρώτην διακήρυξιν. ... Ο μέγας Αρμοστής έφθασε ταύτην την στιγμήν ενταύθα και έπεμψεν ένα αξιωματικόν και εκτύπησε την θύραν, πλην δεν είναι καιρός να σοι αποκριθώ' αύριον δε, θέλω σοι εκφρασθή λεπτομερώς περί πάντων. ... Ήλθον τρεις αξιωματικοί φέροντες έγγραφα, διαλαμβάνοντα ότι εις διάστημα δυο ωρών να του αποκριθής η Διοίκησις ότι εγκρίνει και δέχεται να ανακαλέση την πρώτην διακήρυξιν, ή όχι' αν δέχεται να την ανακαλέση, εντός είκοσι τεσσάρων ωρών να γένωσι τα τακτικά έγγραφα' λοιπόν η Διοίκησις απεφάσισε να του αποκριθής ότι το δέχεται' φροντίσατε όμως, δια τον Θεόν, να γράψετε εις τα καράβια μας να μη μεταχειρισθούν εις τα ευρωπαϊκά κανένα τρόπον σκληρόν.»

Έτσι η διοίκηση του Κουντουριώτη που επικράτησε στην πρώτη φάση της σύγκρουσης λόγω του δανείου, ανακάλεσε την ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ της μια μέρα μετά την απαίτηση της αγγλικής κυβέρνησης που μετέφερε ο αρμοστής των Επτανήσων. Τι έλεγε αυτή η Διακήρυξη; **Θεωρούσε «εχθρικά» όλα τα πλοία με ευρωπαϊκές σημαίες που μετέφεραν τα στρατεύματα και τον εφοδιασμό του Ιμπραήμ και διέταζε την βύθιση ή την κατάσχεση του φορτίου τους.**

Παραλείπουμε πολλά γεγονότα για να πούμε ότι στο Ναύπλιο θα γίνει τον Μάιο του 1825 η **δοξολογία και η ενωτική παρουσία μετά την αμνήστευση και την αποφυλάκιση των «ανταρτών»**. Δυστυχώς, ούτε αυτή η κίνηση θα είναι αρκετή για να πορευτεί ενωμένη η Επανάσταση. Ο Κολοκοτρώνης θα υπογράψει την αίτηση προστασίας προς την Αγγλία την οποία δεν θα υπογράψει ο Κουντουριώτης. Είναι η κίνηση που δεν θα σταθεί αρκετή, μαζί με την κινητοποίηση της Γαλλίας για να ξεπαγώσει η στάση της Ρωσίας. Αυτό θα γίνει στο τέλος του 25, όμως την ώρα που Ρωσία και Μ. Βρετανία θα υπογράψουν υπέρ της Ελλάδας το 1826 στην Πετρούπολη, το Μεσολόγγι θα πέσει, ύστερα από την απαίτηση της βρετανικής πολιτικής που θα εκτελέσει η διοίκηση του Κουντουριώτη. Η αγωνία του 1824 και η **οργή της αγγλικής κυβέρνησης** θα διοχετευτεί στον εξαιρεμένο από την αμνηστία Ανδρούτσο, που θα δολοφονηθεί βάνουσα στην Ακρόπολη. Με ψευδείς ιατροδικαστικές εκθέσεις θα προσπαθήσει η προσωρινή κυβέρνηση Κουντουριώτη να παρουσιάσει τη δολοφονία ως «ατύχημα». Την ίδια ώρα ο Ορλάνδος, μη γνωρίζοντας τις εξελίξεις, θα μεταφέρει από το Λονδίνο την απαίτηση να **εκτελεστούν άνευ δίκης ο Κολοκοτρώνης και οι φυλακισμένοι «αντάρτες»** προκειμένου να ανέβει η τιμή του δανείου στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου.

Ίσως μετά απ' αυτά πιστέψει κάποιος πως τέτοια γεγονότα περιγράφουν ατελώς μια σύγκρουση. Για να λυθεί οριστικά το θέμα, θα πρέπει να διαπιστώσουμε ότι **η σύγκρουση είναι διαρκής**. Θα πρέπει να διαπιστώσουμε **την ταυτότητα** των δυο συγκρουόμενων πλευρά. Θα πρέπει να διαγράψουμε οριστικά τις πρόχειρες ερμηνείες: ότι πρόκειται για έναν εσωτερικό διαγκωνισμό εξουσίας που οφείλεται σε προσωπικούς ή τοπικιστικούς λόγους. Ότι συγκρούονται κοινωνικές τάξεις ή στρατιωτικοί με πολιτικούς. Η διεθνής διάσταση του θέματος είναι από τους κύριους οδηγούς στην αποκρυπτογράφηση του. Ένα όμως σημείο, αόρατο ακόμα για την ιστορία, είναι άκρως ενδεικτικό για το πόσο λανθασμένα έχει τοποθετηθεί το συνολικό θέμα της Επανάστασης: η πράξη για την τυπική εκκίνηση της σύγκρουσης. Είναι η απόφαση για την έκπτωση του προσωρινού προέδρου Π. Μαυρομιχάλη που έγινε στο Κρανίδι, στις 19/12/1823. Σύμφωνα με την απόφαση, ο **Μαυρομιχάλης** βρέθηκε ένοχος για -συνολικά- **13 «παράνομιες, εγκλήματα, καταχρήσεις»**. Στις 30/3/1824 ήταν έτοιμο στο Αιτωλικό το κατηγορητήριο κατά του **Καραϊσκάκη**. Τα «εγκλήματα» για τα οποία κατηγορήθηκε ο οπλαρχηγός ήταν **13**. Πέρα απ' αυτή την εξόφθαλμη «σύμπτωση», εύκολα μπορούμε να δούμε ότι ο βασικός λόγος της κατασκευασμένης κατηγορίας ήταν η συγκράτηση του Βγγοη στο Μεσολόγγι, η μη σύμπραξή του με τον Ανδρούτσο, άρα, η διασφάλιση της παραλαβής του δανείου από την κυβέρνηση του Κουντουριώτη.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

Ευγένιος Ντελακρουά Η Ελλάς στα ερείπια του Μεσολογγίου

Αθήνα - 1821

γράφει ο Στέργιος Ζυγούρας

Εδουάρδος Ντόντγουελ- Παρθενώνας 1821

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 & Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η πόλη των Αθηνών είναι περισσότερο γνωστή στην ιστορία του 21 από θλιβερά γεγονότα. Τον θάνατο του **Ανδρούτσου** (1825), τον θάνατο του **Γκούρα** (1826) και -κυρίως- τον θάνατο του **Καραϊσκάκη** (1827) που συνοδεύτηκε από την μεγαλύτερη έκτασης ήττα του ελληνικού στρατού την επόμενη μέρα. Αντίθετα, είναι άγνωστο ότι τα γεγονότα αυτά αποτελούν την ορατή πλευρά της αθέατης μάχης που επικρατούσε εξ αρχής στην Επανάσταση μεταξύ δυο αντίτροπων παρατάξεων: την παράταξη του Φοίνικα και την παράταξη της Αθηνάς. Το πώς και γιατί συνέβη αυτό είναι έργο βαθύ και πολύπλοκο. Αυτό που μπορούμε να πούμε, είναι πως ο λεγόμενος «εμφύλιος» 1823-25 αποτελεί στην προ-καποδιστριακή περίοδο την κορύφωση της σύγκρουσης για την κυριαρχία στο υπό ίδρυση κράτος μιας από τις δυο παρατάξεις: του **Φοίνικα** υπό τον **Ι. Καποδίστρια** ή της **Αθηνάς** υπό τον **Αδ. Κοραή**. Ο Ανδρούτσος και ο Καραϊσκάκης ανήκαν στην παράταξη του Φοίνικα και δολοφονήθηκαν από τα μέλη της Αθηνάς, ενώ, η πιθανή δολοφονία του Γκούρα δεν έχει επαρκείς ενδείξεις προθέσεως· βέβαιο είναι ότι ο ρουμελιώτης οπλαρχηγός υπήρξε κεντρικό στέλεχος της Αθηνάς και βασικός εμπλεκόμενος στην δολοφονία του Ανδρούτσου.

Πώς εξηγείται λοιπόν τόση ένταση κατά την Επανάσταση σε μια ασήμαντη κωμόπολη του οθωμανικού κράτους; Το Σεπτέμβριο του 1813 ιδρύθηκε στην Αθήνα η **Εταιρεία των Φίλων των Μουσών**. Ως τυπικοί ιδρυτές φέρονται οι πρόκριτοι Ρεβελάκης, Χωματιανός, Μαρμαροτούρης και Τατλικάρας. Αν όμως συνυπολογίσουμε την μαρτυρία του Ι. Φιλήμονα (1859) και τα διατρέξαντα στη Βιέννη του 1814, τότε η αγγλόφιλη αυτή Εταιρεία αποτελεί την εταιρική εκπροσώπηση της Ελληνικής Επανάστασης σε διεθνές επίπεδο και ιδρύθηκε μυστικά από τον Ι. Καποδίστρια. Η Εταιρεία γίνεται «αγγλική» όταν σύντομα διορίζεται επίτιμος

πρόεδρος της ο Frederick North, γνωστός ως λόρδος Guilford. Η ίδια Εταιρεία μετασχηματίζεται σε «αγγλο-ρωσική» όταν στο περιθώριο του συνεδρίου της Βιέννης ο Άνθιμος Γαζής φαίνεται να μεσολαβεί προς τον Καποδίστρια, ώστε να γίνει ο περίφημος **έρανος των χριστιανών ηγεμόνων** υπό την υψηλή προστασία του τσάρου Αλέξανδρου Α'. Ο έρανος που τυπικά αφορά στην Εταιρεία της Αθήνας και στο Σχολείο του Πηλίου, καταλήγει λίγο μετά στην αυτονομία της «ρωσικής» Εταιρείας των Φίλων των Μουσών υπό τον Καποδίστρια. Έτσι, οι «συνεργαζόμενοι» **Guilford** και **Καποδίστριας** εκπροσωπούν τα δυο σκέλη της «αδειοδοτημένης» Ελληνικής Επανάστασης που θα ιδρύσει κράτος με **πρωτεύουσα την Αθήνα**. Στο σχέδιο εμπλέκεται και το Μόναχο, όπου μεταφέρει την έδρα της η «Φιλόμουσος του Καποδίστρια». Εκεί ο **Frederich Thiersch** ιδρύει το «Αθήναιον», το οποίο ουσιαστικά είναι σύμμαχος του Guilford και αντίπαλος του Καποδίστρια. Η Επανάσταση ξεκινά με εναντίωση στον Υψηλάντη από τους προσκεκλιμένους στον Guilford της «ουδέτερης» της Αγγλίας. Ο Καποδίστριας προσπαθεί να ανατρέψει την προβλεπόμενη ουδετερότητα της Ρωσίας. Η υποκριτική ουδετερότητα της Μ. Βρετανίας ως το 1823 αποτελεί μια πλήρη υπονόμηση της Επανάστασης που ξεσπά το 1821 με σύμβολο τον **Φοίνικα**, όχι την **Αθηνά** με την **κουκουβάγια**. Η αναγκαστική, πλην υποκριτική, υποστήριξη της Ελληνικής Επανάστασης από την Βρετανία στο διάστημα 1823-1829 απουσιάζει από την ιστορία. Ομοίως και το ότι η «Φιλική Εταιρεία» αποτελεί την «εθνική» εκπροσώπηση, δηλαδή, το ελληνόφωνο προσωπείο της Φιλομούσου Εταιρείας (ουσιαστικά, του ρωσικού της κλάδου).

Η Ελληνική Επανάσταση, όπως κι αν ερμηνευτεί, έχει ως αδιαμφισβήτητη κωδική ονομασία την **"επιστροφή των Μουσών στην Εστία τους"** (κάτι που κατά τον Σάθα αποτέλεσε και δήλωση του «αυτοκράτορα των Ρωσογραικών Πέτρου Α΄»). Αυτό έχει κατοχυρωθεί όχι μόνο στην διπλή Εταιρεία των Φίλων των Μουσών, αλλά και στην **Φιλαθηναϊκή Ακαδημία**, μια Εταιρεία που εμφανίστηκε το 1812 και διαλύθηκε το 1813. Αμέσως μετά ιδρύθηκε η Φιλόμουσος. Το 1859 η Εθνική Νομισματική Συλλογή απέκτησε την σφραγίδα της Φιλαθηναϊκής Ακαδημίας. Η απεικόνιση έχει ως κεντρικό θέμα την πορεία των **εννέα Μουσών** στον Ελικώνα, στην κορυφή του οποίου στέκεται ο Πήγασος. Προς την κορυφή δείχνει και ο Δίας, από το σύννεφο όπου βρίσκεται, ενώ ο Απόλλων πετά πάνω από τις Μούσες. Στην απεικόνιση περιλαμβάνονται και διάφοροι συμβολισμοί όπως το πεντάκτινο αστέρι και η άγκυρα. Την αγγελία για την απόκτηση της σφραγίδας έκανε η εφημερίδα του Φιλήμονα, ο Αιών και δωρητής υπήρξε ο Πέτρος Βαλσαμάκης, πιθανώς γιός του Κεφαλλονίτη Δημητρίου Βαλσαμάκη που σπούδαζε στην Πίζα λίγο πριν ξεσπάσει η Επανάσταση. Η οικογένεια των Βαλσαμάκηδων είχε ως έδρα το Λιβόρνο και την Τερνέστη, ανήκε δηλαδή στον παροικιακό ελληνισμό που συγκροτούσε τον εταιρικό πυρήνα (βλ. το κείμενο «Πρέβεζα»). Την ανακοίνωση για την απόκτηση της σφραγίδας έκανε ο Μετσοβίτης Αχιλλέας Ποστολάκας, επίσης γιός Φιλικού, που γεννήθηκε το 1821 στην Βιέννη.

Η σφραγίδα της Φιλαθηναϊκής Ακαδημίας

Ας δούμε τώρα τα εκδοτικά στοιχεία που συγκροτούν το ζήτημα «Επανάσταση με στόχο την Αθήνα». Το 1815 εκδίδεται στη Βενετία για 2^η φορά η «Ιστορία του Σουλίου και της Πάργας». Εκδίδεται ανώνυμα αν και γνωρίζουμε ότι το έκανε ο **Χριστόφορος Περραιβός**. Αυτή τη φορά, εκδίδεται και ο 2^{ος} τόμος που περιλαμβάνει την **«Επιτομή περί της των Αθηνών πολιτείας»**. Είναι ένα κείμενο που διαρθρώνεται σύμφωνα με το πρότυπο του διαφωτισμού. Το

1805 επρόκειτο να εκδοθεί ο ίδιος τόμος, ως συνέχεια του πρώτου που είχε εκδοθεί το 1803. Όμως αυτό δεν έγινε, επειδή το έργο συνάντησε αντιδράσεις. Οι αντιδράσεις προφανώς αφορούσαν στην κοραϊκή τάση που δεν επιθυμούσε μια γενικευμένη ρωσοκινούμενη Επανάσταση με βάσεις τα Επτάνησα και την Σερβία. Όπως και το 21, έτσι και το 1805 η Επανάσταση του χριστιανικού γένους γύρευε μια νομιμοποίηση ως Επανάσταση των ελληνόφωνων που επιθυμούν να ιδρύσουν κράτος με πρωτεύουσα την Αθήνα. Ενδεικτικό είναι ότι το βιβλίο του 1815 μεταφράστηκε στα ιταλικά (1819) και στα αγγλικά (1823). Το 1857 ο Περραιβός είναι 84 ετών. Στην ηλικία αυτή επανεκδίδει επώνυμα στην **Αθήνα** την «Ιστορία του Σουλίου και της Πάργας». Εκεί δηλώνει ότι «Την Ιστορίαν των Αθηνών περιττόν ενόμισα να συντάξω ενταύθα, ως το πρώτον, διότι την περιτομήν εκείνην απήτησαν αι τότε περιστάσεις, και διότι περί Αθηνών διάφοροι παλαιοί τε και νέοι ιστορικοί και περιηγηταί της Ελλάδος έγραψαν διεξοδικάς και ακριβείς περί αυτών ιστορίας». Συνεπώς, ο Περραιβός επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει πια ο λόγος για την ιστορία των Αθηνών που υπήρχε το 1805 και το 1815. Όλα

αυτά βεβαιώνουν την άγνωστη ιστορία του 1821. Περιλαμβάνει την απόκρυψη της διαρκούς σύγκρουσης των δυο παρατάξεων (παράδοσης - νεωτερικότητας) και την παρασκηνιακή συμφωνία ~1850 που θα δώσει αφενός το δικαίωμα στο ελληνικό βασίλειο να επεκταθεί και να ενσωματώσει στην ιστορία του ένα «εθνικό Βυζάντιο», αφετέρου θα απαλείψει οριστικά τον Ι. Καποδίστρια και τον υπερεθνικό στόχο του 21 από την ιστορία.

Αν θέλει κάποιος να δει πώς αντιστρέφει και πώς αφηγείται την ιστορία της Επανάστασης η κοραϊκή πλευρά, θα πρέπει να διαβάσει το έργο του Δ. Σουρμελή «Ιστορία των Αθηνών» (1834). Πρόκειται για μια αντιϊψηλάντική και αντικαποδιστριακή ιστορία της Επανάστασης με άξονα την Αθήνα, η οποία εξυμνεί τον «εξευγενισθέντα» Ιωάννη Γκούρα (προσχωρήσαντα στην Φιλόμουσο του Guilford) και κατηγορεί τον «φύσει κακόν» Οδυσσέα Ανδρούτσο (μέλος του Φοίνικα, μέσω του οποίου υπηρέτησε την Επανάσταση και ο πατέρας του). Ο Σουρμελής παρουσιάζει κατά το δοκούν τα γεγονότα του λεγόμενου «εμφυλίου» και δικαιολογεί την παράδοση της

Ακρόπολης (1827) ως αναγκαία. Εκθειάζει το «Κοινό των Αθηνών» του 1822 (του οποίου πανηγυρικά παραθέτει την **σφραγίδα**), αλλά και την τοπική διοίκηση της Αν. Χέρσου Ελλάδος (τον Άρειο Πάγο) υπονοώντας διαρκώς ένα δημοκρατικό αίτημα της Επανάστασης που συμβολικά αποτυπώνεται στην κουκουβάγια και στην θεά Αθηνά. Να πώς περιγράφει την κατάσταση του 1824: «Διηρημένοι οι Αθηναίοι εις δυο φατρίες, οι μεν ήσαν μετά του Γκούρα, οι δε έκλιναν προς τον Οδυσσέα...». Αν ήθελε, ή αν μπορούσε, θα έλεγε το ουσιώδες: «οι μεν μετά του Guilford, οι δε έκλιναν προς τον Καποδίστρια» ή, εναλλακτικά «οι μεν ήσαν της Αθηνάς, οι δε ήσαν του Φοίνικος». Όσο για την παράδοση της Ακρόπολης, λέει ότι ουσιαστική αιτία ήταν η δυσάρεσκεια του Καραϊσκάκη από τον διορισμό του Church ως αρχηγού του στρατού, ο οποίος τον έσπρωξε σε μια «αυτοκτονία», δηλ. σ' έναν έντιμο θάνατο.

Στον Σουρμελή απάντησε το 1837 ο Κάρπος Παπαδόπουλος (βλ. το κείμενο «Μαρώνεια») για να επανέλθει ο Σουρμελής και εναντίον του το 1853. Παρότι ο μεταξύ τους διάλογος περιορίζεται στα του Οδυσσέως, στον Σουρμελή θρίσκουμε τα βασικά στοιχεία της επιχειρηματολογίας που ανέπτυξε η παράταξη της Αθηνάς: α) ο Αλ. Υψηλάντης δεν είχε δικαίωμα να κάνει ό,τι έκανε, δεν ήταν η υπερτάτη Αρχή β) ο Καποδίστριας ήταν ένας κακόβουλος άνθρωπος. Σε άλλο έργο του για την ιστορία της Αθήνας ο Σουρμελής συμπληρώνει την εικόνα της «χριστιανικής» νεωτερικότητας. Αν και μετριάζει τη γνωστή θέση «οι Μακεδόνες κατέστρεψαν την Αθήνα και μέσω αυτής την Ελλάδα που αναγεννήθηκε το 1821», δεν διστάζει να πει ότι ο Ιουστινιανός έπρεπε να ανεγείρει το «Ναό της Σοφίας και των Μουσών», όχι στην Κωνσταντινούπολη αλλά στην Αθήνα. Ο Δ. Σουρμελής είναι ένα χαρακτηριστικότατο παράδειγμα που δείχνει πώς η κοραϊκή νεωτερικότητα χρησιμοποίησε τόσο την Φιλόμουσο Εταιρεία, όσο και την ιστορία της Αθήνας για να προδιαγράψει το νεωτερικό μέλλον της Ελλάδας που ιδρύθηκε το 1822, θεμελιώθηκε το 1843 και εδραιώθηκε με την έξωση του Όθωνα (1862), οπότε καταργήθηκε η τριμερής εγγύηση του 1827 και η Ελλάδα πέρασε στην αποκλειστική ζώνη επιρροής της Μ. Βρετανίας.

Η Φιλαθηναϊκή και η Φιλόμουσος δηλώνουν ό,τι και ο Περραιβός με την «Επιτομή περί της των Αθηνών πολιτείας»: ο διεθνής εταιρισμός έχει συμφωνήσει ότι θα ιδρυθεί Ελληνικό κράτος με πρωτεύουσα την Αθήνα. Για άλλη μια φορά βλέπουμε τον οικουμενικό στόχο του χριστιανισμού να περιγράφεται αποκλειστικά από προχριστιανικά στοιχεία, τα οποία

αγωνίζονται να συσπειρώσουν τους χριστιανούς της Δύσης υπέρ ενός ελληνικού στόχου στον οποίο αντιδρά η «γραικική τάση» που ανέχεται μόνο την ίδρυση περιορισμένου κράτους με Γραικική ιστορία.

Η Γραικική Επιτροπή του Λονδίνου είχε Φιλογραικούς και όχι Φιλέλληνες στην ηγεσία της. Δεν ήθελε να βοηθήσει την Ελληνική Επανάσταση αλλά να ενισχύσει την πλευρά του Κοραή και να διαλύσει την πλευρά του Καποδίστρια.

Όλα αυτά παραλείπονται τελείως από την εξιστόρηση της Επανάστασης. Αποσιωπάται ακόμα και ο κοραϊστής, υπότροφος του Guilford, Τρικούπης, που θεωρεί γενεσιουργό επαναστατικό φορέα την Φιλόμουσο Εταιρεία της Αθήνας. Πολύ περισσότερο αποκρύπτεται ο Καποδίστριας, ο οποίος το 1826, στην δική του αυτοδέσμευση ότι δεν έχει την παραμικρή εμπλοκή στην οργάνωση της Επανάστασης, μιλάει για προσχώρηση του τσάρου (το 1814)

στην Φιλόμουσο των Αθηνών, την οποία, όπως λέει: «**ίδρυσαν οι Άγγλοι με φαινομενικό σκοπό την προστασία των αρχαιοτήτων**». Το υπόμνημα αυτό κυκλοφόρησε ευρύτατα από το 1940, αλλά από το 1962 (β' έκδοση) αφαιρέθηκε η λέξη «**φαινομενικό**» και έκτοτε το κείμενο αναδημοσιεύεται αλλοιωμένο. Το ευρύτερο θέμα είναι τεράστιο και παραμένει συσκοτισμένο. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ο Μπάυρον, όταν κατάλαβε ότι εκπροσωπούσε μόνο την Φιλόμουσο της Αθήνας, αποποιήθηκε τον ρόλο του και προσπάθησε να δώσει το δάνειο στην Φιλόμουσο της Βιέννης (δηλ. στους Υψηλάντη, Ανδρούτσο, Πλαπούτα ...). Στα γεγονότα αυτά οφείλονται οι δυσφημίες, οι διώξεις και οι δολοφονίες κατά Byron, Stanhope, Trelawny, Ανδρούτσου, Καραϊσκάκη, Πάνου Κολοκοτρώνη, Μπουμπουλίνας. Η εικόνα συμπληρώνεται από το πρώτο έτος της Επανάστασης, οπότε ξεκινούν οι διώξεις κατά Εμμ. Παπά, Ανδρούτσου, Μητρόπουλου, Βισβίζη, Βαρνακιώτη, Κρεββατά. Οι διώξεις των καποδιστριακών κορυφώνονται μετά την δολοφονία του Καποδίστρια.

Αν δούμε με ρεαλισμό τα γεγονότα του 1827, οι πραγματικοί «**συνεργάτες των Οθωμανών**» που παραδίνουν την Ακρόπολη στον Κιουταχί, είναι οι Κόχραν, Τσώρτς, Φαβιέρρος, δηλαδή οι φίλοι της γλαύκας, τα μέλη της Αθηνάς, οι Φιλόμουσοι της Αθήνας. Κατά μείζονα λόγο, η διοίκηση του Κουντουριώτη και όσοι έδωσαν - μετέφεραν την εντολή δολοφονίας του Οδυσσέα και του Καραϊσκάκη. Αυτό δεν είναι σχήμα λόγου. Στην πραγματικότητα η ανάγκη της ανάδειξης του Καποδίστρια στη θέση του φυλακισμένου Υψηλάντη έδωσε την Ακρόπολη της Αθήνας στους Τούρκους, αφού το αντίβαρο για την βρετανική αποδοχή της πρότασης «Καποδίστριας» ήταν το δίδυμο «Church-Cochrane». «**Ιδού αι Αθήναι κλονίζονται, και η Πατρίς όλη κινδυνεύει**» έγραφε στις 16/3/1827 ο Κολοκοτρώνης προτείνοντας τον Καποδίστρια. Μετά το 1807 η Αθήνα προτεινόταν από την παράδοση ως σημείο συνάντησης και σύμπτωσης με τη νεωτερικότητα. Αναμενόμενο, με βάση το ότι η νεωτερική πλευρά είχε επιλέξει ήδη τους συμβολισμούς της. Μετά το 1792 ο Κοραής ονόμαζε το Παρίσι «**Αι νέαι Αθήναι**». Όμως, οι Άγγλοι φίλοι του και πιο συγκεκριμένα το βαθύ κράτος της Αγγλίας -υπεύθυνο σε μεγάλο ποσοστό για την τροπή που έλαβε η Γαλλική Επανάσταση το 1791- υπονόμεισε και την αγγλική συναίνεση στην ίδρυση ενός Ελληνικού κράτους, επιθυμώντας να εξαιρεθεί -αν ήταν δυνατόν- ολόκληρη η Ρούμελη από το κράτος των Γραικών.

Η πόλη των Αθηνών παρέχει αρκετή ιστορική ύλη για την κατανόηση του 1821. Στο Πανεπιστήμιό της στήθηκε το 1931 το άγαλμα του Καποδίστρια. Η ονομασία «**Εθνικό ΚΑΙ Καποδιστριακό**» είναι ενδεικτική της διπλής Επανάστασης που έγινε 200 χρόνια πριν. Τον εθνικό στόχο αντιπροσώπευε ο Κοραΐς, το άγαλμα του οποίου είχε στηθεί μισόν αιώνα πριν, στα Προπύλαια. Ωστόσο, αν τα ασυνάντητα βλέμματα του Κοραή και του Καποδίστρια έξω από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας είναι το πλέον συμβολικό στοιχείο της απόλυτης αδυναμίας για συνύπραξη / συνεργασία των δυο τάσεων που αντιπροσώπευαν, η ονομασία «Καποδιστριακό» Πανεπιστήμιο έχει μείνει για να μας θυμίζει ότι η Φιλόμουσος Εταιρεία που έστησε ο Ιωάννης Καποδίστριας μεταξύ 1812-1814 ήταν η ικανή και αναγκαία συνθήκη για την εκδήλωση της Επανάστασης του 1821.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΥΓΟΥΡΑΣ

Θεόδωρος Βρυζάκης- Η υποδοχή του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι

Πρακτικά

1. Διεπιστημονικό Συμπόσιο

2. Εσπερίδες Πόλεων

υπεύθυνοι ανά πόλη για τον εξ αποστάσεως συντονισμό των συναντήσεων νεολαίας:

Μαρματάκη Αρετή, Χανιά

Πετρίδου Βαρβάρα, Αθήνα

Γιατράκος Γιάννης, Ναύπλιο

Λιόλιος Γιάννης, Πρέβεζα

Παππά Μυράντα, Λιτόχωρο

Τομπούλογλου Γιάννης, Θεσσαλονίκη

πατήρ Παντελεήμων, Θάσος

Κυνδελέρου Δάφνη, Μαρώνεια - Σάπες

Λοϊζίδου Λάουρα, Χίος

Υπεύθυνη Ενημέρωσης Σωματείων ΑμΕΑ: **Μπασιά Αμαλία**

Πρόεδρος της Παιδαγωγικής Επιτροπής του Φεστιβάλ Υπεύθυνος Ενημέρωσης Σωματείων και Συλλόγων Κωφών και Βαρηκόων: **Καλαϊτζάκης Ανδρέας**, κωφός

6973 379 504 Υπεύθυνη Επικοινωνίας και Διεκπεραίωσης: **Καβαζίδου Ελένη**

DHIAfest2021 || DHIA symp 2021

9ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συμπόσιο: "Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Ποιότητα Ζωής Κωφού και Ανήκοου Πληθυσμού"

Thu, Sep 23

08:00 PM - 10:00 PM **Επιμόρφωση Νεολαίας ΧΑΝΙΑ | 23 Σεπτέμβρ...**
Meeting ID: 946 5614 5772

Sat, Sep 25

06:00 PM - 07:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΧΙΟΣ | 25 Σεπτέμβρη**
Meeting ID: 937 7261 5498

Sun, Sep 26

09:00 AM - 02:00 PM **Συμπόσιο ΧΙΟΣ | 26 Σεπτεμβρίου 2021**
Meeting ID: 917 3113 8427

Mon, Sep 27

08:00 PM - 09:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΜΑΡΩΝΕΙΑ | 27 Σεπτέμ...**
Meeting ID: 992 4218 2318

Tue, Sep 28

06:00 PM - 07:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΘΑΣΟΣ | 28 Σεπτέμβρη**
Meeting ID: 976 3315 6521

Thu, Sep 30

08:00 PM - 09:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ | 29 Σε...**
Meeting ID: 992 1002 4188

Fri, Oct 1

08:00 PM - 09:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΛΙΤΟΧΩΡΟ | 30 Σεπτέμ...**
Meeting ID: 975 1370 2499

08:00 PM - 09:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΠΡΕΒΕΖΑ | 01 Οκτώβρη**
Meeting ID: 948 4418 1109

Sat, Oct 2

06:00 PM - 07:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΝΑΥΠΛΙΟ | 02 Οκτώβρη**
Meeting ID: 922 3872 5250

Sun, Oct 3

06:00 PM - 07:30 PM **Συνάντηση Νεολαίας ΑΘΗΝΑ | 03 Οκτώβρη**
Meeting ID: 957 4063 7959

Χίος

> 24-26 Σεπτεμβρίου 2021

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

Συμπόσιο 2021 ΧΙΟΣ, 26 Σεπτεμβρίου 2021

09:00 – 14:00

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 09:00 Καλωσόρισμα – Χαιρετισμοί

09:15

Δράσεις Τοπικών Παραγόντων συναφείς με την κοινωνική ενσωμάτωση πληθυσμιακών μειονοτήτων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους.

10:00

Χαρτογράφηση ιστορικών γεγονότων του 1821 από τους πολίτες Εκπρόσωπος Πανελλήνιου Συλλόγου Πτυχιούχων Μηχανικών Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας

10:15

Εκπαιδευτικός οδηγός 2019 για Άτομα με Διαταραχές Ακοής και Επικοινωνίας ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ Εκπρόσωπος Ινστιτούτου Διατροφικών Μελετών και Ερευνών

10:30 Διάλειμμα **10:45** Εκπαιδευτικός οδηγός 2019 για Άτομα με Διαταραχές Ακοής και Επικοινωνίας ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ & ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ στους Εθνικούς Δρυμούς και Γεωπάρκα της Ελλάδος - Εκπαιδευτικός οδηγός 2020 ΕΕΠΕΚ – Παρουσίαση από τους υπεύθυνους ομάδων εργασίας: Αντωνοπούλου Σοφία, Ζέρβα Αικατερίνη, Ιορδανίδου Μάρθα, Καρολίδου Σωτηρία, Κυndeλέρου Δάφνη, Μαρματάκη Αρετή, Στούμπου Ειρήνη, Δήμου Αθανάσιος και συνεργάτες (Ηλιοπούλου Μάρθα, Κολιούσκα Χριστιάννα, Μάνγκου Αναστασία, Μουδατσάκη Ελένη, Παπαδοπούλου Μαρία, Πετρίδου Χαριτίνη, Φιλιππάκη Αμαλία, Χαναγιάν Κάρεν). **11:30** Παρουσίαση Πλάνου Εκπαιδευτικού Οδηγού 2021 ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ – ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Ελληνικές Ιστοριογραμμές της Ελευθερίας Καβαζίδου Ελένη, Διευθύντρια 4ου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Ανατολικής Θεσ/νίκης **11:45** Αυτογνωσία και Επαγγελματικός Προσανατολισμός Τσαπουρνάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Β' ΚΕΣΥ Δ/θμιας Εκπ/σης Ανατολικής Θεσσαλονίκης **12:00** Διάλογος Νεολαίας με Φορείς Κοινωνικής Πολιτικής και Ευθύνης – Παρουσίαση πορισμάτων Σαββάτου, 25 Σεπτεμβρίου και διάλογος με τις τοπικές αρχές και φορείς διαμόρφωσης κοινωνικής πολιτικής

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Την Κυριακή, 26 Σεπτεμβρίου 2021 και μεταξύ 09:00-13:00 πραγματοποιήθηκε το Διεπιστημονικό Συμπόσιο του φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας με ανανέωση του διακριτικού τίτλου του συμποσίου ως εξής: «Ο Ρόλος της δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Ποιότητα Ζωής Κωφών και Ακουόντων». Συγκεκριμένα, φιλοξενήθηκε σε συνεδριακό χώρο του Δήμου Χίου με τις παρακάτω εισηγήσεις:

- Χαιρετισμός του Αντιδημάρχου Πολιτισμού και Κοινωνικής Πρόνοιας
- Δήμος Χίου: Κοινωνική πρόνοια , υποδομές Υπηρεσίες, Προγράμματα
- Χαρτογράφηση ιστορικών γεγονότων του 1821 από τους πολίτες (Δήμου Αθανάσιος ,πρόεδρος πανελληνίου συλλόγου Μηχανικών))
- Προγράμματα προσβασιμότητας και Ενταξιακής Κουλτούρας στο Βόρειο Αιγαίο (Λοϊζίδου Λάουρα, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού έργου Εκπαίδευσης για την Αειφορία Βορείου Αιγαίου)
- Εκπαιδευτικός οδηγός 2019 για Ατομα με Διαταραχές Ακοής και επικοινωνίας (Σουπιός Γιάννης, Ανδρουλάκη Νίκη, Ινστιτούτο Διατροφικών μελετών και Ερευνών)\
- Εθνικοί Δρυμοί Πρεσπών, Πάρνηθας, Παρνασσού, Πίνδου, Οίτης, Σαμαριάς Δέλτα Νέστου, Βιστονίδας, Ισμαρίδα. (Εκπρόσωποι των Φορέων Διαχείρισης των αντίστοιχων Εθνικών Δρυμών)

Συντονισμός Εσπερίδας

Καβαζίδου Ελένη, Διευθύντρια του 4ου Ολοήμερου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

Καρολίδου Σωτηρία, Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός στη Δ/θμια Εκπ/ση Δυτικής Θεσσαλονίκης

Προγράμματα Προσβασιμότητας και Ενταξιακής Κουλτούρας στο Βόρειο Αιγαίο

Λάουρα Λοϊζίδου

--Συντονίστρια Εκπαίδευσης για την Αειφορία Β. Αιγαίου

laura_loizidou@hotmail.com

Περίληψη

Η Εκπαίδευση για την Αειφορία είναι μια χειραφετική παιδαγωγική, ένα νέο Εκπαιδευτικό παράδειγμα που ωθεί τους μαθητές να οραματιστούν ένα καλύτερο κόσμο και την βιωσιμότητα του πλανήτη. Μια τέτοια Εκπαίδευση δεν μπορεί παρά να είναι Συμπεριληπτική! Τα χαρακτηριστικά ενός Αειφόρου Συμπεριληπτικού Σχολείου είναι:

- (1) Μαθητικές ομάδες δράσεις (συμπερίληψη), με συντονιστή έναν εκπαιδευτικό,
- (2) Δημοκρατική λήψη αποφάσεων, Ολιστική σχολική προσέγγιση,
- (3) Κριτική παιδαγωγική-κριτική σκέψη
- (4) Άνοιγμα και αλληλεπίδραση με κοινωνία,
- (5) Ενδιαφέρον για τοπικά και πλανητικά ζητήματα

ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη δεξιοτήτων που αφορούν:

- Συνεργασία – ομαδικότητα,
- Επικοινωνία,
- Ενσυναίσθηση-Κατανόηση-Συμπόνια
- Ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο και τον πλανήτη
- Κριτική –συστημική σκέψη
- Οραματισμός για ένα καλύτερο μέλλον
- Πολιτειότητα-δημοκρατική συνείδηση
- Διάθεση και αποφασιστικότητα για δράση.

Accessibility and Inclusion Culture Programmes in the North Aegean

Loizidou Laoura

Training Coordinator of Sustainable Environment for North Aegean Schools of Primary and Secondary Education

laura_loizidou@hotmail.com

Abstract

Education for Sustainability is an emancipatory pedagogy, a novel Educational Paradigm that encourages students to envision a more sustainable world. The following characteristics define a Sustainable Inclusive School: The following five factors were identified as contributing to the success of the initiative:

- (1) The establishment of student action groups, overseen by a designated educator, aimed to promote inclusivity within the academic community.
- (2) The implementation of democratic decision-making processes, underpinned by a comprehensive school
- (3) The integration of critical pedagogy, fostering critical thinking skills among students.
- (4) The initiation of open communication and interaction with external entities, fostering a sense of engagement with both local and global issues.
- (5) A demonstrated interest in addressing both local and global concerns, emphasizing a holistic approach to education and societal engagement.

in order to achieve the development of skills related to:

- Collaboration -teamwork,
- Communication,
- Empathy-Understanding-Compassion
- Care for the fellow human being and the planet
- Critical - systemic thinking
- Visioning for a better future
- Civility - democratic consciousness
- Determination and determination for action.

Οδηγός Σπουδών Επαγγελματικών Λυκείων του Βορείου Αιγαίου, σε γραφή Braille

Μπάτσιου Παρούλα

-Εκπαιδευτικός στο 1ο ΕΠΑΛ Μυτιλήνης

paroulabatsiou@yahoo.com

Περίληψη

Οι μαθητές της Α' τάξης του 1ου ΕΠΑ.Λ. Μυτιλήνης πραγματοποίησαν έρευνα με σκοπό να δημιουργήσουν έναν Οδηγό Σπουδών για όλα τα ΕΠΑ.Λ. που υπάρχουν στα Νησιά της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Πρόκειται για έναν οδηγό σπουδών, σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή, τον οποίο στη συνέχεια μετέτρεψαν και εξέδωσαν σε γραφή Braille για άτομα με προβλήματα όρασης

A Study Guide for Business Schools (Lyceums) in the North Aegean Region, presented in Braille.

Batsiou Paroula

Teacher at the 1st Professional Lyceum of Mytilini

paroulabatsiou@yahoo.com

Περίληψη

The students of the inaugural class of the first EPAP.L. of Mytilene conducted a research initiative with the objective of developing a comprehensive study guide for all EPAP.L.s located within the islands of the North Aegean Educational Region. This is a study guide, in both electronic and printed formats, which was subsequently converted and published in Braille for individuals with visual impairments.

Δραματοποίηση Παραμυθιού: "Οι Περιπέτειες της Βούλας στο Κόκκινο Βιβλίο

Δημοπούλου Ειρήνη

Εκπαιδευτικός στο Δημοτικό σχολείο Κάμπου, Χίος

irene.dmpl@gmail.com

Περίληψη

Στη συγκεκριμένη δράση χρησιμοποιήσαμε την ψυχοκινητική ως μέσο δραματοποίησης ενός παραμυθιού με τίτλο "Οι περιπέτειες της Βούλας στο κόκκινο βιβλίο". Το συγκεκριμένο παραμύθι έγινε το όχημα για την ευαισθητοποίηση των παιδιών όσον αφορά στην αποδοχή της διαφορετικότητας, της διαμόρφωσης στάσεων σεβασμού, της αναγνώρισης και την άρσης των προκαταλήψεων και εν τέλει της καλλιέργειας μιας ενταξιακής κουλτούρας.

Dramatization of a fairy tale: 'The Adventures of Voula in the Red Book'

Dimopoulou Irene

Teacher at the 1st Primary School of Kambos,

irene.dmpl@gmail.com

Abstract

In this activity, psychokinetics were employed as a medium to dramatize a fairy tale entitled "Voula's Adventures in the Red Book." This specific fairy tale has been employed as a medium for fostering children's awareness of diversity, cultivating respectful attitudes, identifying and eradicating prejudices, and nurturing an inclusive cultural environment.

Ο πιγκουίνος δημοσιογράφος ταξιδεύει

Φωτοπούλου Χαριτίμη

-Εκπαιδευτικός Διευθύντρια του Γυμνασίου Λιβαδοχωρίου Λήμνου

mail@gym-livad.les.sch.gr

Περίληψη

Στο πλαίσιο δράσεων για την Αειφορία υλοποιήθηκε στο Δημοτικό Σχολείο Λέσβου σχολικό πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που είχε ως τελικό παραδοτέο από τους μαθητές μία εικονογραφημένη ιστορία για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της στη φύση και τον άνθρωπο. Η ιστορία είναι γραμμένη και εικονογραφημένη από μαθητές της Β Γυμνασίου. Το ψηφιοποιημένο αρχείο περιέχει κείμενο, μουσική, οπτικά και ακουστικά εφέ καθώς και αφήγηση για να έχουν πρόσβαση σε αυτό όλα τα παιδιά .

The Penguin Journalist travels

Fotopoulou Haritini

-Director of the Gymnasium of Livadochori, Lymnos

mail@gym-livad.les.sch.gr

Abstract

In the context of initiatives promoting sustainability, an environmental education program was initiated at the Primary School of Lesvos. The program culminated in a student-produced illustrated narrative addressing climate change and its impact on both the natural environment and human society. The story was authored and illustrated by students enrolled in the second grade of secondary school. The digitized file contains text, music, visual and audio effects, and narration, which is accessible to all children.

Χανιά

> 23 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Στις 23 Σεπτεμβρίου 2021 ξεκίνησε από τα Χανιά τιμητικά, όπως και κάθε χρόνο, από το 2013 χρονιά και τόπος έναρξης, το 9^ο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας ΚΩΦΟΙ ΚΑΙ ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ, με Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Καλάμι, απέναντι από το Φρούριο Ιτζεδίν.

Ακολούθησαν εισήγηση από την Αμαλία Μπασιά, Πρόεδρο του Σωματείου ΑμεΑ Χανίων και του Φεστιβάλ, με θέμα «Το Ιτζεδίν στο Πέρασμα του Χρόνου – Ιστορία – Αναμνήσεις» και ξενάγηση – ενημέρωση από την Ειρήνη Καλαϊτζάκη για το «ΙΤΖΕΔΙΝ, την Υπάρχουσα κατάσταση και Το Χρέος της Πολιτείας».

Το απόγευμα αρχικά από την Πλατεία 1821 στη Σπλάντζια απηύθυναν διαδικτυακά χαιρετισμό σε όλες τις συμμετέχουσες πόλεις, η Σοφία Μαλανδράκη Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλος Υγείας, Παιδείας και Πολιτισμού της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, η Ελένη Ζερβουδάκη, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας του Δήμου Χανίων, η Αμαλία Μπασιά Πρόεδρος του Σωματείου ΑμεΑ, και η εκπαιδευτικός Αρετή Μαρματάκη Κοινωνιολόγος Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων ΔΔΕ Χανίων, που ανέλαβε τη διοργάνωση και τον συντονισμό των εκδηλώσεων στα Χανιά. Κατόπιν, από το Πνευματικό Κέντρο Χανίων, η Ειδική Συνεργάτις των Γενικών Αρχείων Κράτους Ζαχαρένια Σημαντηράκη παρουσίασε τα «Τοπόσημα Ελευθερίας κατά την Τουρκοκρατία στην Πόλη των Χανίων», κλείνοντας τον κύκλο των ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ με θέμα την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Την Επιμορφωτική Συνάντηση Νεολαίας με τίτλο: «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες: πριν, κατά και μετά τις σπουδές. Τι προσφέρει η Κοινωνία;» άνοιξε η Ειδικευμένη στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό εκπαιδευτικός Μαρία Καλφάκη, μιλώντας για την «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες στη Δευτεροβάθμια & Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση», στη συνέχεια ο Αναπλ. Καθηγητής της Σχολής Μηχανικών Ορυκτών Πόρων Πολυτεχνείου Κρήτης, Διευθύνων του Senselab, Παναγιώτης Παρτσινέβελος, παρουσίασε τις «Καινοτόμες Εφαρμογές για ΑμεΑ, στο Πολυτεχνείο Κρήτης».

Αναλυτικότερα, για το «Πρόγραμμα Προσβασιμότητα, στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς» μίλησαν η Σοφία Μαστροκούκου και ο Ανδρόνικος Καλίρης ενώ η Τσιμητάκη Μαρία, από τον ΟΑΕΔ Ηρακλείου παρουσίασε τις «Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων ΟΑΕΔ». Σύμφωνα με τις δηλώσεις της συντονίστριας Χανίων, για μια ακόμα φορά συμμετείχαμε στην ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας μέσω της επικοινωνίας Φορέων, Υπηρεσιών και Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και την ανάδειξη των δράσεων που αναπτύσσονται στον τόπο μας συμβάλλοντας έτσι δυναμικά στη διαμόρφωση της Ενταξιακής Κουλτούρας.

Συντονισμός Εσπερίδας

Μαρματάκη Αρετή, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ/θμιας Εκπ/σης Χανίων & Καβαζίδου Ελένη, Εκπαιδευτικός Ειδικής Φυσικής Αγωγής

Μαρώνεια

> 27 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Σύνοψη

Το ΚΠΕ Μαρώνειας ανέλαβε τον συντονισμό της Διαδικτυακής Εκδήλωσης για το 9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας «Κωφοί και ακούοντες εν δράσει» στις 27 Σεπτεμβρίου 2021 και ώρα 20:00, με τίτλο: «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες: πριν, κατά και μετά τις σπουδές. Τι προσφέρει η Κοινωνία;» Η επιμορφωτική συνάντηση για την Μαρώνεια πραγματοποιήθηκε εξ' αποστάσεως μέσω της πλατφόρμας ZOOM με το ακόλουθο πρόγραμμα ομιλιών:

Η Ενταξιακή Κουλτούρα με τα μάτια της Νεολαίας

Κάρεν Χαναγκιάν, Προπτυχιακός φοιτητής του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δ.Π.Θ.

Προετοιμασία των μαθητών του ΕΝΕΕΓΥΛ για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας

Ιομέρη Αθανασία Διευθύντρια ΕΝΕΕΓΥΛ Κομοτηνής – Κοινωνική Λειτουργός

Ο Ρόλος των Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης του ΟΑΕΔ στην Αναζήτηση Εργασίας

Τσίφτιση Λαμπρινή, Εργασιακή Σύμβουλος Αναζητούντων Εργασία στο ΚΠΑ2 Κομοτηνής του ΟΑΕΔ

Συντονισμός Εσπερίδας

Κυνδελέρου Δάφνη, Υπεύθυνη ΚΠΕ Μαρώνειας, Ν. Ροδόπης

Η Ενταξιακή Κουλτούρα με τα μάτια της Νεολαίας

Κάρεν Χαναγκιάν

Προπτυχιακός φοιτητής του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δ.Π.Θ.

karenchanagian@gmail.com

Περίληψη

Η ενταξιακή κουλτούρα, αποτελεί ένα φλέγον ζήτημα στη σημερινή κοινωνία. Η πρόσληψη της ενταξιακής κουλτούρας ποικίλει από γενιά σε γενιά, από κοινωνική τάξη σε κοινωνική τάξη, από μορφωτικό επίπεδο σε μορφωτικό επίπεδο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η οπτική της νεολαίας, σχετικά με το ζήτημα της ενταξιακής κουλτούρας.

Αρχικά, οι μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν το ζήτημα της ενταξιακής κουλτούρας ανθρωπιστικά. Επιχειρούν να ορίσουν την έννοια της ενταξιακής κουλτούρας, παραδείγματος χάρη ένας μαθητής της Γ' Γυμνασίου αναφέρει πως η ενταξιακή κουλτούρα είναι η κουλτούρα που έχουν οι άνθρωποι που καταλαβαίνουν πως η επιτυχία έρχεται από τη σύνδεση ή τη συγκέντρωση πολλαπλών ιδεών χωρίς να έχουμε κριτήριο το αν κάποιος ακούει ή όχι ή αν βλέπει ή όχι. Από τον παραπάνω υποδειγματικό ορισμό ενός μαθητή μπορούμε να εξάγουμε πολλά συμπεράσματα.

Είναι φανερό η ενσυναίσθηση, που διακατέχει τους μαθητές, καθώς οι τελευταίοι είναι ικανοί να μπουν στη θέση ατόμων με ειδικές ανάγκες και να προσπαθήσουν να προσφέρουν μια πιο ανθρωπιστική προσέγγιση. Επιπλέον, η νεολαία δεν περιορίζεται μόνον στον ορισμό της ενταξιακής κουλτούρας, αλλά προσπαθεί να δώσει ορισμένους τρόπους ενίσχυσης της ενταξιακής κουλτούρας. Αξιοσημείωτο θεωρείται πως η νεολαία προβάλλει ως τρόπους ενίσχυσης σύγχρονους μεθόδους υποστήριξης (λ.χ. καινούριες εφευρέσεις προς ενίσχυση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ηχογραφημένα κείμενα για τυφλούς κ.α.).

Όλα τα παραπάνω, μαρτυρούν τη σημαντική άποψη της νεολαίας, η οποία σχετίζεται με τη συνεργατική και αλληλοβοηθητική μάθηση, θέτοντας τον μαθητή στο κέντρο της σχολικής δομής, ο οποίος δεν αποτελεί έναν δέκτη αλλά συνάμα αποτελεί και έναν πομπό, ικανό να βοηθήσει τους συμμαθητές του που έχουν ανάγκη αλλά και τη διαδικασία της μάθησης.

The Inclusive Culture through the Eyes of Youth

Karen Hanagian

Undergraduate student of the Department of Greek Philology of the Aristotle University of Thessaloniki

Abstract

Inclusive culture, is a burning issue in today's society. The perception of inclusion culture varies from generation to generation, from social class to social class, from educational level to educational level. The perspective of youth on the issue of inclusion culture is interesting.

To begin with, secondary school students view the issue of inclusion culture humanistically. They attempt to define the concept of inclusive culture, for example, a third grade student states that inclusive culture is the culture of people who understand that success comes from connecting or gathering multiple ideas without having a criterion of whether or not one listens or sees or sees. From the above exemplary definition of a student we can draw many conclusions.

The empathy that possesses students is evident, as the latter are able to put themselves in the shoes of disabled people and try to offer a more humanistic approach. Moreover, the youth are not only limited to the definition of an inclusive culture, but try to give some ways of strengthening the inclusive culture. It is noteworthy that youth promote modern methods of support as ways of strengthening (e.g. new inventions to help people with disabilities, audio texts for the blind, etc.).

All of the above testifies to the important view of youth, which is related to cooperative and mutually supportive learning, placing the student at the centre of the school structure, who is not a receiver but at the same time a transmitter, able to help his/her peers in need and the learning process.

Προετοιμασία των μαθητών του ΕΝΕΕΓΥΛ για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας

Ιομέρη Αθανασία

Διευθύντρια ΕΝΕΕΓΥΛ Κομοτηνής – Κοινωνική Λειτουργός

Βογιατζόγλου Ευγενία

Κοινωνική Λειτουργός του ΕΝΕΕΓΥΛ Κομοτηνής

Περίληψη

Οι βασικοί σκοποί του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Λυκείου είναι κατά βάση οι εξής:

- (1) η παροχή γενικής παιδείας
- (2) η ενδυνάμωση των αξιών της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης,
- (3) η διαμόρφωση συνείδησης ενεργού πολίτη,
- (4) η καλλιέργεια των βασικών κοινωνικών δεξιοτήτων,
- (5) η παροχή επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων και
- (6) η δυνατότητα επαγγελματικής ανέλιξης μέσω σπουδών σε ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα.

Η φοίτηση στο γυμνάσιο διαρκεί τέσσερα (4) χρόνια και οι απόφοιτοι παίρνουν απολυτήριο τίτλου σπουδών Γενικού Γυμνασίου. Το Λύκειο έχει επίσης τέσσερις (4) τάξεις. Το Επαγγελματικό Λύκειο του ΕΝΕΕΓΥΛ προσφέρει δύο (2) κύκλους σπουδών ως εξής:

- (α) το «Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών», ο οποίος ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και
- (β) την «Τάξη Μαθητείας», η οποία αποτελεί «Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών» και δεν εντάσσεται στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα». Στην «Τάξη Μαθητείας, η οποία είναι προαιρετική, εγγράφονται οι κάτοχοι απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΝΕΕΓΥΛ. Η «Τάξη Μαθητείας», έχει διάρκεια ένα (1) έτος και περιλαμβάνει Μαθητεία με εκπαίδευση στο χώρο εργασίας, Μάθημα Ειδικότητας και Προπαρασκευαστικά Μαθήματα Πιστοποίησης στη σχολική μονάδα αντίστοιχα.

Οι τομείς που λειτουργούν στο ΕΝΕΕΓΥΛ Κομοτηνής είναι οι εξής:

- (α) Τομέας Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος με Ειδικότητα: Τεχνικός Ανοικομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου
- (β) Τομέας Πληροφορικής με Ειδικότητα: Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ.

Μετά την ολοκλήρωση του Δ' έτους του Λυκείου οι μαθητές:

- (α) αποκτούν απολυτήριο τίτλο σπουδών επιπέδου 4 (ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου), που χορηγείται στους αποφοίτους μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις και
- (β) Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 4.

Οι απόφοιτοι της «Τάξης Μαθητείας» λαμβάνουν Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5 μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών πιστοποίησης των προσόντων τους Επαγγελματικού Λυκείου. Οι μαθητές μας μπορούν με την ολοκλήρωση του Δ' έτους του Λυκείου να δώσουν Πανελλαδικές εξετάσεις όπως οι μαθητές γενικής παιδείας ή να περάσουν με το ποσοστό 5% όπως προβλέπεται από την νομοθεσία για συγκεκριμένες κατηγορίες μαθητών.

Ο Ρόλος της Κοινωνικής Λειτουργού στα σχολεία ειδικής αγωγής

Η Κοινωνική Λειτουργός είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ σχολείου, οικογένειας και άλλων κοινωνικών φορέων και υπηρεσιών με επίκεντρο το παιδί και τις ιδιαίτερες ανάγκες του. Συνεργάζεται συστηματικά και προγραμματισμένα με τις οικογένειες των μαθητών τού σχολείου. Προετοιμάζει τους γονείς και τους μαθητές για την αποφοίτησή τους από το ειδικό σχολείο και φροντίζει για την προ επαγγελματική και επαγγελματική κατάρτισή τους καθώς και την αποκατάστασή τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Παρακολουθεί την τύχη και την πρόοδο ή την εργασιακή αποκατάσταση των αποφοίτων μαθητών για εύλογο χρονικό διάστημα. Πολύ σημαντική είναι η συνεργασία με τους γονείς. Απαραίτητη είναι η συμβουλευτική των μαθητών. Αυτό τους βοηθάει να προσδιορίσουν τον ρόλο τους μέσα σε ομάδα και κοινωνία, να θέσουν στόχους οι οποίοι θα είναι πραγματοποιήσιμοι και θα τους κάνουν να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση. Στην προσπάθεια να τους καθοδηγήσουμε και να τους προσανατολίσουμε στα επαγγέλματα που θα επιλέξουν να ακολουθήσουν πραγματοποιούνται δράσεις βιωματικού χαρακτήρα.

Preparation of ENEEGYL students for their integration into the labour market

Iomeri Athanasia

Social Worker; Director of ENEEGYL Komotini

Voyatzoglou Evgenia

Social Worker of ENEEGYL Komotini

(5)

Abstract

The main objectives of the Unified Special Vocational High School are in particular the following:

- (1) To provide general education,
- (2) The general general education of general education,
- (3) the strengthening of the values of freedom, democracy, collectivity and solidarity,
- (4) the formation of an active citizenship, the cultivation of basic social skills,
- (5) the provision of professional knowledge and skills and
- (6) the possibility of professional advancement through studies at a higher educational level.

Secondary school education lasts 4 years and graduates receive a general secondary school leaving certificate. The high school has 4 classes also "The ENEGYL Vocational High School offers two (2) cycles of study as follows: a. the "Secondary Cycle of Studies", which is part of the formal education system and b. the "Apprenticeship Class", which is a "Post-secondary Cycle of Studies" and is not part of the formal education system". The 'Apprenticeship Class', which is optional, is open to holders of a secondary school leaving certificate and a diploma of the secondary cycle of ENEEYL. The 'Apprenticeship Class', which is of one (1) year's duration, includes an Apprenticeship with on-the-job training, a Specialty Course and Preparatory Certification Courses in the school unit, respectively.

The sectors operating in ENEEYL Komotini are the following:

- (a) Sector of Agriculture, Food and Environment with Specialization: The Sector of Agriculture, Food, Food and Environment, Environment and Environment with the speciality of Floriculture Technician and Landscape Architecture.
- (b) Sector of Information Technology with the speciality of: Computer Technician and Computer Network Technician.

After the completion of the 4th year of high school, students:

- (a) acquire a level 4 diploma (equivalent to the General High School Diploma), which is awarded to graduates after in-school examinations and
- (b) Vocational Specialisation, Education and Training Diploma level 4.

Graduates of the 'Apprenticeship Class' receive a Vocational Specialisation, Education and Training Diploma, level 5, after completion of the procedures for the certification of their Vocational Lyceum qualifications. Upon completion of their 4th year of high school, our students can take the National Examination like general education students or pass with the 5% pass rate as provided by law for specific categories of students.

The Role of the Social Worker in special education schools

The Social Worker is the link between the school, the family and other social agencies and services, focusing on the child and his or her particular needs. She works systematically and in a planned way with the families of the school pupils, prepares parents and pupils for their graduation from the special school and takes care of their pre-vocational and vocational training and their rehabilitation in cooperation with the relevant services. Monitor the fate and progress or work rehabilitation of graduating pupils for a reasonable period of time. Cooperation with parents is very important. Counselling of students is essential. This helps them to define their role within the group and society, to set goals which are achievable and which will make them gain confidence and self-esteem. In an effort to guide and orient them towards the professions they choose to pursue, experiential activities are carried out.

Ο Ρόλος των Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης του ΟΑΕΔ στην Αναζήτηση Εργασίας

Τσίφτη Λαμπρινή

Εργασιακή Σύμβουλος Αναζητούντων Εργασία στο ΚΠΑ2 Κομοτηνής του ΟΑΕΔ

Περίληψη

Τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης του ΟΑΕΔ (ΚΠΑ2) αποτελούν τις βασικές δομές του Οργανισμού, που έχουν ως στόχο την εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, συμβάλλοντας στη μείωση της ανεργίας. Η διαδικασία υποστήριξης των εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων από τους Εργασιακούς Συμβούλους αποτελεί μία από τις βασικές λειτουργίες των Υπηρεσιών ΚΠΑ2.

Η εξατομικευμένη προσέγγιση αποτελεί μια υποστηρικτική διαδικασία για τη σύζευξη προσφοράς–ζήτησης εργασίας και προϋπόθεση για τη σύνδεση των εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων με τις ενεργητικές μορφές απασχόλησης. Στοχεύει στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη του ατόμου, ώστε να λάβει τις κατάλληλες επαγγελματικές αποφάσεις. Η διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη του Ατομικού Σχεδίου Δράσης.

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλοι οι εγγεγραμμένοι/-ες στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού, που διατηρούν δελτίο ανεργίας σε ισχύ. Μέσω της πλατφόρμας προγραμματισμού και υλοποίησης ραντεβού myOAEDlive, οι άνεργοι μπορούν να εξυπηρετούνται ψηφιακά μέσω τηλεδιάσκεψης (βιντεοκλήσης), αποφεύγοντας την προσέλευση στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης.

Μέσα από το myOAEDlive δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού "ψηφιακού ραντεβού" σε συγκεκριμένη μέρα και ώρα και για συγκεκριμένες παρεχόμενες υπηρεσίες από εξειδικευμένο προσωπικό του ΟΑΕΔ. Επιπλέον, σε κάποιες από τις παραπάνω διαδικασίες παρέχεται η δυνατότητα εξυπηρέτησης με διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα/χειλιανόγνωση, καθώς και σε άλλες γλώσσες.

Ο ΟΑΕΔ παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες για τους άνεργους και τις άνεργες που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες και ειδικότερα σε όσους ανήκουν στις εξής κατηγορίες: Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ), Απεξαρτημένοι από εξαρτησιογόνες ουσίες, Αποφυλακισμένοι, Νεαρά Παραβατικά Άτομα ή Νεαρά Άτομα που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο, Θύματα Εμπορίας Ανθρώπων, Γυναίκες Θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.

Για την προώθηση στην απασχόληση των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, ο ΟΑΕΔ υλοποιεί πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και εργοδοτών. Μέσα από την παροχή ισχυρών κινήτρων προς τους εργοδότες, ο ΟΑΕΔ επιδιώκει να ενταχθούν σε θέσεις πλήρους και μερικής απασχόλησης 1.200 άνεργοι ΕΚΟ, σε ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις, καθώς και σε επιχειρήσεις των Δήμων και των Περιφερειών. Η διάρκεια της επιδοτούμενης απασχόλησης είναι 12μηνη, με δυνατότητα επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες.

Επίσης μία άλλη προκήρυξη που αφορά τους προστατευόμενους του ν. 2643/98 (άτομα με αναπηρία και συγγενείς τους, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι κλπ.) έλαβε χώρα τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2021 στις 14 αρμόδιες Πρωτοβάθμιες Επιτροπές του ΟΑΕΔ για την κάλυψη περίπου 2.090 θέσεων από εγγεγραμμένους άνεργους.

Συμπερασματικά, ο ΟΑΕΔ διαθέτει στοχευμένες δράσεις για την ενεργοποίηση των Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, όσον αφορά την αναζήτηση εργασίας και παράλληλα υλοποιεί προγράμματα για την αύξηση της απασχόλησης τους, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

The Role of the Employment Promotion Centres of the OAED in Job Search

Tsiftsi Labrini

Job Counselor for Job Seekers at the KPA2 Komotini of the OAED

Abstract

The Employment Promotion Centers of the OAED (KPA2) are the basic structures of the Organization, which aim to implement active employment policies, contributing to the reduction of unemployment. The process of supporting the unemployed registered in the registers by the Employment Advisers is one of the main functions of the KPA2 services.

The personalised approach is a supportive process for matching job supply and demand and a prerequisite for linking registered unemployed people to active forms of employment. It aims at empowering and developing the individual to make appropriate occupational decisions. The personalised approach process is completed by the drawing up of the Individual Action Plan.

All persons registered in the Agency's unemployment registers and holding a valid unemployment card are eligible to participate. Through the myOAEDlive appointment scheduling and implementation platform, the unemployed can be served digitally via videoconferencing (video call), avoiding the need to attend the local service points.

Through myOAEDlive it is possible to schedule a "digital appointment" on a specific day and time and for specific services provided by specialised OAED staff. In addition, in some of the above procedures it is possible to provide service with interpretation in Greek sign language/reading, as well as in other languages.

The OAED provides specialized services for the unemployed and the unemployed belonging to Vulnerable Social Groups and in particular to those belonging to the following categories: Persons with Disabilities (PWD), Addicts, Released from Prison, Young Offenders or Young Persons at Social Risk, Victims of Human Trafficking, Women Victims of Gender and Domestic Violence.

In order to promote the employment of Vulnerable Social Groups, the OAED implements a grant programme for enterprises and employers. By providing strong incentives to employers, the OAED seeks to integrate 1,200 unemployed CSOs into full and part-time jobs in private and public enterprises, as well as in enterprises of municipalities and regions. The duration of the subsidised employment is 12 months, with the possibility of extension for a further 12 months.

Also another notice concerning the beneficiaries of the Law on the Protection of the Rights of Persons with Disabilities is published in the Official Gazette. 2643/98 (persons with disabilities and their relatives, large families, third children, etc.) took place in September and October 2021 at the 14 competent Primary Committees of the OAED to cover approximately 2,090 positions from registered unemployed persons.

In conclusion, the OAED has targeted actions for the activation of Special Social Groups in terms of job search and at the same time implements programs to increase their employment, taking into account their specific needs.

Θάσος

> 28 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Την Τρίτη 28 Σεπτεμβρίου 2020 και ώρα 17.30 στο Καλογερίκον του Δήμου Θάσου, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας "Κωφοί και Ακούοντες εν Δράσει" φιλοξενήθηκαν διαδικτυακά οι φετινές δράσεις. Η έναρξη έγινε με την διαδικτυακή ομιλία του εκπαιδευτικού και διευθυντή του 2ου δημοτικού σχολείου Λιμένα Θάσου κ. Καβάζη Γεώργιου, περί της Ελληνικής Επανάστασης και της συμβολής της ευρύτερης περιοχής της Θάσου σε αυτή. Ακολούθως, η κ. Καβαζίδου Ελένη, μέλος της συντονιστικής επιτροπής του φεστιβάλ, παρουσιάζοντας τα συμπεράσματα των συναντήσεων που προηγήθηκαν σε Χανιά, Χίο και Μαρώνεια. Ακολούθησε συνάντηση νεολαίας με την συμμετοχή μίας εθελόντριας του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και εκπροσώπων της τοπικής μαθητικής κοινότητας, από το Γυμνάσιο και το Λύκειο Λιμένα Θάσου, θίγοντας θέματα επαγγελματικής αποκατάστασης των νέων, τόσο τυπικών όσο και νέων ΑμεΑ, κοινωνικά ευπαθών και ευάλωτων. Αρχικά, τοποθετήθηκε η Belma Nahic (νεαρή, ενήλικη εθελόντρια) σχετικά με (1) το εκπαιδευτικό σύστημα και τις πρακτικές συμπεριληπτικής μάθησης στη χώρα της, τη Βοσνία – Ερζεγοβίνη και (2) τις ίσες ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη χώρα της αλλά και ευρύτερα, βασιζόμενη στην εμπειρική της γνώση. Έπειτα, πραγματοποιήθηκε με τους νέους του νησιού ένας διάλογος σε θέματα ίσων ευκαιριών μάθησης μεταξύ συνομηλίκων που εμπλουτίστηκε και με την συμμετοχή του κ. Καβάζη, της συντονίστριας του στρογγυλού τραπεζιού, Καλούδη Αποστολίας, όπου τέθηκαν καίρια ερωτήματα:

1. Υπάρχουν ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση;
2. Σχετικά με γνώσεις, δεξιότητες και προσόντα για επιτυχή επαγγελματικό προσανατολισμό, ποιες είναι οι δεξιότητες "κλειδί";
3. Υπάρχει προσβασιμότητα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για άτομα με λιγότερες ευκαιρίες;
4. Μετά την λήξη του πτυχίου φορείς όπως ΟΑΕΔ ή γραφεία διασύνδεσης και ευκαιρίες πρακτικής άσκησης, επιφέρουν αποτέλεσμα;

Τα παιδιά κατέθεσαν τις εμπειρίες τους, τους προβληματισμούς τους και ορισμένες ιδέες μέσα από την φρέσκια ματιά τους. Τονίστηκαν τα βήματα προόδου που έχουν γίνει ειδικά στην επαρχία και δόθηκε έμφαση στην ανάγκη για ίδρυση δομών που μπορούν να απασχολήσουν άτομα με λιγότερες ευκαιρίες και να τους διδάξουν δεξιότητες που θα επιφέρουν επαγγελματική αποκατάσταση. Στα πλαίσια της τήρησης των μέτρων προστασίας κατά της νόσου Covid-19 η συνεδρίαση έγινε χωρίς την παρουσία κοινού σε απευθείας μετάδοση μέσω της σελίδας στο facebook, όπως έγινε και τα δύο προηγούμενα έτη.

Συντονισμός Εσπερίδας

Πατήρ Παντελεήμων Σάββας, *Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων Νεαπόλεως και Θάσου*

Καλούδη Αποστολία, *Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπ/σης Ν. Καβάλας*

Θεσσαλονίκη

> 29 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Το Πανελλήνιο Φεστιβάλ ενταξιακής κουλτούρας «Κωφοί και Ακούοντες εν δράσει» υλοποιήθηκε τη φετινή χρονιά στη Θεσσαλονίκη, την Τετάρτη 29.9.2021. Στις 20.00 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακή συζήτηση για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες. Τη συζήτηση συντόνισε ο εκπαιδευτικός Τομπόλογλου Ιωάννης και έλαβαν μέρος οι κάτωθι εισηγητές/τριες:

1. Κος Κασσιμάτης Βασίλης, Διευθυντής του Συλλόγου Συνδρόμου Down Ελλάδος
2. Κος Καβαδάτος Αλέξης, Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΟΙΣΠΕ «ΙΡΙΣ», επιστημονικός υπεύθυνος ΕΨΥΚΑ (Εταιρεία Ψυχικής Υγείας & Αποκατάστασης)
3. Κα Ανδρουλάκη Άννα, υπεύθυνη επικοινωνίας Κέντρου ΑΜΕΑ <ΣΩΤΗΡ>
4. Νεράντζη Ελένη, υπεύθυνη προεπαγγελματικών εργαστηρίων Κέντρου ΑΜΕΑ <ΣΩΤΗΡ>
5. Κος Τσαμπουρνάς Κωνσταντίνος, εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης, Σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού, υπεύθυνος ΚΕΣΥ
6. Καραγιάννης Αριστοτέλης-Θωμάς, αθλητής με αναπηρία, συμμετέχων σε παραολυμπιακούς αγώνες, καθηγητής ιστορίας με ειδίκευση στις διεθνείς σχέσεις
7. Καραϊωσήφ Αλέξανδρος, προπονητής αθλητών ΑΜΕΑ, εκπαιδευτής προσαρμοσμένης γυμναστικής, ιδρυτής του Α.Σ. Βέροιας <Εν Σώματι Υγιή>
8. Χατζηδημητρίου Αικατερίνη, εκπρόσωπος του Κοινωνικού Πανεπιστημίου Ενεργών Πολιτών (Κ.Π.Ε.Π)

Οι ομιλητές/τριες ανέπτυξαν τις εκπαιδευτικές δράσεις που οργανώνονται και υλοποιούνται από τους φορείς τους στο πλαίσιο ενίσχυσης των επαγγελματικών και γενικότερα των κοινωνικών δεξιοτήτων των ατόμων με δυσκολίες. Η πρόσβαση στην εργασία και στον επαγγελματικό χώρο έχει πολλές δυσκολίες και εμπόδια, συνδυάζεται με πολλούς παράγοντες όπως τη λειτουργικότητα των ατόμων, την ψυχική τους ανθεκτικότητα, τις γνώσεις / δεξιότητες, τις εμπειρίες, τα κοινωνικά προγράμματα εργασίας, τη θετική στάση της κοινωνίας και τη διάθεση να ενισχυθεί η ποιότητα ζωής των ανθρώπων με αναπηρίες. Αναφέρθηκε η λειτουργία προεπαγγελματικών εργαστηρίων, η δραστηριότητα των κοινωνικών συνεταιρισμών περιορισμένης ευθύνης (ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.), η ένταξη σε ομάδες και θεσμούς άτυπης εκπαίδευσης, η ενασχόληση με την άσκηση και τον αθλητισμό, η γνώση των επαγγελματικών δικαιωμάτων και η δυναμική των πολλών και ποικίλων ερεθισμάτων, που βοηθούν τα πρόσωπα να αναζητήσουν αυτό που τους αρέσει σε συνδυασμό με τις δυνατότητές τους. Επίσης πολύ βασικός παράγοντας θεωρείται η στήριξη της οικογένειας και η αναζήτηση δομών, προγραμμάτων, συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού και κατάρτισης για ιδιαίτερα άτομα. Επισημάνθηκε όμως ότι αν και έχουν γίνει πολλά σημαντικά βήματα προόδου στα θέματα αυτά, η κοινωνία είναι γενικότερα επιφυλακτική στην προσφορά εργασίας σε άτομα ΑΜΕΑ. Συμπερασματικά η ενίσχυση της αυτογνωσίας αποτελεί κλειδί στην εξέλιξη της κοινωνικής ένταξης και της επαγγελματικής αποκατάστασης, γι αυτό πρέπει να προσεγγίζονται οι υπηρεσίες που υπάρχουν γι αυτό(π.χ. ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ. / ΕΝ.Ε.ΓΥ.Λ.), με σκοπό την αναγνώριση των προσωπικών δυνατοτήτων και την προσαρμογή του ατομικού πλαισίου στην ελληνική πραγματικότητα.

Τα παιδιά κατέθεσαν τις εμπειρίες τους, τους προβληματισμούς τους και ορισμένες ιδέες μέσα από την φρέσκια ματιά τους. Τονίστηκαν τα βήματα προόδου που έχουν γίνει ειδικά στην επαρχία και δόθηκε έμφαση στην ανάγκη για ίδρυση δομών που μπορούν να απασχολήσουν άτομα με λιγότερες ευκαιρίες και να τους διδάξουν δεξιότητες που θα επιφέρουν επαγγελματική αποκατάσταση.

Συντονισμός Εσπερίδας

Τομπόλογλου Γιάννης, Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Ανατ. Θεσσαλονίκης

Δίον - Όλυμπος

> 30 Σεπτεμβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Ο Δήμος Δίου-Ολύμπου ήταν ο έκτος σταθμός του 9ου Πανελληνίου Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας "Κωφοί και ακούντες εν δράσει". Πρόκειται για την πανελλαδική δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, που στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη μείωση των κοινωνικών διακρίσεων και την ενίσχυση της αλληλεγγύης, τόσο μεταξύ κωφών και ακουόντων, όσο και ευρύτερα προς τα ΑμΕΑ.

Η φετινή διοργάνωση είναι αφιερωμένη στον εορτασμό των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Παράλληλα, η πολυήμερη αυτή εκδήλωση δίνει τη δυνατότητα στις νέες και τους νέους να παρουσιάσουν τη δική τους οπτική για την Επανάσταση. Προηγήθηκαν αντίστοιχες εκδηλώσεις στα Χανιά, τη Χίο, τη Μαρώνια, τη Θάσο, και τη Θεσσαλονίκη, ενώ ακολουθούν η Πρέβεζα, το Ναύπλιο και η Αθήνα.

Θέματα που αφορούν στην επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις σπουδές τους, παρουσιάστηκαν, μεταξύ άλλων, κατά την διαδικτυακή συζήτηση, στο κλείσιμο της ημέρας, την οποία μπορείτε να παρακολουθήσετε στην Κοινότητα του Facebook του Πανελληνίου Φεστιβάλ στον σύνδεσμο <https://www.facebook.com/dhifest/videos/>.

Στη συζήτηση συμμετείχαν ο αναπληρωτής καθηγητής του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ιωάννης Κυρίσης, η απόφοιτη του τμήματος Νομικής ΑΠΘ Ειρήνη Δασκαλοπούλου, η διευθύντρια του ΓΕΛ Λιτοχώρου Ξανθίππη Καραβίδα, η εκπαιδευτικός Μαρία Παπαθανασίου, ο πρόεδρος της Εθελοντικής-Διασωστικής Ομάδας ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α. Γεώργιος Μακαβός και η υπεύθυνη περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθηνών Βαρβάρα Πετρίδου.

Οι διοργανωτές παρέιχαν την τεχνική-ψηφιακή υποστήριξη, που έγινε από την Ελένη Καβαζίδου, υπεύθυνη του "Πανελληνίου Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας 'Κωφοί και Ακούοντες εν δράσει'" και την υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μαρώνιας Δάφνη Κυνδελέρου.

Το Φεστιβάλ τελεί υπό την αιγίδα:

- του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών,
- του Υπουργείου Τουρισμού,
- του Υπουργείου Εσωτερικών (Μακεδονίας-Θράκης),
- της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,
- της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών

και διοργανώνεται με την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και τη βοήθεια εθελοντών από το πρόγραμμα «European Solidarity Corps» του INEΔΙΒΙΜ.

Συντονισμός Εσπερίδας

Κατσαμάκα Ουρανία, φιλόλογος, εντεταλμένη σύμβουλος Πολιτισμού, Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Απασχόλησης και Καινοτομίας του Δήμου Δίου-Ολύμπου

Πρέβεζα

> 01 Οκτωβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Το Σάββατο, 2 Οκτωβρίου 2021 και ώρα 18:00, στην αίθουσα Βιβλιοθήκης του 2ου Γυμνασίου Ναυπλίου, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας "Κωφοί και Ακούοντες εν Δράσει", υλοποιήθηκε η εκδήλωση συμμετοχής της πόλης του Ναυπλίου, μέσω της διαδικτυακής ψηφιακής πλατφόρμας 'Zoom'.

Στη συνάντηση πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ομιλίες:

Το Ιστορικό Μονοπάτι της Ελευθερίας και της Ελληνικής Επανάστασης στη Θράκη

Σκλαβενίτης Σπύρος, Διδάκτωρ Ιστορίας, Προϊστάμενος στα Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πρέβεζας

Επιμορφωτική Συνάντηση Νεολαίας Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες: πριν, κατά και μετά τις σπουδές. Τι προσφέρει η Κοινωνία;

Συμμετέχουν στελέχη Δ/θμιας Εκπ/σης, ΟΑΕΔ, Γραφεία Διασύνδεσης, ΜΚΟ που μίλησαν στις άλλες πόλεις. Ειδική προσκεκλημένη, Εικαστικός Καλλιτέχνης/ Εκπαιδευτικός σε Ειδικό Σχολείο της Δ/σης Εκπ/σης Ιωαννίνων

Συντονισμός Εσπερίδας

Λιόλιος Ιωάννης, Διευθυντής Γυμνασίου Κατσικά, Ιωάννινα

Ναύπλιο

> 02 Οκτωβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Το Σάββατο, 2 Οκτωβρίου 2021 και ώρα 18:00, στην αίθουσα Βιβλιοθήκης του 2ου Γυμνασίου Ναυπλίου, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας "Κωφοί και Ακούοντες εν Δράσει", υλοποιήθηκε η εκδήλωση συμμετοχής της πόλης του Ναυπλίου, μέσω της διαδικτυακής ψηφιακής πλατφόρμας 'Zoom'.

Στη συνάντηση συμμετείχαν: - Χελιώτης Κωνσταντίνος, πρόεδρος του Ναυπλιακού Ιδρύματος 'Ιωάννης Καποδίστριας' (εξ' αποστάσεως), - Κώστας Θεμελής, Πανελλήνιος Πρωταθλητής Τοξοβολίας ΑμεΑ, - Γεώργιος Μακαβός, μέλος της ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α. Παύλου Μελά - Κορδελιού / Ευόσμου - Θεσ/νικης (εξ' αποστάσεως),

Η έναρξη της εκδήλωσης έγινε από τον Συντονιστή, ο οποίος απηύθυνε τον χαιρετισμό του Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αργολίδας, προς τους φορείς και συνεργάτες του Φεστιβάλ. Στη συνέχεια ανέφερε τις δομές εκπαίδευσης και κατάρτισης που λειτουργούν στην Αργολίδα.

Ο πρόεδρος του Ιδρύματος 'Ιωάννης Καποδίστριας' αναφέρθηκε στα ιστορικά γεγονότα και μέρη του Ναυπλίου που σχετίζονται με την λέξη 'Ελευθερία' και την ιστορική πορεία του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδας.

Ο Πανελλήνιος Πρωταθλητής Τοξοβολίας, αναφέρθηκε στο σύστημα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση των ατόμων ΑμεΑ και το Θεσμικό Πλαίσιο. Ανέφερε επίσης:

- θέματα Επαγγελματικού προσανατολισμού, συνάφειας των σπουδών και εργασίας.
- θέματα προσβασιμότητας σε κτίρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπτώσεις πανδημίας. Δυνατότητα εξ αποστάσεως παρακολούθησης των μαθημάτων και πιθανά προβλήματα (ισοτιμία αυτονομία)
- ευκαιρίες πρακτικής εξάσκησης, θέματα πρόσβασης σε κτίρια, σε ειδικές συνθήκες εργασίας για τα ΑμεΑ και τα κίνητρα πρόσληψης ατόμων ΑμεΑ από εργοδότες.

Το μέλος της ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α. αναφέρθηκε στις δράσεις του συλλόγου και ιδιαίτερα για την εκπαίδευση ατόμων ΑμεΑ ως διασωστών. Τέλος εκφράστηκε το μήνυμα: 'οι εκπαιδευτικοί πέρα από την διαδικασία της μάθησης μέσα από τα βιβλία, χρειάζεται να διδάξουν το σεβασμό στα παιδιά, την ενσυναίσθηση, λειτουργώντας συμπεριληπτικά στις μορφές διαφορετικότητας που παρουσιάζονται'.

Συντονισμός Εσπερίδας

Γιατράκος Ιωάννης, Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αργολίδας

Αθήνα

> 03 Οκτωβρίου 2021

ΕΣΠΕΡΙΔΑ

Στρογγυλή Τράπεζα Εργαζομένων Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΣΥΝΟΨΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Το 9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας «Κωφοί και ακούντες ενδράσει», έριξε την αυλαία του στην πόλη των Αθηνών, την Κυριακή 3 Οκτωβρίου 2021. Στην διαδικτυακή μας συνάντηση, η Ομοσπονδία κωφών Ελλάδας, μας παρείχε δωρεάν την υπηρεσία της μετάφρασης στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα. Την εκδήλωση χαιρέτισαν ο Δήμαρχος της Αθήνας, κος Κώστας Μπακογιάννης, ο Περιφερειακός Δντής Α΄/θμιας & Β΄/θμιας Εκπ/σης Αττικής, κος Γεώργιος Κόσσυβας και ο κος Λιόβας Δημήτρης, Αντιπρόεδρος της ΕΕΠΕΚ – Επιστημονική Ένωση Προώθησης της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας. Η εκδήλωση ήταν χωρισμένη σε δυο μέρη. Στο 1ο Μέρος της εκδήλωσης, ομιλητές ήταν ο κος Κωστής Κοντογιάννης, Μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Επιτροπής "Ελλάδα 2021" ο οποίος μας μίλησε για το έργο της Επιτροπής «Ελλάδα 2021» και ο κος Δήμος Αθανάσιος, Πρόεδρος Πτυχιούχων Μηχανικών Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας που μας παρουσίασε την εφαρμογή «Γεωεντοπίζοντας το 1821 στην περιοχή σου», όπου στην δημιουργία των χαρτών μπορούν να συμμετάσχουν σχολεία, δίνοντας στοιχεία για τις οδούς και τις πλατείες που έχουν αφιερωθεί σε ήρωες του 1821 και γενικά στην έννοια της ελευθερίας.

Στο 2ο μέρος της εκδήλωσης, το θέμα ήταν η επαγγελματική αποκατάσταση των μαθητών/τριών με αναπηρίες, ξεκινώντας από τη φοίτησή τους στο σχολείο. Η κα Ζούζουλα Όλγα, Ψυχολόγος & Σύμβουλος Σταδιοδρομίας, μας μίλησε για τις Εκπαιδευτικές & Επαγγελματικές επιλογές και τον ρόλο της αυτοεκτίμησης, ο κος Λουκίας Θεόδωρος, Ψυχολόγος, Δντής Δ.ΙΕΚ Ειδικής Αγωγής Αγίας Παρασκευής, μας παρουσίασε τις ειδικότητες του ΙΕΚ και η κα Μαστροκούκου Σοφία, Υπεύθυνη Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγράμματος ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ του Πανεπιστημίου Πειραιώς, μας μίλησε για την προσβασιμότητα στο Πα.Πει.

Ακολούθησε η εισήγηση του κου Μακαβού Γεωργίου, Προέδρου της ΠΡΟ.Τ.Ε.Κ.Τ.Α. (εθελοντές διασώστες) Παύλου Μελά & Κορδελιού-Ευόσμου Θεσσαλονίκης, για το πρόγραμμα «Προστατεύω τον Εαυτό μου και τους άλλους». Η Εσπερίδα έκλεισε με μια συζήτηση με μαθητές και εκπαιδευτικούς από το ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ Αγίας Παρασκευής και για κωφούς και βαρήκοους μαθητές και από το Ειδικό Γυμνάσιο και Λύκειο κωφών και βαρηκόων Αγίας Παρασκευής. Στη συζήτηση, την οποία συντόνισε η κα Πιστολά Ελένη εκπαιδευτικός του ΕΝΕΕΓΥΛ Αθήνας αφού μας μίλησε για τον Σ.Ε.Π. (Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός) στο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ., συμμετείχε και η κα Μωραϊτίνη Πατριαρχέα Βασιλείου, μητέρα κωφού μαθητή, με το παράδειγμα της δικής της συνεισφοράς στην επαγγελματική αποκατάσταση του γιου της. Στην συζήτηση αυτή επιχειρήσαμε να αναδείξουμε θέματα που προκύπτουν σχετικά με την εκπαίδευση και την επαγγελματική αποκατάσταση των νέων μας με αναπηρία, καθώς και να διερευνήσουμε την πιθανότητα εξεύρεσης λύσεων σχετικών με τα προβλήματα που υπάρχουν. Οι μαθητές που πήραν μέρος ήταν: Αντωνοπούλου Άννα, απόφοιτη του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. Αγίας Παρασκευής και για κωφούς και βαρήκοους μαθητές, πρωταθλήτρια στο badminton στα special OLYMPICS και φοιτήτρια στο Τμήμα Ηχοληψίας ΙΕΚ ΑΚΜΗ Θεσσαλονίκης, ο Καμπούρης Ραφαήλ, μαθητής του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. Αγίας Παρασκευής και για κωφούς και βαρήκοους μαθητές, Πρόεδρος του 15μελούς Συμβουλίου, η Μιστολόγλου Αικατερίνη & ο Μιστιλόγλου Βαγγέλης, απόφοιτοι του Ειδικού Λυκείου κωφών και βαρηκόων Αγίας Παρασκευής, νυν φοιτητές του Γεωπονικού και του Παντείου Πανεπιστημίου αντίστοιχα. Από την συζήτηση, αναδείχθηκε η σημασία του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού που εξακολουθεί να υπάρχει στο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. και μάλιστα σε ικανοποιητικό αριθμό ωρών σε μαθήματα ειδικότητας, ενώ από την άλλη στα Ειδικά Γυμνάσια και Λύκεια που έχει σταματήσει το μάθημα αυτό, είναι φανερό η έλλειψή του. Αναδείχθηκε η ανάγκη απασχόλησης μεταφραστή/στριας στην Ε.Ν.Γ. στον ΟΑΕΔ στο αντίστοιχο τμήμα (Επαγγελματική Κατάρτιση για ΑμΕΑ Αθηνών), ενώ αντιμετωπίστηκε με πολλή ικανοποίηση το Πρόγραμμα ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ του Πανεπιστημίου Πειραιώς, το οποίο ζητήθηκε να επεκταθεί και σε άλλα Πανεπιστήμια. Επιπλέον, φάνηκε η σημασία της γονεϊκής υποστήριξης για την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών με αναπηρία και υποστηρίχθηκε ότι χρειάζεται συνεχής ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη των οικογενειών τους από τους Θεσμούς.

Συντονισμός Εσπερίδας

Βαρβάρα Πετρίδου Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας

Το φεστιβάλ μας λόγω του θεματικού αφιερώματος στην επετειακή χρονιά του 1821-2021 με: (1) ειδική εκπόνηση μελέτης από τον Στέργιο Ζυγούρα για το ιστορικό κάθε πόλης και (2) χαρτογράφηση πολιτιστικών μονοπατιών με θέμα την Ελευθερία (με σχεδιασμό χαρτών από τον:) και εφελκτήριο την Επαναστατική Ελλάδα του 1821 για Ελευθερία συμπεριλήφθηκε στο ημερολόγιο δράσεων εορτασμού για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση!

DHIAfest2021 || DHIA symp 2021

9ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συμπόσιο: "Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Ποιότητα Ζωής Κωφού και Ανήκοου Πληθυσμού"

κορία Ελένη Καβαζίδου

9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας Κωφοί και ακούντες εν δράσει

Αξιότιμη κορία Καβαζίδου,

Η Επιτροπή «Ελλάδα 2021» έχει την τιμή να σας προσκαλέσει στο

Forum «Η Ελλάδα το 2040»

το οποίο οργανώνεται διαδικτυακά

στις 18, 19 και 20 Οκτωβρίου 2021 και ώρες 15:00-18:00

Για πρώτη φορά, οι Θεσμικοί Φορείς της χώρας
εκπρόσωποι παραγωγικών κλάδων και κοινωνικών εταίρων,
Θεματικές Ομάδες Εργασίας με εστιασμένο ενδιαφέρον
σε κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά θέματα,
και Διεθνείς Προσωπικότητες εγνωσμένου κύρους σε συγκεκριμένους τομείς,
συναντώνται μαζί για να παρουσιάσουν το όραμά τους για
την πορεία, τις προοπτικές και τις δυνατότητες της Ελλάδας.

Πρόγραμμα Παρουσιάσεων ΕΛΩ.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ

ΔΕΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ

Παρακαλούμε απαντήστε επιλέγοντας ένα από τα παραπάνω πεδία.

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ - Επιτροπή Ελλάδα 2021
Αρ. Πρωτοκόλλου: 011650 - 2021.09.13 16:15:00
Ημερομηνία Υπογραφής: 2021.09.13 16:15:17 EEST

Αθήνα, 13/09/2021

ΧΟΡΗΓΟΙ

ALPHA BANK

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

BERNITSAS

ΔΩΡΗΤΕΣ

ΙΣΤΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΡΕΛΑ

Αξιότιμη κυρία Καβαζίδου,

Θέμα: Αιγίδα της Επιτροπής «Ελλάδα 2021»

Σε συνέχεια της από 10/9/2021 υπογραφής της συμφωνίας μας για την ένταξη της με αριθμό πρωτοκόλλου GR-07221 Δράσης σας στο εθνικό πρόγραμμα εορτασμού των 200 ετών μετά την Επανάσταση του 1821, σας προωθούμε συνημμένα στην παρούσα:

- Απεικόνιση του Σήματος Αιγίδας της Επιτροπής σε ψηφιακή μορφή.
- Κείμενο Οδηγό για τον τρόπο χρήσης του Σήματος Αιγίδας.

Επισημαίνουμε ότι ο Οδηγός συμπεριλαμβάνει οδηγίες για τη θέση και το μέγεθος του Σήματος Αιγίδας της Επιτροπής σε σχέση με το λογότυπο του φορέα υλοποίησης και καλύπτει όλες τις περιπτώσεις εφαρμογών – π.χ. περίπτωση εφαρμογής όπου η δράση έχει ίδιους χορηγούς, περίπτωση όπου ο φορέας υλοποίησης είναι Πρεσβεία ή Προξενείο, περίπτωση όπου ο φορέας υλοποίησης δεν διαθέτει δικό του λογότυπο. Εσείς καλείσθε να ακολουθήσετε τις οδηγίες που αφορούν στη δική σας περίπτωση.

Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με το σημείο 3 της μεταξύ μας συμφωνίας, για κάθε εφαρμογή της Αιγίδας πρέπει να ζητάτε και να λαμβάνετε την έγγραφη έγκριση της Επιτροπής. Παρακαλούμε όπως τα αιτήματα εγκρίσεων στέλνονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση secretariat@greece2021.gr, υπ' όψη κας Ζωής Παπαντώνη, Υπεύθυνη Χορηγικού Προγράμματος & Χρήσης Σήματος. Κάθε εφαρμογή που κατατίθεται προς έγκριση θα πρέπει να αναγράφει τον αριθμό πρωτοκόλλου της Δράσης την οποία αφορά, όπως αυτός αναφέρεται στη

ΧΡΗΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ**ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ****ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ**ΧΡΗΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ200 ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΑΔΑ—2021

συμφωνία μας και στην πρώτη παράγραφο της παρούσας επιστολής.

Είμαστε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση. Σας ευχαριστούμε θερμά και ευχόμαστε καλή επιτυχία στην υλοποίηση της Δράσης σας.

Με εκτίμηση,

Μάρτων Σίμιτσεκ
Εκτελεστικός Γενικός Συντονιστής
Επιτροπής «Ελλάδα 2021»

ΧΟΡΗΓΟΙ**ALPHA BANK****ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ****ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ****ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ****BERNITSAS****ΔΩΡΗΤΕΣ**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**Συνημμένα:**

1. Οδηγός Χρήσης Σήματος Αιγίδας Επιτροπής «Ελλάδα 2021»
2. Σήμα Αιγίδας Επιτροπής σε ψηφιακή μορφή (ai)
3. Σήμα Αιγίδας Επιτροπής σε ψηφιακή μορφή (pdf)

DHIAfest2021 || DHIA symp 2021

9ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συμπόσιο: "Ο Ρόλος της Δια Βίου Μάθησης και της Διάδοσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Ποιότητα Ζωής Κωφού και Ανήκοου Πληθυσμού"

Προσωπική Πρόσκληση // Forum «Η Ελλάδα το 2040»

Θέμα: Προσωπική Πρόσκληση // Forum «Η Ελλάδα το 2040»

Από: Επιτροπή «Ελλάδα 2021» <forum@greece2021.gr>

Ημερομηνία: 14/10/2021, 08:53

Προς: dhia@esai.gr

Επιτροπή «Ελλάδα 2021»

Προσωπική πρόσκληση
προς κυρία Ελένη Καβαζίδου

9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας Κωφοί
και ακούοντες εν δράσει

Forum «Η Ελλάδα το 2040»

1 από 1

21/04/2025, 15:48

ΧΑΝΙΑ
1821 - 2021
ΕΠΙΤΡΟΠΗ Π.Ε. ΧΑΝΙΩΝ

ΧΡΗΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΕΣΥΣΤΗΜΑΧΡΗΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ALPHA BANK**ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

BERNITSAS

ΔΩΡΗΤΕΣ

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΡΔΙΑΚΟ

200 ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΑΔΑ—2021*Προς:**Κα Ελένη Καβαζίδου**9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας**ΚΩΦΟΙ ΚΑΙ ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ**Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 2021**Αγαπητή κυρία Καβαζίδου, Αγαπητή Ελένη**Εκ μέρους της Επιτροπής «Ελλάδα 2021», ευχαριστώ το 9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας «ΚΩΦΟΙ ΚΑΙ ΑΚΟΥΟΝΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ» για την ανταπόκριση στο κάλεσμά μας, να γιορτάσουμε μαζί τα 200 χρόνια μετά την Επανάσταση.**Να συνδιαμορφώσουμε το πρόγραμμα των εκδηλώσεων της μεγάλης Ελληνικής Γιορτής, που έχει απλωθεί από τη μια άκρη της Ελλάδας ως την άλλη, και μας ενώνει σε ένα κοινό σκοπό. Να τιμήσουμε το παρελθόν, να δημιουργήσουμε το παρόν και να οραματιστούμε το μέλλον.**Θερμά συγχαρητήρια, σε εσένα, και σε όλους όσοι συνέβαλαν στην επιτυχία του Φεστιβάλ, με την ευχή το 2021 να ξημερώσει μια καλύτερη μέρα για την Πατρίδα μας.**Καλή δύναμη και καλή συνέχεια στο έργο σας.**Με εκτίμηση, θαυμασμό & φιλία,
Γιάννα Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη
Πρόεδρος Επιτροπής «Ελλάδα 2021»*

Επιστολή Προέδρου

Θέμα: Επιστολή Προέδρου
Από: Επιτροπή «Ελλάδα 2021» <president@greece2021.gr>
Ημερομηνία: 24/12/2021, 15:18
Προς: dhia@esai.gr

Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 2021

Αξιότιμη κυρία Καβαζίδου

Πλησιάζοντας προς το τέλος της επετειακής χρονιάς, μοιραζόμαστε μαζί σας το ντοκιμαντέρ απολογισμού του έργου της Επιτροπής «Ελλάδα 2021», με τίτλο «Βλέμμα μπροστά».

Γιατί οι πράξεις μιλούν δυνατότερα από τα λόγια, βάζοντας τη σφραγίδα της συλλογικής προσπάθειας και της συνεργασίας σε αυτή τη μεγάλη γιορτή του ελληνισμού.

Δέκα λεπτά που συμπυκνώνουν την εντυπωσιακή συμμετοχή της κοινωνίας σε κάθε γωνιά της Ελλάδας και στο εξωτερικό, με εκατοντάδες δράσεις και εκδηλώσεις, με καινοτόμες ιδέες, όραμα, σχεδιασμό, ψυχή.

Αλλά είναι αδύνατον να αποτυπώσουν τον ενθουσιασμό και την προσδοκία του κόσμου, αυτή η συλλογική προσπάθεια να συνεχίσει να δίνει τους καρπούς της στο μέλλον.

Ευχαριστούμε για την ουσιαστική συμβολή σας στον εμπλουτισμό του προγράμματος που συντόνισε η Επιτροπή, με το οποίο τιμήσαμε την δισεκατονταετηρίδα της Ελλάδας.

Μαζί τα καταφέραμε σε συνθήκες δύσκολες και απρόβλεπτες, μαζί μοιραζόμαστε αυτή την επιτυχία, ανοίγοντας ένα παράθυρο στο αύριο.

Καλή επιτυχία στο έργο σας
Καλές Γιορτές και Χρόνια Πολλά!

Με εκτίμηση & φιλία,

Γιάννα Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη
Πρόεδρος Επιτροπής «Ελλάδα 2021»

Πολιτιστικοί Χάρτες για την Ελευθερία

Πανελλήνιος Σύλλογος Πτυχιούχων Μηχανικών Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας

Επιμέλεια-Σχεδιασμός Χαρτών

Αθανάσιος Δήμου

M.Sc., M.Sc.(Eng) Μηχανικός Τοπογράφος Και Γεωπληροφορικής με εξειδίκευση στη Γεωπληροφορική και στα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, στο σχεδιασμό CAD, στα γεωχωρικά δεδομένα κα.

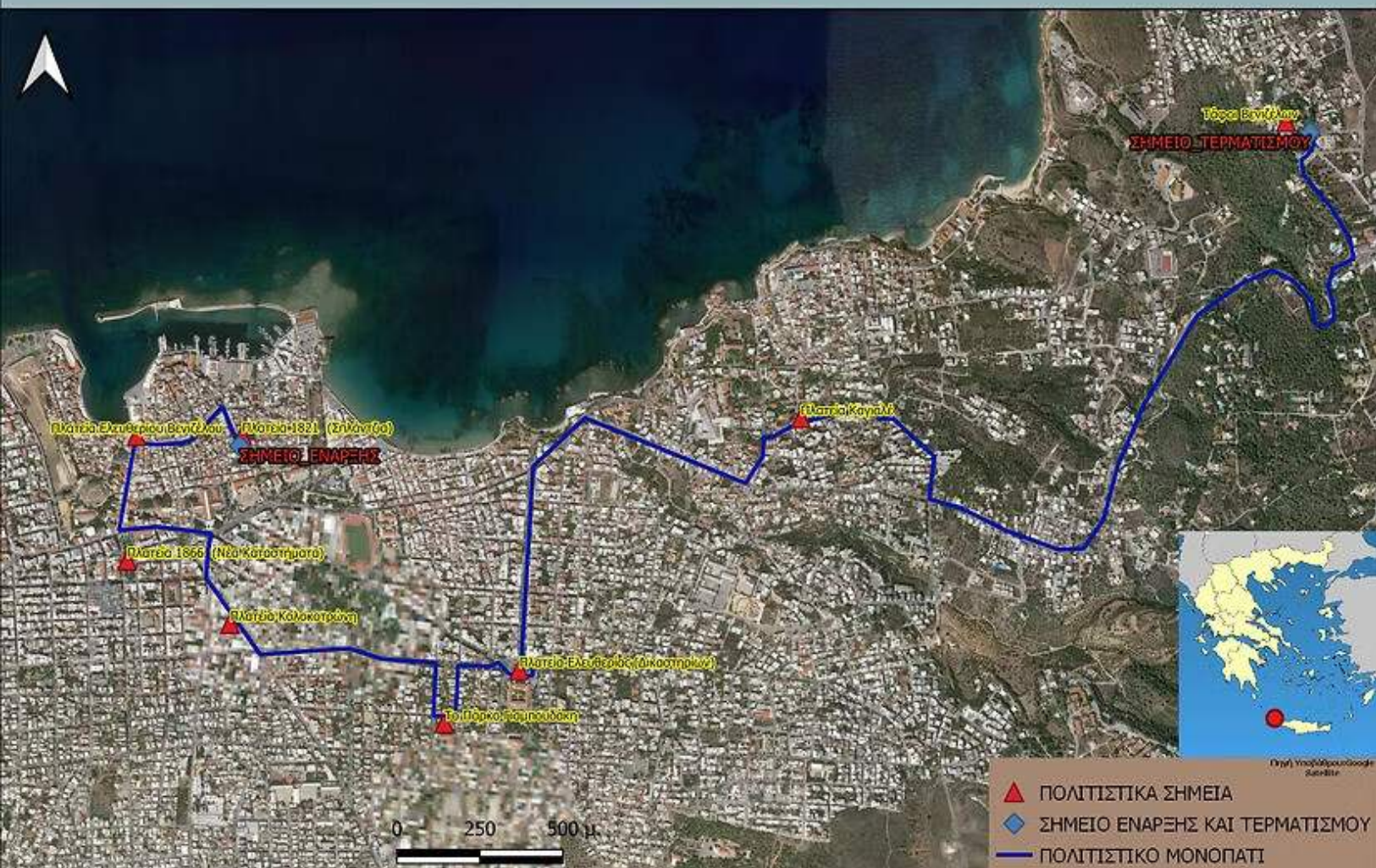
dimouatha@gmail.com

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Κυδωνία"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στα Χανιά

XANIA

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΧΑΝΙΩΝ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη Κέως"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στη Χίο

ΧΙΟΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΧΙΟΥ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Μαρώνια"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στη Μαρώνια

ΜΑΡΩΝΕΙΑ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη της Θάσου"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στη Θάσο

ΘΑΣΟΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΝΗΣΟΥ ΘΑΣΟΥ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη Θεσσαλονίκης"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στη Θεσσαλονίκη

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΚΕΝΤΡΟ)

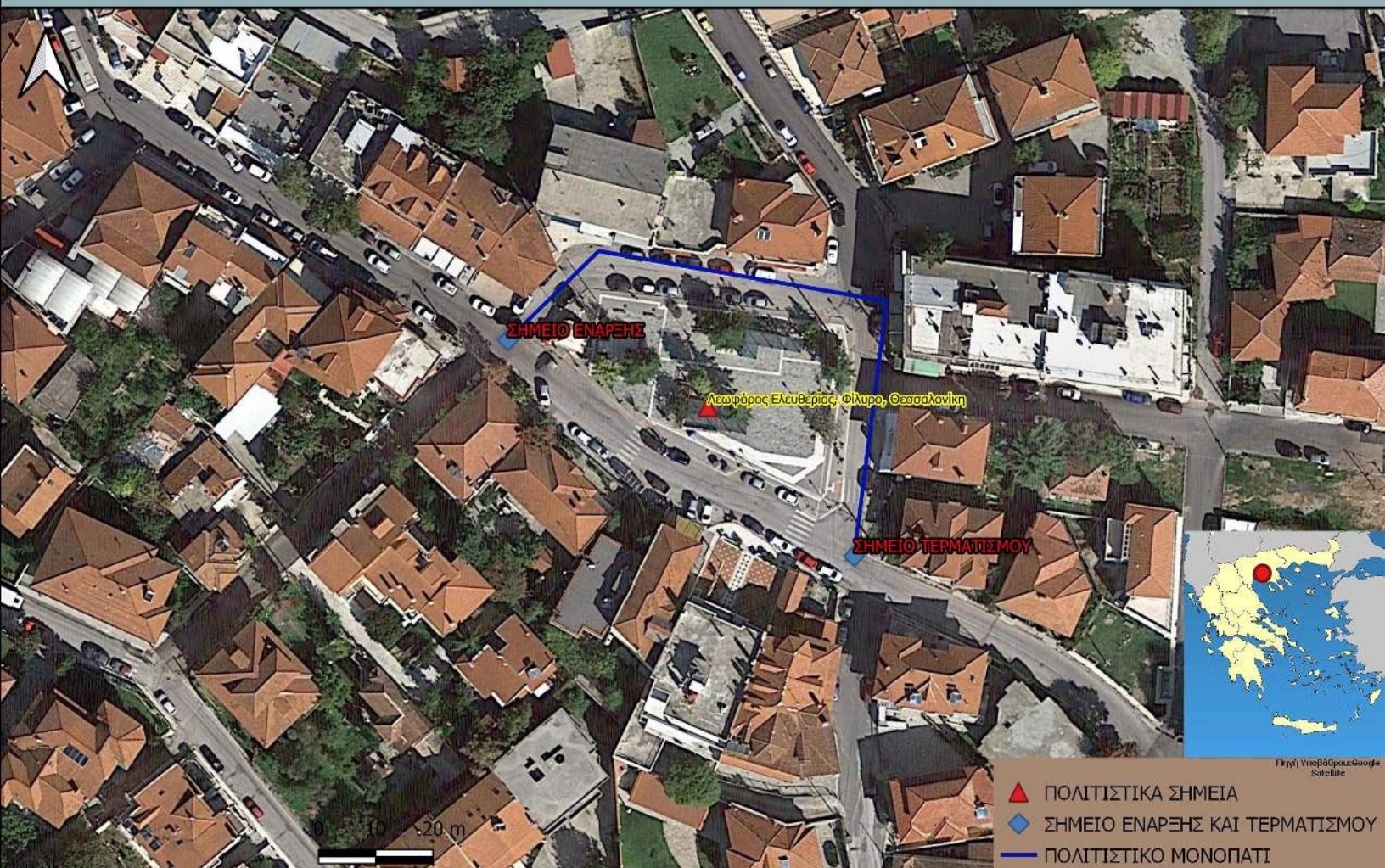

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ
ΠΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Β.ΔΥΤΙΚΑ)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΦΙΛΥΡΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Ολυμπία"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στον Όλυμπο

ΔΙΟΝ - ΟΛΥΜΠΟΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Νικόπολις"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στην Πρέβεζα

ΠΡΕΒΕΖΑ

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Πόλη Ναπλίων"

Η Ιστοριογραφική της Ελευθερίας στο Ναύπλιο

ΝΑΥΠΛΙΟ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

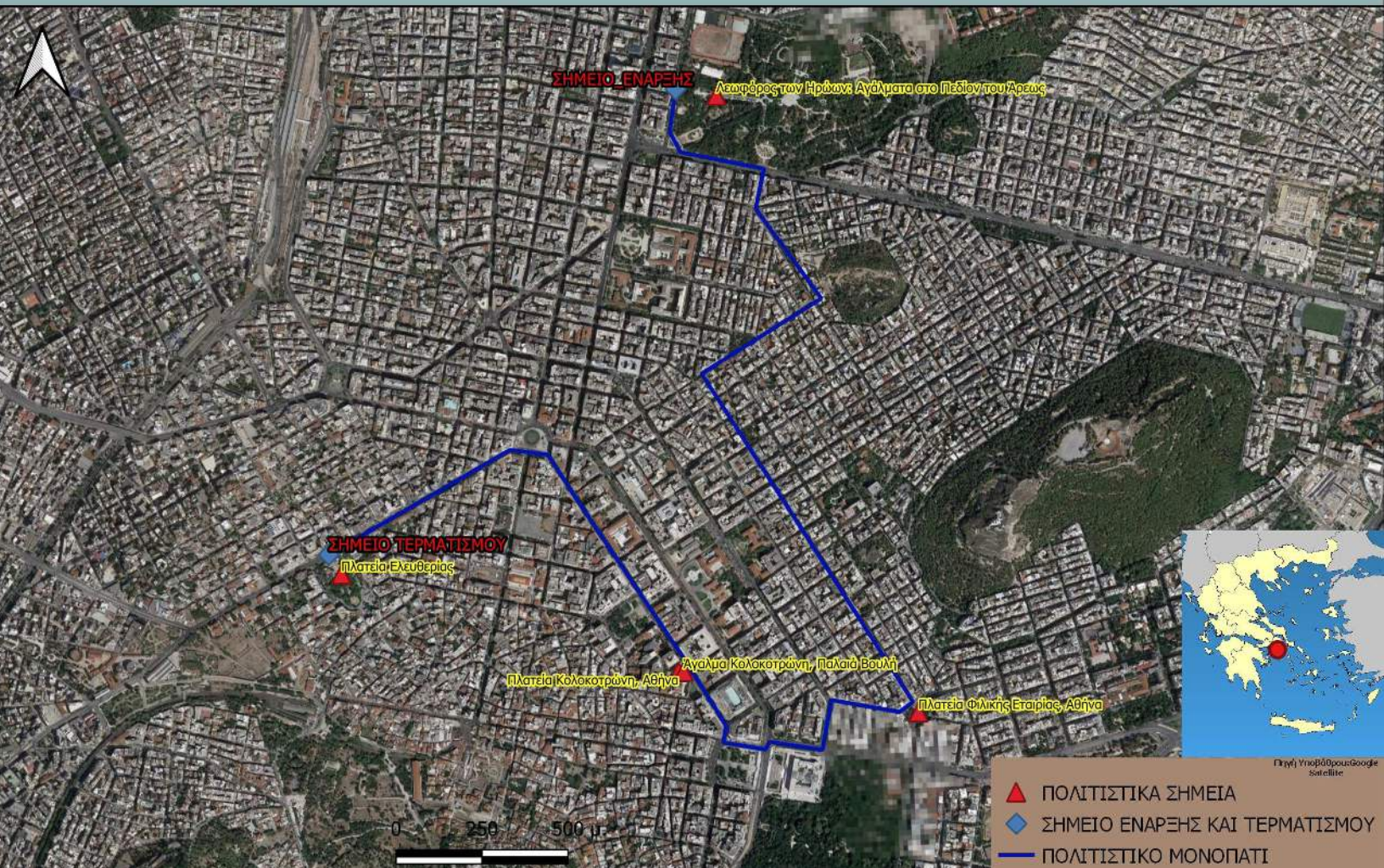

Διασχίζοντας το Πολιτιστικό Μονοπάτι "Αρχαία Αθήνα"

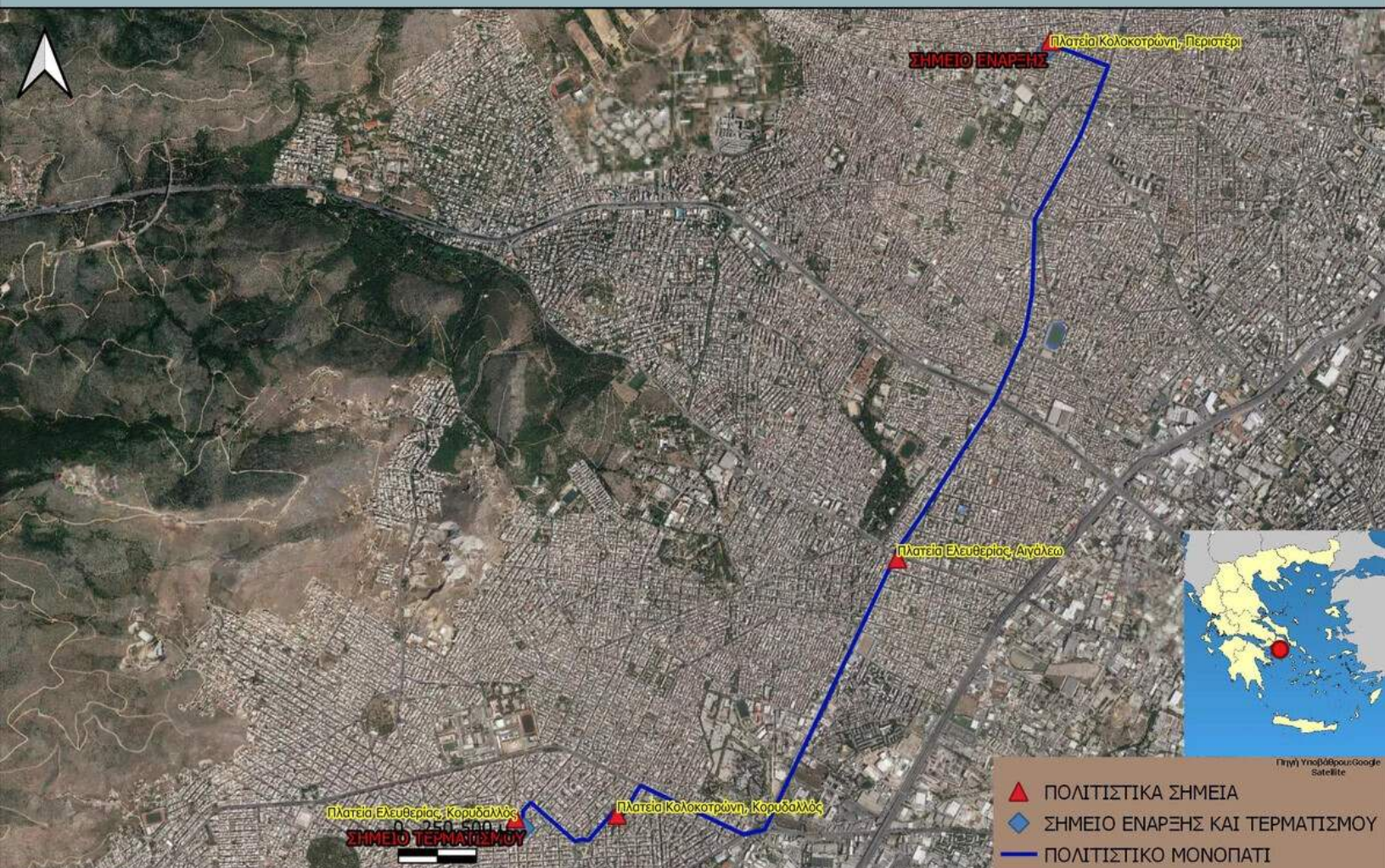
Η Ιστοριογραφμή της Ελευθερίας στην Αθήνα

ΑΘΗΝΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΟΜΕΑΣ)

ΑΘΗΝΑ

**ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ
ΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (ΔΥΤΙΚΑ)**

ΑΘΗΝΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (ΝΟΤΙΑ)

ΑΘΗΝΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (ΒΟΡΕΙΑ)

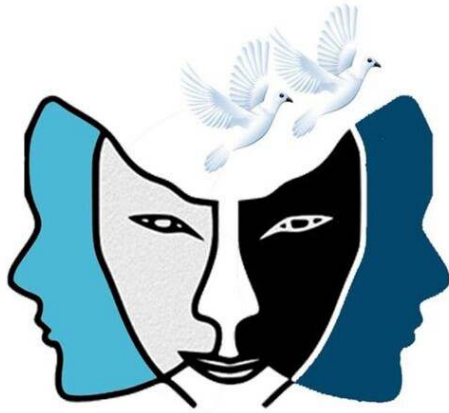

Διαφημιστικά Σποτ

Πατώντας εδώ δύνασθε να κατεβάσετε το αρχείο του βίντεο σποτ του φεστιβάλ σε μορφή mp3

Πατώντας εδώ δύνασθε να κατεβάσετε το αρχείο του βίντεο σποτ του φεστιβάλ σε μορφή mpg

Έντυπα

YOUTH COUNCIL ALLIANCES

Μέμνησο νέος ων, ως γέρων έση ποτέ

<https://www.facebook.com/dhiafest>

Βέτος, θα γίνει ειδικό αφιέρωμα στη Νεοδαία μας.

Προτρέπουμε κάθε νέο και νέα να συμμετέχουν στις δράσεις μας και να πρωταγωνιστήσουν στα κατά τόπο συμβούδια των εννέα πόδεων του φεστιβάλ από τις 24 Σεπτέμβρη έως και τις 3 Οκτώβρη για να εκφράσουν τις απόψεις τους, να μάθουν περισσότερα για το πώς σκέφτονται οι συνομήλικοί τους με διαφορετικά αφετηριακά «προσόντα και διευκολύνσεις» να εισηγηθούν στους τοπικούς φορείς τις προτάσεις τους και παράλληλα να αναλάβουν και αυτοί το δικό τους μερίδιο ευθύνης για την εξασφάλιση της Ισότητας, της Δημοκρατίας και της Ελευθερίας.

Εραστήριο του διαδόγου που θα αποτελέσει η Επανάστατική Κίνηση των Ελλήνων ενάντια του Τουρκικού Ζυγού με αφετηριακό χρονικό ορόσημο το έτος 1821.

Ευγονιστές του Διαδόγου Νέων θα είναι εξειδικευμένοι Διαμεσολαβητές. Οι δράσεις θα γίνουν διαδικτυακά και θα είναι ανοικτής πρόσβασης.

ΧΙΟΣ

Το Αγιονήσι του Αιγαίου

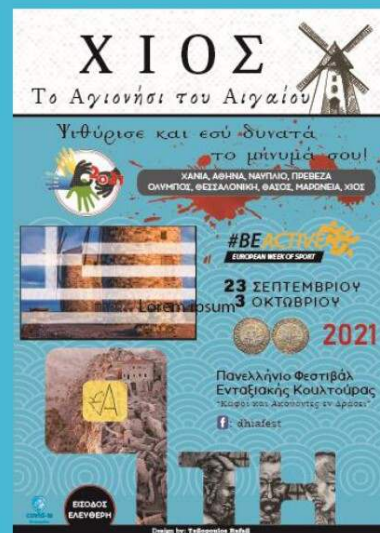

Ειδικά Ευχαριστήρια

Παιδαγωγική Ομάδα
Εκπαιδευτικών Οδηγών 2019-2020
Εκλεκτά Μέλη του ΙΔΜΕ (2019)
Εκλεκτά Μέλη της ΕΕΠΕΚ (2020)

Την Πρόεδρο της Παιδαγωγικής Ομάδας του Φεστιβάλ
κα ΜΠΑΣΙΑ ΑΜΑΛΙΑ

Εθελοντές Εκπροσώπους ανά Πόλη
Αρετή Μαρματάκη ΧΑΝΙΑ
Βαρβάρα Πετρίδου ΑΘΗΝΑ
Γιάννης Γιατράκος ΝΑΥΠΛΙΟ
Γιάννης Λιόλιος ΠΡΕΒΕΖΑ
Μυράντα Παλπά ΟΛΥΜΠΟΣ
Γιάννης Τομπούλογου ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Πατήρ Παντελεήμων ΘΑΣΟΣ
Δάφνη Κυνδελέρου ΜΑΡΩΝΕΙΑ
Λάουρα Λουιζίδου ΧΙΟΣ

23.09 - 03.10 2021

9ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας
Η Νεολαία μας, παρουσιάζει τη δική της οπτική για τη σύγχρονη
Επανάσταση του '21
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΧΙΟΣ

Το Αγιονήσι του Αιγαίου

23 Σεπτεμβρίου ΧΑΝΙΑ

8:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest – Ανάρτηση στην κοινότητα Αφιερώματος και δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Επανάσταση του 1821.

9:00 | Ιερός Ναός στο Φρούριο Ιντζεδίν – Ευχέλαιο

9:30 | Έναρξη Φεστιβάλ – Μπασιά Αμαλία, Σωματείο ΑμΕΑ Χανίων.

Το Ιτζεδίν στον Χρόνο – Καλαιτζάκη Ειρήνη, Εκπαιδευτικός Δ/θμιας Εκπ/σης

18:00 | Πνευματικό Κέντρο Χανίων – Χαιρετισμοί

Δήμος Χανίων

Αντιπεριφέρεια Χανίων, Περιφέρεια Κρήτης

Σωματείο ΑμΕΑ Χανίων

Συνέντευξη από τη Σημαντηράκη Ζαχαρένια, Ειδικός Συνεργάτης των Γενικών Αρχείων Κράτους, Τοπόσημα Ελευθερίας κατά την Τουρκοκρατία στην Πόλη των Χανίων.

Ζωντανή Ανταπόκριση από την Κοινότητα Facebook 20:00 | Live Streaming

Κοινότητα Facebook www.facebook.com/dhiafest

20:00 | Live Streaming Κοινότητα Facebook

Επιμορφωτική Συνάντηση για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες.

Ομιλητές:

Καλφάκη Μαρία, Εκπαιδευτικός Ειδικευμένη στη Συμβουλευτική και τον

Επαγγελματικό Προσανατολισμό

Μαστροκούκου Σοφία, Γραφείο Διασύνδεσης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κότιος Άγγελος, Πρύτανης Πανεπιστημίου Πειραιώς, Πρόγραμμα

Προσβασιμότητα, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Αναπλ. Καθηγητής Παρτσινέβελος Παναγιώτης, Καινοτόμες Εφαρμογές για ΑμΕΑ,

Πολυτεχνείο Κρήτης

Εκπρόσωπος ΟΑΕΔ Κρήτης

24 Σεπτεμβρίου ΧΙΟΣ

08:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

- Ξενάγηση στο Λιμάνι

24 Σεπτεμβρίου ΧΙΟΣ

Ξενανήσεις

- Πλατεία Βουνακίου
- Κάμπος Χίου
- Πυργί Χίου
- Κάστρο Χίου
- Νέα Μονή Χίου
- Δημοτικός Κήπος
- Το κάστρο της Χίου

Συνεντεύξεις

Βιβλιοθήκη Κοραή

Μουσείο Μαστίχας

Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου

Επιμελητήριο Χίου

Τομέας Τουρισμού Δήμου Χίου

Συνέντευξη για την Ιστορία της Χίου

- Συνέντευξη από σημαίνον πρόσωπο της πόλης για την Ελληνική Επανάσταση

Κοινότητα Facebook DHIAfest

18:00 Πολιτιστικό Μονοπάτι στην Πόλη της Χίου με θέμα την Ελευθερία και την Ελληνική Επανάσταση | Facebook www.facebook.com/dhiafest

ΧΙΟΣ

Το Αγιονήσι του Αιγαίου

26 Σεπτεμβρίου

Πανελλήνιο Συμπόσιο Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΩΦΟΥ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΟΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου Χίου

09:00 | Καλωσόρισμα – Χαίρετισμοί

09:15 | Δράσεις Τοπικών Παραγόντων συναφείς με την κοινωνική ενσωμάτωση πληθυσμιακών μειονοτήτων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους.

10:00 | Χαρτογράφηση ιστορικών γεγονότων του 1821 από τους πολίτες Εκπρόσωπος Πανελληνίου Συλλόγου Πτυχιούχων Μηχανικών Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας

10:15 | Εκπαιδευτικός οδηγός 2019 για Άτομα με Διαταραχές Ακοής και Επικοινωνίας ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ
Εκπρόσωπος Ινστιτούτου Διατροφικών Μελετών και Ερευνών

10:30 | Διάλειμμα

10:45 | Εκπαιδευτικός οδηγός 2020 για Άτομα με Διαταραχές Ακοής και Επικοινωνίας ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ & ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ στους Εθνικούς Δρυμούς και Γεωπάρκα της Ελλάδος - Εκπαιδευτικός οδηγός 2020 ΕΕΠΕΚ –

Παρουσίαση από τους υπεύθυνους ομάδων εργασίας: Αντωνοπούλου Σοφία, Ζέρβα Αικατερίνη, Ιορδανίδου Μάρθα, Καρολίδου Σωτηρία, Κυνδελέρου Δάφνη, Μαρματάκη Αρετή, Στούμπου Ειρήνη, Δήμου Αθανάσιος και συνεργάτες (Ηλιοπούλου Μάρθα, Κολιούσκα Χριστιάνα, Μάγκου Αναστασία, Μουδατσάκη Ελένη, Παπαδοπούλου Μαρία, Πετρίδου Χαριτίτη, Φιλιππάκη Αμαλία, ΧαναγιάνΚάρεν).

11:30 | Παρουσίαση Πλάνου Εκπαιδευτικού Οδηγού 2021 Πολιτιστικά Μονοπάτια με Τοπωνύμια και Οδόσημα με θέμα την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Καβαζίδου Ελένη, Διευθύντρια 4ου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Ανατολικής Θεσ/νίκης, Δήμου Αθανάσιος, Πρόεδρος

11:45 | Αυτογνωσία και Επαγγελματικός Προσανατολισμός

Τσαπουρνάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Επαγγελματικού Προσανατολισμού , Β' ΚΕΣΥ Δ/θμιας Εκπ/σης Ανατολικής Θεσσαλονίκης

12:00 | Διάλογος Νεολαίας με Φορείς Κοινωνικής Πολιτικής και Ευθύνης – Παρουσίαση πορισμάτων και διάλογος με τις τοπικές αρχές και φορείς διαμόρφωσης κοινωνικής πολιτικής

27 Σεπτεμβρίου ΜΑΡΩΝΕΙΑ

08:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

18:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

- Συνέντευξη από σημαίνον πρόσωπο της πόλης για την Ελληνική Επανάσταση
- Πολιτιστικό Μονοπάτι στην Πόλη της Χίου με θέμα την Ελευθερία και την Ελληνική Επανάσταση | Facebook www.facebook.com/dhIAfest

20:00 | Διαδικτυακή Συνάντηση – ΕΔΡΑ: ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΝ ΘΑΣΟΥ
Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΧΙΟΣ

Το Αγιονήσι του Αιγαίου

28 Σεπτεμβρίου ΘΑΣΟΣ**08:00** | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

18:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

- Συνέντευξη από σημαίνον πρόσωπο της πόλης για την Ελληνική Επανάσταση
- Πολιτιστικό Μονοπάτι στην Πόλη της Χίου με θέμα την Ελευθερία και την Ελληνική Επανάσταση | Facebook www.facebook.com/dhIAfest

20:00 | Διαδικτυακή Συνάντηση – ΕΔΡΑ: ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΝ ΘΑΣΟΥ

Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

29 Σεπτεμβρίου ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**08:00** | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

18:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

- Συνέντευξη από σημαίνον πρόσωπο της πόλης για την Ελληνική Επανάσταση
- Πολιτιστικό Μονοπάτι στην Πόλη της Χίου με θέμα την Ελευθερία και την Ελληνική Επανάσταση | Facebook www.facebook.com/dhIAfest

20:00 | Διαδικτυακή Συνάντηση – ΕΔΡΑ: ΤΕΛΛΟΓΛΕΙΟΝ ΙΔΡΥΜΑ;

Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

30 Σεπτεμβρίου ΟΛΥΜΠΟΣ**08:00** | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

18:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

- Συνέντευξη από σημαίνον πρόσωπο της πόλης για την Ελληνική Επανάσταση
- Πολιτιστικό Μονοπάτι στην Πόλη της Χίου με θέμα την Ελευθερία και την Ελληνική Επανάσταση | Facebook www.facebook.com/dhIAfest

20:00 | Διαδικτυακή Συνάντηση

Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

01 Οκτωβρίου ΠΡΕΒΕΖΑ**08:00** | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

18:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

- Συνέντευξη από σημαίνον πρόσωπο της πόλης για την Ελληνική Επανάσταση
- Πολιτιστικό Μονοπάτι στην Πόλη της Χίου με θέμα την Ελευθερία και την Ελληνική Επανάσταση | Facebook www.facebook.com/dhIAfest

20:00 | Διαδικτυακή Συνάντηση

Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

ΧΙΟΣ

Το Αγιονήσι του Αιγαίου

02 Οκτωβρίου ΝΑΥΠΛΙΟ

08:00 | Κοινότητα Facebook DHIAfest

Ανάρτηση στην Κοινότητα Αφιερώματος και Δημιουργία Φόρουμ για τη συμβολή της πόλης στην Ελληνική Επανάσταση του 1821

Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες

03 Οκτωβρίου ΑΘΗΝΑ

17:00 | Διαδικτυακή Συνάντηση | ΕΔΡΑ: ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΡΙΤΣΗ, ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

- Συνέντευξη από τον κ. Κοντογιάννη Κωστή, Επιτροπή Ελλάδα 21
- Παρουσίαση πολιτιστικού χάρτη: Τοπότητα και Οδονήμια στην Αθήνα για την Ελευθερία

18:00 | Αίθουσα Αντώνη Τρίτση, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων

Στρογγυλή Τράπεζα Νεολαίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ατόμων με λιγότερες Ευκαιρίες [τα πρακτικά όλων των πόλεων από τις συναθροίσεις νέων θα παρουσιαστούν, όπως κάθε πλέον χρόνο στο Διεθνές συνέδριο της ΕΕΠΕΚ]

ΧΙΟΣ

Το Αγιονήσι του Αιγαίου

YOUTH COUNCIL ALLIANCES

Μέμνησο νέος ων, ως γέριων έση ποτέ

<https://www.facebook.com/dhiafest>

Βέτος, θα γίνει αδικό αφιέρωμα στη Νεολαία μας.

Προτρέπουμε κάθε νέο και νέα να συμμετέχουν στις δράσεις μας και να πρωταγωνιστήσουν στα κατώτατα συμβόσδια που εννιά πόδεον του φεστιβάλ από τις 24 Σεπτεμβρίου έως και τις 8 Οκτωβρίου για να εκφράσουν τις απόψεις τους, να μιλήσουν περησώτερα για το πώς ακούγονται οι συνεργασίες τους με διαφορετικά αφιέρωτικά «προσόντα και δικαιωθέντες» να εισληφθούν στους τοπικούς φορείς τις προτάσεις τους και παράλληλα να αναδείξουν και αυτοί το δικό τους μερίδιο ενόψει για την εξασφάλιση της Ισότητας, της Δημοκρατίας και της Ελευθερίας.

Εργατήρι του διαλόγου που θα απονέμει η Επιστημονική Κίνηση των Στελετών ενάντια του Φασισμού Τονό με αφιέρωτικό χρονικό ορόσημο το έτος 1921.

Εκπαιδευτές του Διαλόγου Νέων θα είναι εξειδικευμένοι Παιδαγωγικοί. Οι δράσεις θα γίνουν διαδικτυακά και θα είναι ανοικτές πρόσβασης.

Συμπόσιο 2021

ΧΙΟΣ, 26 Σεπτεμβρίου 2021

09:00 – 14:00

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09:00 Καλωσόρισμα – Χαιρετισμοί.

09:15 Δράσεις Τοπικών Παραγόντων συναφείς με την κοινωνική ενσωμάτωση πληθυσμιακών μειονοτήτων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους.

10:00 Χαρτογράφηση ιστορικών γεγονότων του 1821 από τους πολίτες Εκπρόσωπος Πανελληνίου Συλλόγου Πτυχιούχων Μηχανικών Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας.

10:15 Εκπαιδευτικός οδηγός 2019 για Άτομα με Διαταραχές Ακοής και Επικοινωνίας Εκπρόσωπος Ινστιτούτου Διατροφικών Μελετών και Ερευνών.

10:30 Διάλειμμα

10:45 Εκπαιδευτικός οδηγός 2019 για Άτομα με Διαταραχές Ακοής και Επικοινωνίας ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ & ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ στους Εθνικούς Δρυμούς και Γεωπάρκα της Ελλάδος - Εκπαιδευτικός οδηγός 2020.

ΕΕΠΕΚ – Παρουσίαση από τους υπεύθυνους ομάδων εργασίας: Αντωνοπούλου Σοφία, Ζέρβα Αικατερίνη, Ιορδανίδου Μάρθα, Καρολίδου Σωτηρία, Κυνδελέρου Δάφνη, Μαρματάκη Αρετή, Στούμπου Ειρήνη, Δήμου Αθανάσιος και συνεργάτες (Ηλιοπούλου Μάρθα, Κολιούσκα Χριστιάνα, Μάνγκου Αναστασία, Μουδατσάκη Ελένη, Παπαδοπούλου Μαρία, Πετρίδου Χαριτίτη, Φιλιππάκη Αμαλία, Χαναγιάν Κάρεν).

11:30 Παρουσίαση Πλάνου Εκπαιδευτικού Οδηγού 2021 ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ – ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Ελληνικές Ιστοριογραμμές της Ελευθερίας Καβαζίδου Ελένη, Διευθύντρια 4ου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Ανατολικής Θεσ/νίκης.

11:45 Αυτογνωσία και Επαγγελματικός Προσανατολισμός.

Τσαπουρνάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Β' ΚΕΣΥ Δ/θμιας Εκπ/σης Ανατολικής Θεσσαλονίκης.

12:00 Διάλογος Νεολαίας με Φορείς Κοινωνικής Πολιτικής και Ευθύνης – Παρουσίαση πορισμάτων Σαββάτου, 25 Σεπτεμβρίου και διάλογος με τις τοπικές αρχές και φορείς διαμόρφωσης κοινωνικής πολιτικής.

ΧΙΟΣ

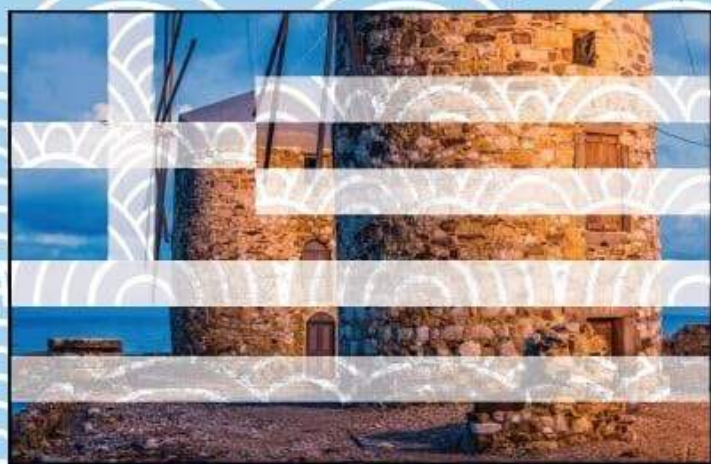
Το Αγιονήσι του Αιγαίου

Ύιθύρισε και εσύ δυνατά
το μήνυμά σου!

ΧΑΝΙΑ, ΑΘΗΝΑ, ΝΑΥΠΛΙΟ, ΠΡΕΒΕΖΑ
ΟΛΥΜΠΟΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΘΑΣΟΣ, ΜΑΡΩΝΕΙΑ, ΧΙΟΣ

#BEACTIVE
EUROPEAN WEEK OF SPORT

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

2021

Πανελλήνιο Φεστιβάλ
Ενταξιακής Κουλτούρας
“Κωφοί και Ακούοντες εν Δράσει”

 dhiafest

ΕΙΣΟΔΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΗ

200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση

Ειδικό Θεματικό Αφιέρωμα

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ενταξιακής Κουλτούρας, πέραν των δραστηριοτήτων για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής Ατόμων με Αναπηρία και γενικότερα ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, πραγματοποιήθηκαν ψυχαγωγικές και παιδαγωγικές δραστηριότητες ανεξαρτήτως ανεπάρκειας ή νοητικής, συναισθηματικής, φυσικής αναπηρίας. Οι φετινές δράσεις ήταν κατά βάση πολιτιστικές, με έμφαση στην Ελληνική Επανάσταση, με διακριτικό τίτλο «Πολιτιστικά Μονοπάτια της Ελευθερίας». Το πρόγραμμα περιελάμβανε παρουσίαση χαρτογράφησης πολιτιστικών μονοπατιών από εννέα πόλεις και συγκεκριμένα με την ακόλουθη σειρά: Χανιά, Χίος, Μαρώνεια, Θάσος, Θεσσαλονίκη, Λιτόχωρο, Πρέβεζα, Ναύπλιο και Αθήνα, με θέμα την Ελευθερία του χθες και του σήμερα με έμφαση στην Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ακολούθησαν συναντήσεις Νεολαίας με θέμα την Επαγγελματική Αποκατάσταση ΑμΕΑ και Ατόμων με Λιγότερες Ευκαιρίες.

Το συγκεκριμένο τεύχος, που αποτελεί περιοδική έκδοση του Φεστιβάλ, πέραν των πρακτικών των Εσπερίδων που γίνανε σε κάθε πόλη, συμπεριλαμβανομένου του Διεπιστημονικού Συμποσίου, αποτελεί συλλεκτική έκδοση, όπως και τα Πρακτικά των ετών 2019 και 2020, συμπεριλαμβάνοντας πρωτόλεια μελέτη και ιστορική ανασκόπηση της δραστηριότητας που σημειώθηκε σε εννέα πόλεις πριν, κατά και μετά την Ελληνική Επανάσταση του 1821, δίνοντας έμφαση στα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στις συγκεκριμένες περιοχές καθώς και τους συνεισφέροντες στα τεκταινόμενα. Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε από τον Στέργιο Ζυγούρα, μουσικό και συγγραφέα, ειδικό μελετητή της Ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασης, διερευνώντας το παρασκήνιο του μεγάλου αυτού ιστορικού γεγονότος αρκετά πριν αλλά και κατόπιν της έναρξης της Ελληνικής Επανάστασης (25η Μαρτίου 1821).

Η πρωτοβουλία αυτή τέλεσε υπό την αιγίδα της Επιτροπής ΕΛΛΑΔΑ 2021.

